

Dr Qasemlu and Kurdistan

● بهزاد خوشحالی
دکتر عبدالرحمن قاسملو
و کردستان

مقدمه

هدف از گردآوری این مجموعه، آشنایی با یکی از پراهمیت‌ترین دوره‌های تاریخ کردستان و ایران است. خوانندگان این مجموعه با بسیاری از رویدادها و شخصیت‌های آن دوران آشنایی دارند، اما آشنایی با اندیشه‌های آنان در همان عصر، و جایگاه اندیشه ورز ایشان از زبان خود آنها بسی جالب‌تر می‌نماید.

سرزمین کردستان در آن دوران، روزگار نگرانی‌های سیاسی و اضطراب‌های اجتماعی از یک سو و کشاکش‌های مسلکی از سوی دیگر بوده است، عصری که یکی از پرتلاطم‌ترین دوره‌ها در تاریخ نوین ایران و دوره‌ای است که انقلاب ایران به بار نشست، دوران بی‌ثبات‌گذار را پشت سر نهاد و دوره‌ی ناآرامی کردستان را تجربه کرد.

مجموعه‌ی حاضر، سرگذشت چگونه اندیشیدن و چه کردن، چگونه تلقی کردن و چگونه پنداشتن، چگونه تاثیرگذاردن و چگونه تاثیر پذیرفتن، و چه بودن‌ها و چه شدن‌ها در این دوران سرکش است. شاید اندیشه‌نگاری نسلی از بزرگترین معماران تاریخ معاصر پس از انقلاب، آن هم از زبان همین معماران، آسان‌ترین راه برای درک واقعیات آن دوران باشد... تاریخ خود را تکرار می‌کند و چون حالت‌های کنونی چیزی جز بازگشت به حالت‌های گذشته نیستند، به همین خاطر، آگاهی از تحولات گوناگون و پیاپی گذشته، کلید ورود به دنیای آینده خواهد بود... فراموش نکنیم: تاریخ کتابی است که ما می‌نویسیم و خود نیز در آن نگاشته می‌شویم...

این مجموعه که از مطبوعات ایران در سال‌های ۵۷ و ۵۸ و ۵۹ استخراج شده است، تقدیم خوانندگان گرامی خواهد شد.

دکتر قاسملو: شایعات مبتنی بر اغتشاشات متعدد در کردستان کذب است.

عبدالرحمن قاسملو رهبر حزب دموکراتیک کردستان، دیروز هرگونه اتهام جدایی طلبی را رد کرد و پشتیبانی کامل خود را از آیت الله خمینی و دولت انقلابی بازرگان اعلام داشت. قاسملو که پس از ۲۵ سال تبعید به وطن بازگشته است دیروز گفت حزب او و مردم کرد، جملگی پشت سر خمینی قرار دارند و اخیراً هم همبستگی خود را با دولت اعلام کردند. قاسملو همچنین با اشاره به گفتگوهای خود با داریوش فروهر، آن را موفقیت آمیز خواند و گفت که یک بیانیه ۸ ماده‌ای که حاوی خواسته‌های مردم کرد می‌باشد به فروهر داده شد. براساس این بیانیه،

آیت الله شیخ عزالدین حسینی یکی از روحانیون مهاباد، رهبری تیم مذاکرات را با دولت، در آینده بعهده خواهد داشت. وی اظهار امیدواری کرد که خواسته‌های ما به آیت الله خمینی و بازرگان تسلیم شود و آنها به ما جواب مشخص بدهند. هم «قاسملو» و هم «انتظام»، هر نوع تهدید جلال طالبانی رهبر کردهای عراق را رد کردند.

انتظام گفت: «گزارشی که فروهر داد حاکی است که شایعات جدایی طلبی کردستان مبالغه آمیز است».

قاسملو گفت: «شایعات مبتنی بر اغتشاشات متعدد در کردستان کذب است و تا آنجا که من می‌دانم شایعات مبنی بر حملات طالبانی به نگهبانان مرزی بی‌اساس است. در هر حال اگر او بخواهد وحدت ملی ما را به مخاطره اندازد با او و

پشتیبانانش به مخالفت برخوایم خواست. من شایعه صدای رادیو کردستان آزاد را تکذیب می‌کنم این شایعات را فقط بیگنگان می‌سازند. قاسملو افزود: «تقاضای مردم کرد تحت یک جمهوری اسلامی، به سادگی قابل حل است. تقاضاهای ما آنچنان است که هیچ دولت انقلابی از جمله دولت کنونی که در رأس قدرت است، نمی‌تواند آنها را رد کند. (اطلاعات ۱۳۵۷/۱۲/۳)

دبیر کل حزب دمکرات کردستان: اعطای خودمختاری به کردستان وظیفه دولت انقلاب است.

پادگانهای مهاباد، جلدیان، پیرانشهر

و پسوه، به وسیله کمیته مشترک انقلابیون اداره می‌شوند.

دکتر عبدالرحمن قاسملو دبیر کل ۵۰ ساله حزب دمکرات کردستان در یک مصاحبه اختصاصی با کیهان اعلام کرد: خلق کردستان سالیان درازی است زیر ستم ملی قرار دارد و در واقع وضع ستم ملی که ابعاد اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی دارد، یکی از وظایف دولت انقلابی مهندس بازرگان است. **قاسملو** در این گفتگو ضمن بررسی علل شکست جنبش کردستان در سالهای ۲۴ و ۲۵ و برشمردن خواست‌های خلق کرد، گفت: حل مسئله کرد در تهازل این مسئله نیست و در شرایطی که انقلاب وسیعی در ایران صورت گرفته و می‌هن ما از یک استبداد بزرگ رهایی یافته است. حل آن چندان دشوار نیست. آنچه مردم کردستان می‌خواهند عبارت است از تأمین حقوق ملی در چارچوب کشور ایران و نه جدا کردن کردستان از خاک ایران آنطور که عناصر مرتجع و فرصت طلب مطرح می‌کنند و بعضی وسایل ارتباط جمعی غربی که در خدمت امپریالیسم جهانی هستند به آن دامن می‌زنند. وی افزود: در اساسنامه ما گفته می‌شود، حزب ما حزبی است دمکرات و مدافع کارگران، دهقانان زحمتکشان و روشنفکران و این گروهها نیروی محرکه جامعه هستند. به نظر ما مسایل مربوط به امور مالی و بانکی، بویژه نقش اسکناس و مسایل مربوط به طرحهای اقتصادی دراز مدت که از نظر اقتصادی و در سطح ملی می‌تواند مهم باشد، در صلاحیت دولت مرکزی است. بقیه مسایل مربوط به امور داخلی منطقه خودمختار می‌شود همه مسایل فرهنگی، اداری و اجتماعی خاص منطقه را دولت

خودمختار اداره می‌کند. در حالی که برای نمونه ارتش از مرکز باید اداره شود، ژاندارمری و شهربانی باید بوسیله دولت خودمختار رهبری شود. **قاسملو** ضمن تایید همه گروهها و سازمانهایی که علیه رژیم شاه مبارزه کرده‌اند گفت: ما حاضریم در زمینه دو مسأله اساسی زیر و در بسیاری از زمینه‌های دیگر، با این سازمانها و دیگر احزاب ملی همکاری کنیم:

۱. تأمین دموکراسی و آزادیهای اساسی برای همه احزاب و سازمانها و گروههای سیاسی و ملی که علیه رژیم مبارزه کرده‌اند.
۲. مبارزه در راه تأمین حقوق ملی خلق‌های ایران، از جمله خلق کرد.

دکتر قاسملو در مورد نتیجه مذاکرات هیات اعزامی دولت، گفت: ما به هیات گفتیم باید اعتماد مردم جلب و از شیوه‌های گذشته اجتناب شود. دولت باید با نمایندگان واقعی حق کرد وارد مذاکره شود، به آنها که تا دیروز به شاه تملق می‌گفتند و امروز به دست بوسی امام می‌روند. ما به صراحت گفتیم هیچ نیروی تجزیه طلبی در منطقه وجود ندارد و باید ذهن مردم را درباره مسأله خودمختاری خلقها روشن کرد. رهبر حزب دمکرات پیرامون وقایع اخیر در پادگان‌های نظامی کردستان گفت: پادگان‌های مه‌باد، جلدیان، پیرانشهر و پوه وسیله کمیته مشترکی از سربازان، افسران، درجه داران و انقلابیون مسلح اداره می‌شود، ولی پادگان سردشت هنوز تصفیه نشده است. (کیهان ۱۰/۱۲/۱۳۵۷)

امور داخلی کردستان باید به کردها واگذار شود

«**عبدالرحمن قاسملو**» رئیس حزب دموکراتیک کردستان گفت:

کردها می‌خواهند حقوق ملی آنها تضمین گردد و بهیچوجه خواهان دولت مستقل جداگانه نیستند. **قاسملو** اظهار داشت: «زمنه جنبش تجزیه طلبانه، در اصل از سوی عواملی مطرح گردید که در صدد بهره برداری از شرایط جاری هستند و با دولت‌های خارجی در ارتباط می‌باشند». رهبر حزب دموکراتیک کردستان ادامه داد: «ما در اساسنامه حزب خود آورده‌ایم که حزب ما شامل کارگران و روشنفکران می‌گردد و به عقیده ما سیاستهایی که مربوط به روابط خارجی، دفاع ملی، امور مالی و برنامه‌های دراز مدت اقتصادی می‌گردد، باید به

خود استانها واگذار شود و سیاستهای مربوط به فرهنگ، امور اجتماعی و اداره محل، باید توسط دولت‌های استانی اجرا گردد». **قاسملو** به عنوان نمونه اظهار داشت: «ارتش باید تحت نظر دولت مرکزی باشد اما پلیس و ژاندارمری

تابع دولت خودمختار ملی انجام وظیفه نماید. **قاسملو** در تأیید و شناسایی کلیه گروههایی که بر علیه رژیم شاه سابق مبارزه کرده‌اند گفت: «حزب ما آماده است تا با تمام این گروهها برای تضمین دموکراسی و آزادی همکاری نماید». **قاسملو** درباره مذاکراتی که هیات اعزامی دولت به کردستان انجام داده است گفت: ما به آنها گفتیم که باید به مردم اعتماد نمایند نه افرادی که تا دیروز به شاه سابق تعظیم می‌کردند و امروز دست امام را می‌بوسند. ما

آنچه مردم کردستان می‌خواهند عبارت است از تأمین حقوق ملی در چارچوب کشور ایران و نه جدا کردن کردستان از خاک ایران آنطور که عناصر مرتجع و فرصت طلب مطرح می‌کنند و بعضی وسایل ارتباط جمعی غربی که در خدمت امپریالیسم جهانی هستند به آن دامن می‌زنند.

تاکید کردیم که نیروهای تجزیه طلب وجود ندارند و مردم باید در رابطه با مسأله خودمختاری، آگاهی پیدا نمایند.

قاسملو در مورد پرسشی که راجع به پادگان‌های نظامی از وی شد گفت: «پادگان‌های مهاباد، پیرانشهر و پسوه در حال حاضر، تحت نظر نیروهای انقلابی اداره می‌شوند، اما پادگان سردشت هنوز تصفیه نشده است.» (اطلاعات ۱۳۵۷/۱۲/۱۲)

کنگره ۲۰۰ هزار نفری کردها در مهاباد تشکیل شد

مهاباد- گروه خبرنگاران اطلاعات: ۲۰۰ هزار کرد که از مناطق مختلف کرد نشین به مهاباد آمده بودند در نخستین کنگره که خود از سوی حزب دموکرات کردستان ترتیب یافته بود بار دیگر خواهان خود مختاری مناطق در چارچوب ایران مستقل شدند واز دولت خواستند هرچه زودتر موضع خود را در قبال این مسأله روشن کند. نخستین کنگره کردها در حالی که گروه بسیاری از آنها مسلح بودند گروهی از خبرنگاران خارجی مطبوعات و رادیو تلویزیونهای دنیا را به مهاباد کشانده بود. «عبدالرحمن قاسملو» دبیرکل حزب دموکرات کردستان در آغاز کنگره طی سخنانی گفت: «آزادی و دموکراسی در ایران، بدون دموکراسی برای کردها به ثمر نمی‌رسد، همچنانکه انقلاب خلق کرد بدون آزادی ایران بجایی نخواهد رسید.

ملت کرد انتظار دارد حضرت آیت الله العظمی خمینی از آرمان کردها که از آرمان‌های آزادیخواهی ملت ایران جدا نیست جانبداری کنند و دولت موقت مهدی بازرگان را وادارند

تا نقطه نظرهای خود را در قبال خودمختاری ملت کرد ایران اعلام کند»؛ وی سپس افزود:

«تجزیه طلبی» آهنگ کهنه‌ای است که ارتجاع ساز کرده و ما ان را قویاً رد می‌کنیم. **قاسملو** آنگاه هشدار داد. «هر کس با ما دوستی بکند با او دوستی می‌کنیم ولی این به آن معنی نیست که هر کس دوست نباشد دشمن است بلکه هر کس دشمن نباشد دوست است».

وی آنگاه تأکید کرد که در مجلس مؤسسان، کردها باید نسبت به جمعیت، نماینده داشته باشند و شهر بانی و ژاندارمری بار دیگر به شکل سابق در این منطقه شروع به کار نکنند. (اطلاعات ۱۳۵۷/۱۲/۱۲)

در صورت عدم اعطای خود مختاری، کردها واکنش نشان می‌دهند

مهاباد خبرنگار اعزامی اطلاعات: **دکتر عبدالرحمن قاسملو** دبیر کل حزب دموکرات کردستان ایران که با برگزاری یک می‌تینگ ۲۰۰ هزار نفری از کردهای تمام مناطق کرد نشین ایران، دست به یک مانور سیاسی در مقابل دولت مرکزی زد اعلام کرده که عکس العمل کردها در قبال خودداری دولت مرکزی از دادن خود مختاری به کردستان با توجه به موضعی است که دولت انتخاب خواهد کرد. **دکتر قاسملو** گفت: «حقیقت این است که استقبال مردم از این می‌تینگ برای خود ما هم قابل پیش بینی نبود. ما اینک به بازسازی حزب دموکرات پرداخته‌ایم و در مرحله اول باید به روشن کردن موضع خود برای همه مردم ایران بپردازیم تا احياناً سوء تفاهماتی که بر اثر اتهام تجزیه طلبی پیش آمده

است، برطرف کنیم. خواست ما بسیار روشن است و در ۲ نکته خلاصه می‌شود: «دموکراسی برای ایران و خود مختاری برای کردستان»

دبیر کل حزب دموکرات کردستان در پاسخ به این سؤال که در صورت خودداری دولت مرکزی از دادن خود مختاری به کردستان واکنش کردها چه خواهد بود گفت: «یکی از رهبران حزب سوسیال دموکرات آلمان» زمانی گفته بود: آموزش، تبلیغات، سازماندهی. ما دلیلی نمی‌بینیم که دولت انقلابی که در نتیجه انقلاب مردم سرکار آمده و پایه‌های رژیم منفور شاهنشاهی را در هم کوبیده قادر نباشد که رسماً و علناً موضع خود را نسبت به حق خودمختاری خلق ستمدیده کرد و سایر خلقهای ستمدیده ایران اعلام کند. بنظر ما این یکی از وظایف دولت انقلابی است. ما در حالی که به روشنگری خواهیم پرداخت حاضر به هر گونه مذاکره با مقامات دولت انقلابی هستیم و این را حق خود می‌دانیم که از همه مسائل دمکراتیک به منظور نیل به هدفهای خود مبارزه کنیم، **دکتر قاسملو** در پاسخ به این پرسش که از دیدگاه شما مبارز مسلحانه جزو این وسایل دموکراتیک است، گفت: «مبارزه مسلحانه را رژیم شاه به این مردم تحمیل کرده ما امیدواریم که در این دوران انقلاب، این وضع پیش نیاید در هر صورت آنچه تاریخ نشان داده این بوده است که شکل مبارزه را همیشه هیأت حاکم انتخاب می‌کند» از **دکتر قاسملو** پرسیده شد: اگر موضع دولت طوری بود که راهی جز مبارزه مسلحانه برای شما باقی نماند، آیا دست به این کار خواهید زد؟ وی گفت پاسخی جز آنچه تاکنون به سؤالهای شما دادم، ندارم. (اطلاعات ۱۳۵۷/۱۲/۱۲)

پس از ۳۲ سال فعالیت پنهانی: حزب دمکرات کردستان علنی شد

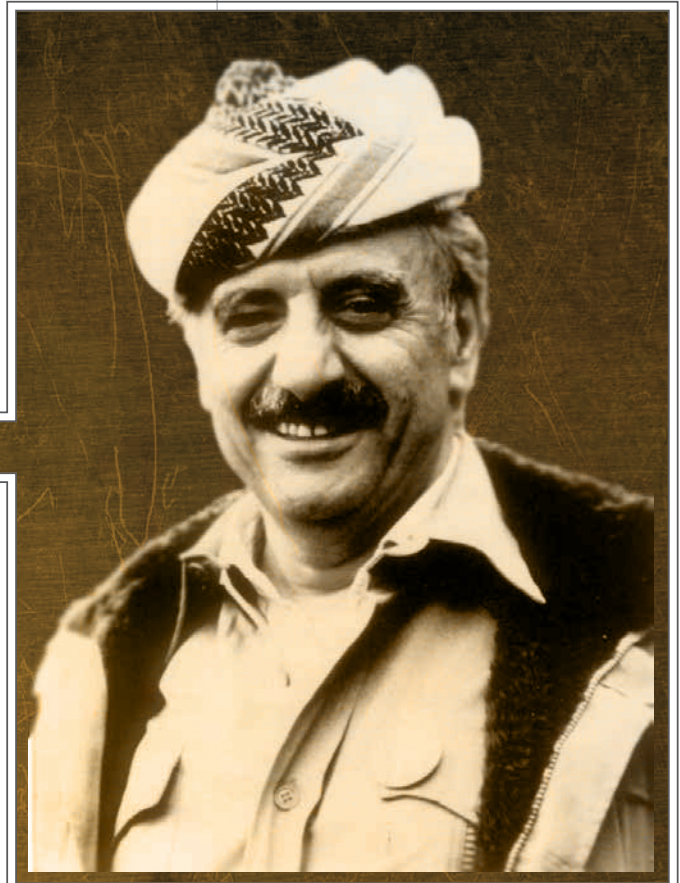
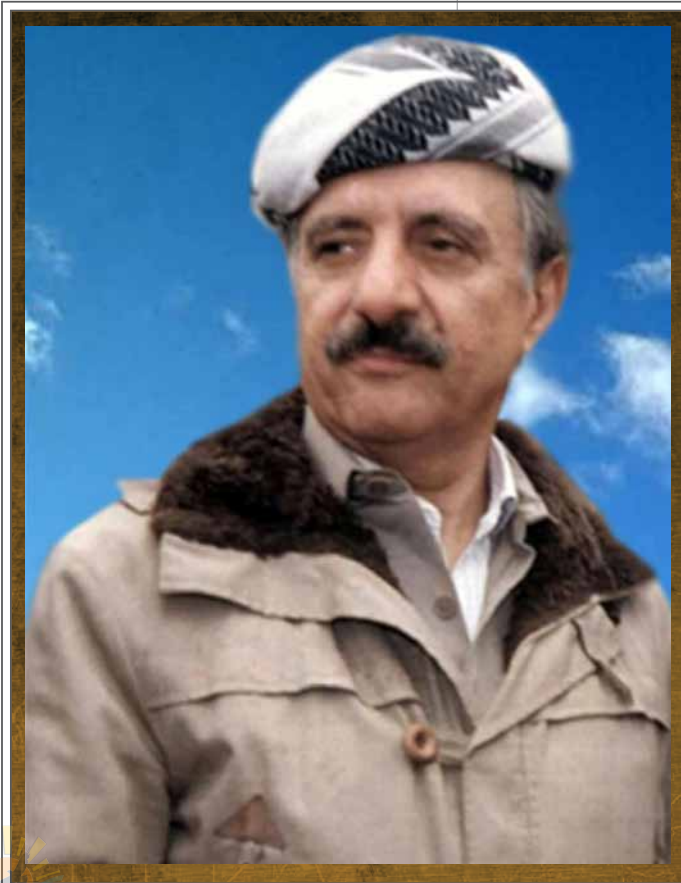
دبیر کل حزب دمکرات، از امام خواست که در مورد خواسته‌های خلق کرد، به دولت رهنمود بدهد. بدون اعطای حقوق خلق کرد، دموکراسی واقعی در ایران امکان پذیر نیست.

مهاباد، خبرنگار اعزامی: به مناسبت علنی شدن حزب دمکرات کردستان ایران بعد از ۳۲ سال فعالیت مخفی، اجتماعی با حضور دهها هزار نفر از طرفداران این حزب در ورزشگاه مهاباد برگزار شد. در این اجتماع که از زمان شکست حکومت خودمختار قاضی محمد در کردستان بی نظیر بود. هزاران نفر از روستائیان در حالیکه شعار می‌دادند: «حزب ما فقط حزب دمکرات است» حضور داشتند، در پیشاپیش روستائیان، روحانیون مترقی دهات که طرفدار این حزب

در روستاها هستند حرکت می‌کردند. روستائیان عکسهایی از قاضی محمد پیشوای خلق کرد، ملا آواره و دیگ روحانیون که در جنبش سال ۴۷ شهید شدند در دست داشتند. در این اجتماع، صدها نفر بنماینده از طرف اهالی کلیه شهرهای کردنشین شرکت کردند. در این مراسم پس از خواندن سرود "ای رقیب"، به زبان کردی، **دکتر عبدالرحمن قاسملو** دبیر کل حزب دمکرات کردستان طی سخنانی بر خواسته‌های خلق کرد در زمینه خودمختاری کردستان و رد هر نوع تجزیه طلبی تکیه کرد. وی گفت: حزب ما شهدای زیادی داده که تنها سال ۴۷-۱۳۴۶ هفتاد نفر از هم‌زمان خود را در شورش مسلحانه از دست دادیم. مردان روحانی کردستان در همه تنگناها با خلق کرد بوده‌اند. حزب ما که حزب قاضی محمد و حزب شهدای «چهار چراغ» (محلی در مهاباد که شهدای مهاباد را ۳۰ سال پیش در آنجا دار

زندند)، با ملا آواره‌ها و عزیز یوسفی‌ها می‌باشد، تا بدست آوردن همه حقوق ملی کرد از پا نخواهد نشست... موضع دولت چیست؟

وی افزود: امروز در مهاباد تمام پایگاه‌های امپریالیستی و ارتجاعی در هم کوبیده شده اما اطمینانی نیست که ارتجاع در نقاط دیگر دست به یورش مجدد نزند. بدون آنکه حقوق خلق کرد، داده شود بدست آمدن دموکراسی واقعی در ایران، امکان پذیر نیست. وی از امام خمینی خواست با دادن رهنمون لازم به دولت موقت از خواسته‌های خلق کرد دفاع کنند و باید دولت بازرگان هم رسماً موضع خود را در این باره روشن نماید. وی افزود در مجلس موسسان آینده نمایندگان واقعی خلق کرد، باید شرکت داشته باشند. ما به کسی اجازه نمی‌دهیم وحدت ملی را خدشه دار کند. سیاست ما در برابر احزاب دیگر این است که هر که دشمن ما نیست دولت به حساب

خواهیم آورد. ما انتقادهای را می پذیریم و در سطح ملی و منطقه ای انحصار طلب نیستیم. حزب دمکرات کردستان حاضر است در مسایل زیر با هر کس و هر حزبی همکاری کند:

۱. ابعاد جمهوری دمکراتیک در ایران
۲. تعیین حق خودمختاری برای همه خلقهای ایران در چارچوب یک کشور و احد و حقوق دموکراتیک برای همه گروهها و دستههای سیاسی
۳. در پیش گرفتن سیاست اقتصادی درستی که منافع زحمتکشان را کد نظر داشته باشد.
۴. از بین بردن بیسوادی و بالا بردن فرهنگ تودهها بر اساس آموزش به زبان مادری اقوام و خلقهای ایران
۵. سیاست مستقل ملی و مبارزه با امپریالیزم و حمایت از همه جنبشهای رهایی بخش
۶. ایجاد پیوند با هر کشوری که حاکمیت ملی ایران را بپذیرد.

ارتش را منحل کنید

قاسملو همچنین از دولت مرکزی خواست از تجدیدسازمان ژاندارمری و شهربانی در منطقه کردستان خود داری کند و وظایف اینها را به عهده اهالی بگذارد. او خواستار انحلال ارتش و ایجاد ارتش خلقی شد و گفت: ارتش نباید چماق دولت برای سرکوب خلق باشد. او از «میلیتاریزه» کردن کردستان انتقاد کرد و افزود: هیچ گروه و دسته اس نباید نیروهای خود را برای تحریک عدهای علیه گروه دیگر به کار گیرد. سپس «محمد امین هیمن» شاعر معروف کرد و یار قاضی محمد قطعه شعری به زبان کردی خواند. وی پس از ۱۵ سال تبعید در عراق به مبهن برگشته است. سپس پیام آیت الله ملا شیخ عزالدین حسینی، امام جمعه مهلباد خوانده شد. نماینده نظامیان انقلابی نیز که سروانی بود، طی پیامی گفت: ارتش دیگر هیچگاه به

روی برادرانش آتش نخواهد گشود. پیام نمایندگان خلق آذری، حزب اتحادیه دموکراتیک مردم و گروه منشعب از چریکهای فدایی خلق و چند سازمان و گروه سیاسی دیگر نیز خوانده شد. (کیهان ۱۳/۱۲/۱۳۵۷)

اساسنامه حزب دموکرات کردستان اعلام شد

مهلباد خبرنگار اعزامی اطلاعات: «دکتر عبدالرحمن قاسملو» دبیر کل «حزب دموکرات کردستان ایران»، دیدار اخیر خود با «چریکهای فدایی خلق» را نوعی تمرین دموکراسی نامید و افزود: «از سوی ما تمایل به همکاری با همه گروهها وجود دارد و من این تمایل را در آنها نیز دارم». **دکتر قاسملو** در پاسخ به این پرسش که عدهای از جوانان، حزب دموکرات کردستان ایران را یک حزب «شبه سوسیال دمکرات بورژوازی دست راستی» می نامند گفت:

«ما با تفاهم کامل به حرفهای جوانها گوش می کنیم و یقین داریم که در آینده، نقاط مشترک بسیاری با آنها خواهیم داشت و امیدواریم در آینده جوانها حزب ما را بهتر بشناسند و در این عقیده تجدید نظر کنند».

قسمتهایی از مواد اساسنامه حزب دموکرات کردستان ایران که باید آن را قویترین حزب سیاسی در منطقه دانست، به این شرح اعلام شده است: حزب دموکرات کردستان، حزب انقلابی همه خلق کرد در کردستان ایران است و بویژه، کارگران و دهقانان و روشنفکران انقلابی را در صفوف خود متشکل می سازد.

این حزب در فعالیتهای خود از تئوری علمی تکامل جامعه پیروی می کند.

اعضای حزب باید حافظ اسرار حزب باشند.

برای این که کسی به عضویت حزب در آید باید یکسال دوره آزمایشی بگذراند.

اصل اساسی ساختمان حزب «سانترالیسم دموکراتیک» است.

در آمد حزب عبارت است از حق عضویت و درآمد بنگاههای حزبی و کمک دوستان حزب.

حزب دموکرات کردستان ایران، همچنین مطالبی را که پیرامون ملا مصطفی بارزانی از قول این حزب در مطبوعات عنوان شده است، تکذیب کرد و گفت: کمیته مرکزی لازم می داند به اطلاع برساند که سخنان مذکور، نظر حزب ما را منعکس نمی کند. نظر حزب ما در مورد ملا مصطفی بارزانی همان است که در مطبوعات رسمی حزب ما انتشار یافته و در آینده نیز انتشار خواهد یافت. (اطلاعات ۱۶/۱۲/۱۳۵۷)

رهبر حزب دمکرات کردستان: به کسی اجازه دخالت در امور ایران نمی دهیم.

سندج- **دکتر عبدالرحمن قاسملو** دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران در مصاحبه ای اعلام کرد خلق کرد فقط خودمختاری می خواهند و هر کس که در کردستان زندگی می کند می تواند به عضویت این حزب در آید وی گفت شعار دمکراسی برای ایران و خودمختاری برای کردستان می تواند بخوبی نظرات ما را منعکس کند **قاسملو** گفت: در برنامه ای که در سال ۱۳۵۰ از سوی کنگره سوم حزب تدوین و تصویب شد و بعداً در آن تجدید نظر اساسی به عمل آمده است. حقوق ملی کردها و زحمت کشان رعایت شده است وی گفت در رژیم گذشته افراد حزب ما شدیداً

تحت تعقیب بوده‌اند و دهها نفر از آنها اعدام و صدها نفر به زندانهای طولیل‌المدت محکوم شدند. وی گفت نیروهای ملی در انقلاب سراسری ایران شرکت داشته‌اند و انقلاب ایران تیول هیچ گروهی نیست ما خود را از انقلاب ایران جدا نمی‌کنیم و رهبری آیت‌الله خمینی را قبول داریم. وی در مورد هدفهای حزب گفت: هدف ما ایجاد جامعه سوسیالیستی است و معتقدیم استثمار انسان از انسان باید از بین برود وی معتقد است حزب دمکرات کردستان یک حزب مارکسیستی نیست ولی در مبارزات خود متکی به زحمتکشان است. **قاسملو** اضافه کرد حزب ما از سانترالیسم دمکراتیک پیروی می‌کنند و تمام مسوولان جزئی بویژه در سطح شهرها و روستاها انتخابی هستند. **قاسملو** درباره حق تعیین سرنوشت خلق کرد گفت ما خواهان تشکیل دولت فدراتیو هستیم و همه خلقهای ایران باید حق تعیین سرنوشت خود را داشته باشند وی تاکید کرد که بدون وجود دموکراسی واقعی در کشور ایجاد یک کشور فدراتیو و تأمین حقوق ملی کردها امکانپذیر نیست. به عقیده **قاسملو** دولت خودمختار کردستان را باید یک مجلس بوجود آورد و اداره منطقه خودمختار هم باید در دست کردها باشد. با اینحال دولت خودمختار باید تابع دولت مرکزی بوده و از لحاظ دفاع، امور خارجه و امور مالی و پولی نمی‌تواند مستقل باشد. **قاسملو** گفت ایجاد دولت خودکفا در کردستان بهیچوجه امکان ندارد و کردستان از لحاظ برنامه‌های اقتصادی طولیل‌المدت هم وابسته به اقتصاد سراسر ایران خواهد بود وی در مورد طالبانی گفت ما مایل نیستیم هیچکس در امور

داخلی ایران مداخله کند همچنان که ما در امور کردستان عراق دخالت نمی‌کنیم ولی طبیعی است ما در جنبشهای کردستان عراق و ترکیه حمایت می‌کنیم. اما رابطه تشکیلاتی با آن نداریم. (کیهان ۱۳۵۷/۱۲/۲۶)

یک رهبر کرد: رادیو صدای کردستان وجود خارجی ندارد

مهاباد- دیروز، افسران، سربازان و درجه داران پادگان مهاباد، افسران و سربازان مزدور و سرسپرده‌این پادگان را خلع سلاح و زندانی کردند و تیمسار پزشکیپور فرمانده پادگان که قصد فرار داشت، دستگیر شد. بعد از خلع سلاح، افسران، درجه داران و سربازان انقلابی از مردم کردستان خواستند که پیشمرگان خود را به کمک آنان بفرستند. برای اداره پادگان مهاباد شورایی مرکب از افسران می‌هن پرست و نمایندگان جامعه روحانیت مهاباد اداره پادگان مهاباد را به عهده گرفتند و وفاداری خود را نسبت به انقلاب ایران برهبری امام خمینی اعلام داشتند. پریروز، داریوش فروهر وزیر کابینه موقت انقلابی در مهاباد مذاکراتی با نمایندگان مردم کردستان که از شهرهای مختلف استان به مهاباد آمده بودند انجام دادند. نمایندگان، در این مذاکرات همبستگی خود را با انقلاب ملت ایران به رهبری امام خمینی تاکید کردند و اعلام داشتند: خلق کرد تنها خواهان حق تعیین سرنوشت خود در چارچوب کشور ایران است و هر نوع اتهام تجزیه طلبی را بکلی تکذیب می‌کند. نمایندگان مردم کردستان خواستار محاکمه کلیه افسران وابسته به رژیم سابق در دادگاه خلق شدند. **دکتر**

قاسملو یکی از رهبران حزب دمکرات کردستان در تماسی با کیهان گفت: وجود رادیویی به نام «صدای آزاد کردستان» اکیداً تکذیب می‌شود و رادیو مهاباد تاکنون کلیه پیامهای امام خمینی و شورای انقلاب را برای مردم پخش کرده است. وی افزود: ما خود را ایرانی می‌دانیم و در حقوقی که مطالبه می‌کنیم در چارچوب جمهوری دمکراتیک اسلامی ایران است. ما مانند همه هموطنان خود در برابر هر نوع تجاوزی می‌جنگیم. (اطلاعات ۱۳۵۸/۴/۴)

ملاقات رهبران حزب دمکرات با امام دیروز ساعت ۱۷/۴۵ هیأت هشت نفره نمایندگان حزب دمکرات کردستان با امام خمینی ملاقات کردند. در این ملاقات که در منزل امام انجام شد مسایل جاری کردستان مورد بحث قرار گرفت و ریاست این هیأت **دکتر عبدالرحمن قاسملو** دبیر کل حزب دمکرات کردستان اوضاع این منطقه را برای امام تشریح کرد. در پایان **قاسملو** این مذاکرات را رضایتبخش خواند و گفت: برای رفع سوء تفاهم و کوتاه کردن دست عمال مزدور و خائنین به می‌هن قرار شده است ملاقات و مذاکره ای نیز با مهندس مهدی بازرگان نخست وزیر دولت موقت انقلابی ایران صورت گیرد تا برای رفع مشکلات در این منطقه اقدام شود. این هیأت امروز در یک مصاحبه مطبوعاتی در هتل اینترکنناتال شرکت کرد. در ضمن حزب دمکرات کردستان دیشب بانتشار بیانیه ای اعلام کرد حزب در فراندنم شرکت نمی‌کند. حزب دمکرات کردستان عدم شرکت خود را در فراندنم بدلیل غیر دموکراتیک بودن فراندنم و روشن نبودن محتوای جمهوری اسلامی

در زمینه تأمین دموکراسی و تأمین حقوق خلقهای ایران ذکر کرده است. (اطلاعات ۱۳۵۸/۱/۹)

مذاکره حزب دمکرات کردستان با امام خمینی

قم- ستاد خبری کیهان: هیات هشت نفری نمایندگان حزب دمکرات کردستان ایران بعد از ظهر امروز در منزل آیت‌الله خمینی با ایشان ملاقات کرد این هیات که ریاست آن را دکتر عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران عهده‌دار است در مذاکرات ۴۵ دقیقه‌ای خود با امام خمینی پیرامون اوضاع جاری استان کردستان گفتگو کرد و در گفت و گوهای خود اوضاع این استان را تشریح کرد. قاسملو مذاکرات هیات را رضایت بخش خواند و گفت: «برای رفع سوء تفاهم‌ها و کوتاه کردن دست اعمال مزدور و خائنین به میهن قرار شد فردا با مهندس بازرگان نخست وزیر دولت موقت اسلامی ملاقات و مذاکره شود و نکات فنی و مسائل کردستان با ایشان در میان گذارده شود و برای رفع مشکلات در این منطقه اقدام گردد». (اطلاعات ۱۳۵۸/۱/۹)

در کردستان نیروی تجزیه طلب وجود ندارد

هیات نمایندگی حزب دمکرات کردستان بعد از ملاقات با امام خمینی در یک مصاحبه مطبوعاتی شرکت کرد و به سئوالات خبرنگاران داخلی و خارجی پاسخ گفت: در این مصاحبه دکتر عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان غنی بلوریان مبارز مشهور کرد و

عضو دفتر سیاسی حزب دمکرات کردستان، امیر قاضی، احمد قاضی، محمد سراجی و نمایندگان اشنویه و سلماس و صارم الدین صادق وزیری نماینده کردهای مقیم تهران شرکت داشتند. در این مصاحبه ابتدا دکتر عبدالرحمن قاسملو در پاره‌ی مسائلی که هیأت با امام خمینی در می‌ان گذاشته بود صحبت کرد و در این مورد گفت: ما در ملاقات با امام خمینی خواسته‌های مردم کردستان را بعرض امام رساندیم و نگرانی خودمان را از تحریکات ضد انقلاب در کردستان اظهار کردیم. در مقابل حرفهای ما امام بر وحدت کلمه تکیه کردند و گفتند باید در زمان انقلاب وحدت کلمه حفظ شود و صرف نظر از مذهب و ملیت همه باید حقوق مساوی داشته باشد و همه آزادانه بدون هیچگونه ستمی در ایران زندگی کنند. ما امی دواریم این اولین ملاقات بتواند در آینده تفاهم بیشتری بین رهبری انقلاب و حزب دمکرات کردستان بوجود بیاورد. و این تفاهم به حل مسائلی که در آینده خواهی نخواهی پیش خواهد آمد کمک کند. بعد از این مقدمه خبرنگاری پرسید آیا این خودمختاری که شما می‌واهدید در آینده به تجزیه‌ی مبدل نخواهد شد؟ دکتر عبدالرحمن قاسملو گفت: حزب دمکرات کردستان نزدیک به ۳۳ سال است که در کردستان مبارزه می‌کند و یک حزب مردمی و اصیل ایرانی است. شعار اصلی دموکراسی برای ایران و خودمختاری برای کردستان است. این شعار نتیجه‌ی مبارزات طولانی و خواسته‌های دائمی مردم کردستان است. خودمختاری را در چارچوب کشور ایران می‌خواهیم و فکر می‌کنیم که هیچگونه تناقضی بین خودمختاری و تمامیت ارضی ایران و

استقلال ایران وجود ندارد. برعکس تأمین خود مختاری و ارضاء حقوق ملی خلق کرد اتحاد واقعی خلقهای ایران را می‌تحکمتر خواهد ساخت و ضامن حفظ استقلال و آزادی ایران خواهد بود. ما هرگونه اتهام تجزیه طلبی را قویا و شدیداً زد می‌کنیم و یکبار دیگر اعلام می‌کنیم که هیچ نیروی تجزیه طلبی در کردستان ایران وجود ندارد. ما می‌گوئیم مسائل مربوط به دفاع از کشور یعنی مسائل مربوط به ارتش مسائل مربوط به روابط خارجی، مسائل مربوط به سیاست پولی و ارزهای کشور و چاپ اسکناس و مسائل مربوط به برنامه‌های دراز مدت اقتصادی که سرمایه‌گذاری‌های زیادی لازم دارد منحصرأ صلاحیت دولت مرکزی خواهد بود بقیه امور که مربوط به مسائل داخلی می‌شود از طرف خود مردم در چارچوب سازمانها و ارگانهای خود مختاری اداره خواهد شد. مامعتقدیم که ژاندارمری و پلیس که الان در کردستان ایجاد نفرت می‌کنند با عناوین دیگری مثل گارد ملی و یا پاسداران انقلاب و برای حفظ امنیت داخلی تشکیل شوند و این البته در صلاحیت سازمانهای خود مختاری است. خبرنگار دیگری پرسید:

شایع شده است که کردهای ایران برای تضعیف دولت انقلابی کمک می‌شود آیا این مسئله صحت دارد؟ دکتر قاسملو در جواب این سوال گفت: ما دیروز وقتی خدمت امام خمینی رسیدیم به این مسئله اساسی توجه خاص کردیم و ما به امام گفتیم که برای جلوگیری از تحریکات دیگران و ارتجاع داخلی و امپریالیسم در کردستان باید حقوق ملی مردم کردستان در چهار چوب ایران تأمین شود.

انقلاب ایران که برهبری امام خمینی که بحق یک انقلاب اصیل و ملی است باید این حقوق را تأمین کند در صورت تأمین این حقوق ما بعنوان یک سازمان مسئول سیاسی اینجا اعلام می‌کنیم که هیچ قدرت خارجی و هیچ نیروی ارتجاعی داخلی نخواهد توانست از تحریکات خود در کردستان نتیجه مثبتی بگیرد، چون در این صورت همه افراد کرد یکپارچه از انقلاب ایران و از دست آوردهای آن در مقابل ارتجاع داخلی و تجاوز خارجی دفاع خواهند کرد. ارتباط با رهبران مذهبی در ادامه این مصاحبه **دکتر عبدالرحمان قاسملو** در مورد ارتباط حزب رهبران مذهبی کردستان گفت: برخورد ما نسبت به هر رهبری و هر شخصیت سیاسی خیلی ساده است. اگر این رهبر مذهبی یا سیاسی از منافع خلق کرد و خلقهای ایران دفاع کند و در چارچوب شعار اصلی ما دموکراسی برای ایران و خودمختاری برای کردستان فعالیت کند حزب حاضر به همکاری با این رهبر مذهبی و سیاسی خواهد بود. در مورد رهبران مذهبی فعلی من شخصا تاکنون خدمت آقای احمد مفتی زاده نرسیده‌ام. و با ایشان آشنایی ندارم ولی نظر ما در مورد آیت الله عزالدین حسینی هیچگونه تغییری نکرده و معتقدم که هر هیأتی از طرف مردم کردستان با دولت قصد مذاکره داشته باشد (آیت الله حسینی) صلاحیت نمایندگی چنین هیئتی را دارد نه شخص دیگری.

در این مصاحبه **دکتر قاسملو** دبیر کل حزب دموکرات کردستان اعلام کرد که سازمان آزادیبخش فلسطین و خود یاسر عرفات از حزب دموکرات دعوت رسمی کرده است تا یک هیأت

نمایندگی به لبنان بفرستد. **دکتر قاسملو** در این مورد اضافه کرد که این مسئله با امام خمینی در میان گذاشته شده و امام از مبادله چنین هیأتی اظهار خوشوقتی کرده است. در پایان این مصاحبه غنی بلوریان مبارز مشهور کرد پیامی برای ملت ایران فرستاد. (اطلاعات ۱۱/۱/۱۳۵۸)

بازرگان در ملاقات با هیأت حزب دموکرات کردستان:

برای تشریح خواسته‌های کردها در تلویزیون مانعی وجود ندارد

هیأت نمایندگی حزب دموکرات کردستان ایران به دنبال ملاقات با امام خمینی با مهندس بازرگان نیز ملاقات کرد و در مورد مسایل جاری مملکت بویژه مساله کردستان از لایحه ای منتشر کرد.

در این ملاقات رییس هیأت نمایندگی کردها را **دکتر عبدالرحمان قاسملو** به عهده داشت و در آن غنی بلوریان محمد امین سراجی و امیر قاضی اعضای دفتر سیاسی حزب عضویت داشتند.

آقای داریوش فروهر وزیر کار نیز در این دیدار حضور داشت. در جریان ملاقات که هفتاد و پنج دقیقه طول کشید ابتدا **دکتر عبدالرحمان قاسملو** روی کار آمدن دولت موقت جمهوری اسلامی را تبریک گفت و پشتیبانی حزب دموکرات کردستان را از آن اعلام داشت. سپس به تفصیل درباره وضع فعلی کردستان، تحریکاتی که در آن سازمان از سوی افراد ضد انقلابی به ویژه در سنج و ارومیه علیه مردم کردستان انجام می شود سخن گفت و آنگاه خواسته‌های مردم کردستان را مطرح کرد و مفهوم خودمختاری را به تفصیل توضیح داد

وی ابتدا از نخست وزیر خواست که به هیأت نمایندگی امکان داده شود در رادیو و تلویزیون خواسته‌های مردم کردستان بویژه خودمختاری را برای افکار عمومی ایران روشن سازد. **دکتر قاسملو** همچنین از نخست وزیر خواست که به منظور گنجاندن خواسته‌های خلق کرد در قانون اساسی نماینده مردم کردستان در تدوین قانون اساسی جدید شرکت نماید

نخست وزیر ضمن اظهار خوشوقتی از این دیدار اظهار داشت آنچه از طرف دولت ایشان انجام گرفته و اظهارات حضرت آیت ابه خمینی آیت الله شریعتمداری آیت الله طالقانی که درباره تساوی حقوق اهل تسنن و تشیع کرد و فارس و ترکمن و دیگران انجام گرفته نشانه حسن نیت و علاقه دولت و روحانیت نسبت به این مساله بوده است. در مورد خواسته‌های مردم کردستان و مساله خودمختاری نخست وزیر اظهار داشت که طرح پیشنهادی را مورد مطالعه قرار خواهد داد و اطلاع داد که کمیسیونی از وزیران دفاع کشور و کار تشکیل شده تا با نمایندگان واقعی ملت کردستان مسائل را بررسی کند.

وی اصل خودمختاری را تا حدی که مربوط به امور داخلی باشد چیز مطلوب و قابل قبولی خواند و اضافه کرد که این تغییرات اساسی باید در قانون اساسی گنجانده شود و به مرحله اجرا درآید. در ضمن اشاره نمود که دولت او موقت است و فقط می‌تواند مقدمه تغییرات اساسی را فراهم کند. نخست وزیر پیشنهاد کرد که نمایندگان کردستان با کمیسیون تعیین شده همکاری کنند. نخست وزیر نخست وزیر از دعوت یاسر عرفات از هیأت نمایندگی

حزب دموکرات کردستان ایران برای مسافرت به لبنان استقلال کردند و دسوتر داد تسهیلات لازم را در این باره به عمل آورند در مورد استفاده از رادیو و تلوویزیون به منظور روشن ساختن افکار عمومی درباره خوستهای مردم کردستان و مفهوم خودمختاری نخست وزیر گفتند خودتان مراجعه کنید، مانعی در بین نیست. مهندس بازرگان حسن نیت زیادی را در جریان این دیدار از خود نشان داد و روی هم رفته طرحی را با تمایت اراضی کشور تضاد نداشته باشد قابل قبول دانست. (کیهان ۱۳۵۸/۱/۱۵)

دکتر عبدالرحمن قاسملو، دبیر کل حزب دموکرات کردستان:

«خودمختاری» را بهتر

بشناسیم

«حزب دمکرات کردستان ایران در حالی که برای خودمختاری کردستان مبارزه می کند، طرفدار آزادی و استقلال برای ایران است. خودمختاری خواستی است که در چارچوب کشور ایران، ایرانی دمکراتیک، کاملاً قابل تحقق است.»

این را **دکتر قاسملو**، دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران در گردهمایی رهبران حزب دمکرات و کردهای مقیم تهران و گروههایی از نمایندگان سازمانها و جمعیت‌های مختلف سیاسی، روز یکشنبه گذشته در دانشگاه صنعتی تهران عنوان کرد.

دکتر قاسملو گفت: «خواست‌های ما چه ملی و سیاسی و چه اجتماعی در چارچوب خاک ایران است. خودمختاری مسئله پیچیده‌ای نیست ولی تاکنون ما نتوانسته‌ایم آنچه را که وظیفه ما بوده انجام دهیم و مسئله

آید که مورد احترام همه مردم باشد. وظیفه ارتش در یک جمله دفاع از مرزهای کشور است، در کردستان پادگانها باید به مرز منتقل شوند و در آنجا مستقر گردند.

محمد رضا شاه این پادگانها را در شهرهای کردستان نه برای دفاع از مرزها بلکه سرکوب جنبش خلق ما بوجود آورد و ما نمی‌خواهیم آنچه محمد رضا شاه می‌کرد در آینده اجرا شود. مردم ما از اسم ژاندارمری ویا شهربانی می‌ترسند و به حق مردم نمی‌خواهند نیرویی بعنوان ژاندارمری مستقر شود و در حفظ منافع طبقه حاکمه بکوشد. ما پیشنهاد می‌کنیم نیروی جدیدی با نام گارد ملی یا پاسداران انقلاب، یا با هر نام دیگری تشکیل شود و به ارتش بپیوندد. به این ترتیب می‌بینید که خواست خودمختاری ما در داخل و چارچوب ایران تحقق پذیر است می‌بینید که دمکراسی برای ایران یعنی خودمختاری برای کردستان.

ما خواست‌هایمان را جمع بندی کردیم و تصمیم گرفتیم که آنها را مستقیماً با رهبری انقلاب ایران، امام خمینی مطرح کنیم. چهارشنبه گذشته نمایندگان حزب دمکرات کردستان به خدمت امام خمینی رسیدند و خواست‌های اساسی را با ایشان مطرح کردند. مسایل دیگری نیز در زمینه تحریکات عناصر مرتجع داخلی یا تحریکات امپریالیست‌ها و بازماندگان رژیم گذشته مطرح شد. امام، با حسن برخورد، یکبار دیگر ما را به وحدت کلمه دعوت کردند و اظهار داشتند که هر ایرانی صرفنظر از مذهب و ملیتش باید در برابر قانون مساوی باشد. ما امیدواریم که این اولین برخورد، کمک کند تا در آینده، تفاهم بیشتری بین مردم کردستان و رهبری انقلاب بوجود

خودمختاری را برای مردم تشریح کنیم. اینجا با دو گروه طرف هستیم، عده‌ای از خودمختاری اطلاعی ندارند و متأسفانه در اکثریتند، عده‌ای هم عمداً با آنکه می‌دانند خود مختاری چیست، آنرا در ردیف تجزیه طلبی قلمداد می‌کنند. وظیفه ما البته با کمک شما این است که افکار عمومی را آماده کنیم تا به آسانی خود مختاری را بفهمند. خودمختاری آنگونه که بعضی‌ها خواسته اند جلوه دهند، پیچیده نیست. ما می‌دانیم که مسائل مربوط به ارتش و دفاع از کشور، روابط سیاسی و تجارتي و خارجی، سیاست پولی و ارزی و طرحهای اقتصادی دراز مدت که به سرمایه‌گذاری‌های چشمگیر نیازمند است از مسائلی است که منحصراً در صلاحیت دولت مرکزی خواهد بود. بقیه امور که مربوط به اداره امور داخلی منطقه خودمختار می‌شود در صلاحیت سازمانهای خودمختار است. واضح است قوانینی که برای آینده ایران وضع خواهد شد، در کردستان هم مثل سایر نقاط قابل اجراست، اما در مورد این حرف که ما هم می‌خواهیم از نظر اقتصادی خودکفا باشیم، اقتصاد کردستان ایران، وابسته به اقتصاد ایران است و در وضع کنونی اقتصاد، بطرف وابستگی بیشتر سوق داده می‌شود، بنابراین مسئله جداکردن اقتصاد کردستان از اقتصاد ایران بهیچوجه مطرح نیست. اما ما در مورد ارتش نظراتی داریم: حالا که خلق‌های ایران طغیان کرده‌اند، انقلاب کرده‌اند، نباید یکبار دیگر اجازه داد که ارتش تبدیل به چماق دست دولت مرکزی برای سرکوب جنبش خلق‌های ایران گردد. ما عقیده داریم که ارتش شاهنشاهی باید تصفیه شود و بجای آن یک ارتش ملی و خلقی بوجود

آید. ما همین خواسته‌ها را بطور دقیقتر و مفصلتر به توصیه امام با مهندس بازرگان مطرح کردیم. آنچه مهندس بازرگان به ما گفت نشان از حسن نیت بسیار داشت. البته ما در برابر مردم کردستان مسئولیت داریم، اما حسن نیت دولت بازرگان زمانی که خواسته‌های ما تحقق پذیرد، عملاً ثابت شده است.

اگر حقوق ملی خلق کرد و دیگر خلقهای ایران تأمین شود دیگر هیچ تحریک خارجی یا تحریک عناصر مرتجع داخلی، نتیجه نخواهد داشت، زیرا مردم کردستان و سایر خلقهای ستمدیده ایران، چنین تحریکات و اقداماتی را در نطفه خفه خواهند کرد.

تأمین حقوق ملی خلقهای ستمدیده ایران، اتحاد واقعی آنان را موجب خواهد شد و آن وقت همین خلقها هستند که از مرزهای ایران دفاع خواهند کرد. به این نحو اگر کسی واقعا به استقلال و تمامیت ارضی ایران اعتقاد دارد، باید پیش از هر چیز به حقوق ملی خلقهای ایران به شکل خود مختاری یا حکومت فدراتیو کند.

ما برای پیاده شدن خواسته‌هایمان به کمک تمام نیروهای دمکراتیک احتیاج داریم. ما آرزو داریم که کردستان ایران در آینده بتواند نقش بیشتری در پیشبرد انقلاب داشته باشد. زمانی می‌توانیم به پیروزی برسیم که همه به اتحاد و یکپارچگی در کنار هم برای اهداف مشترک مبارزه کنیم.»

دکتر قاسملو در جواب یکی از حاضران که پرسید: «آیا تابحال از طرف دولت در مورد خود مختاری توضیحی داده شده است. یا نه؟» گفت: «از طرف ما به حال هیچ توضیحی داده نشده است. و نتها

اینجا و آنجا کسانی که وابسته به رهبری و انقلاب هستند، حرفهایی زده اند، حرفهای خوب و بد. به همین جهت یکی از خواسته‌های ما این بود و هست که دولت موقت مهندس بازرگان رسماً در برابر مسئله کردستان موضع گیری کند. دولت تنها جواب داده است عجله نکنید تا مسئله مورد بررسی مطالعه قرار گیرد، و برای این بررسی نیز ۳ نفر را انتخاب کرده است، ما با خوشبختی در انتظار دولت بازرگان هستیم.» سؤال شد که اگر با خود مختاری موافقت نشد، حزب دمکرات چه خواهد کرد؟

دکتر قاسملو جواب داد: «حزب دمکرات برای خود مختاری مبارزه خواهد. ما تا تأمین شعار حزبمان «دمکراسی برای ایران و خود مختاری برای کردستان» با یاری شنار از پای نخواهیم نشست.

قاسلو در پاسخ به این سؤال که آیا مذاکرات حزب حزب دمکرات کردستان با امام خمینی با موافقت شیخ عزالدین حسینی بوده است یا نه؟ گفت: «من اعلام می‌کنم که در باره مسائل کردستان و خود مختاری کوچکترین اختلافی می‌ان ما و شیخ عزالدین حسینی وجود ندارد و در جواب شما باید بگویم حتی شیخ عزالدین نامه ای نامه ای نیز از طریق ما برای امام خمینی فرستادند.

سئوالات دیگری نیز در زمینه رابطه حزب دمکرات کردستان و حزب توده ایران و مواضع حزب دمکرات در برابر حزب توده شد که **دکتر قاسملو** در جواب آنها گفت: «ما، چه از نظر سیاسی و چه از نظر تشکیلاتی در شرایط فعلی مبارزه، مستقل هستیم و به هیچ نیروی داخلی یا خارجی وابستگی نداریم.

در زمان دکتر مصدق که امکان

فعالیت بوجود آمده بود، حزب توده ایران که در آن موقع سازمان بزرگ سیاسی ایران بشمار می‌رفت، به حزب دمکرات کردستان برای احیای این سازمان کمک کرد. پس از کودتای ۲۸ مرداد هنگامی که سازمانهای حزب توده ایران پلیس زده شد در سال ۱۳۳۴ کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان تصمیم گرفت که رابطه خود را با حزب توده قطع کند. آن موقع، رابطه ما رابطه تشکیلاتی بود و این رابطه اکنون قطع شده است.

اما موضع کنونی حزب دمکرات را در مقابل حزب توده چنین می‌توانیم احساس کنیم که ما رابطه همکاری را با سازمانهایی که در عمل علیه امپریالیسم در راه دمکراسی علیه ارتجاع مبارزه کنند و در این مبارزه صمیمانه بکوشد و بخواهد با ما رابطه ایجاد کند رد نمی‌کنیم.» پس از سخنان **دکتر قاسملو** یک دانش آموز کرد، گزارش مستند سازمان انقلابی زحمتکشان کردستان ایران را در باره وقایع سنندج در ایام نوروز قرائت کرد. در این گزارش علل وقایع کردستان و خصوصاً سنندج ریشه یابی شده است و از چگونگی استفاده فرصت طلبان، عوامل بازمانده رژیم سابق و سازشکاران در برپایی «نوروز خونین سنندج» پرده برداشته شده است. در این گزارش ضمن برشمردن چگونگی شروع کشتار مردم آمده است: «آیا قیام مردم سنندج یک حادثه بود؟ مسلماً خیر» این در حقیقت بازتاب یک نارضایتی عمومی بود... (اطلاعات ۱۳۵۸/۱/۱۶)

اجازه دخالت در کار کردهای ایرانی نمیدهیم

مه‌آباد بدعوت سید عزالدین حسینی

امام جمعه مهاباد، دکتر سید عبدالعزیز گیلانی زاده و **دکتر قاسملو** دبیر کل حزب دموکرات کردستان ایران، هزاران تن از کردها (ارومیه، اشنویه، خانه، و نقده در خانه جوانان مهاباد اجتماع کردند. در این اجتماع سید عزالدین حسینی طی سخنانی اظهار داشت: هیچ فکر نمی‌کردم که روزی ما کردها بتوانیم دور هم جمع شویم و سرود (ای رقیب) را بخوانیم. ما باید از سرنوشت پدران خود پند بگیریم که چرا به درخواست‌های خود نرسیدند. هر گاه کرد خواسته است حق خود را بگیرد، با دولت‌های قوی طرف بوده است ولی اکنون ما نیز با ملت همصدا شده و توانسته ایم رژیم طاغوت را از می‌ان برداریم من به عنوان یک کرد مسلمان از همه برادران کرد ایرانی در هر جایی که هستند انتظار دارم فراموش کنند که یک کرد هستند و خون کرد ایرانی در رگ‌هایشان جریان دارد سید عزالدین حسینی با اشاره به اینکه نباید با اختلافات و یا جنگ طایفه‌ای مردم را از رسیدن به خواسته‌هایشان دور کرد. گفت: ما کردها در داخل ایران حق خود را مطالبه می‌کنیم ولی به هیچ‌کس دیگری اجازه نمی‌دهیم در کار کردهای ایرانی دخالت کند از خداوند متعال توفیق همه کردهای ایرانی را در بدست آوردن خود مختاری در چارچوب ایران آزاد آرزو مندیم.

سپس **دکتر قاسملو** ضمن تشکر از امام جمعه مهاباد که باعث یکپارچگی ملت کرد شده است گزارشی از سفر هیأت اعزامی حزب دموکرات کردستان را به تهران و قم و مذاکره با امام خمینی و دولت بازرگان به اطلاع شرکت کنندگان رساند و گفت: عده‌ای خدانشناس مثل همیشه مسئله خود مختاری کردستان

را طور دیگری به امام خمینی و دولت بازرگان مفهوم کرده بودند و ما به آنها گفتیم که مردم کردستان پشتیبان انقلاب ایران هستند، امام نیز با کمال خوشوقتی اظهار شرکت ما در رفاندوم گله کردند که من و اعضای هیأت توضیحات لازم را در این مورد به اطلاعشان رساندیم. متن قطعنامه

در پایان این اجتماع قطعنامه‌ای در ۳ ماده بشرح زیر صادر کردند:

۱ عشایر وطن پرست همبستگی و همگامی خود را با جنبش کنونی خلق و انقلاب سراسر ایران به رهبری امام خمینی اعلام داشته، از شعار دموکراسی برای ایران و خودمختاری برای کردستان ایران، پشتیبانی نمودند.

۲ قوانین اصلاحات ارضی با تمام نواقص و نقاط ضعفی که دارد در شرایط کنونی باید رعایت شود. تا زمانیکه قوانین جدید در سراسر کشور ایران تصویب و اجرانشود. مورد احترام همگان قرار گیرد. چراکه عدم رعایت این امر موجب تفرقه و اختلاف و برادر کشی خواهد شد و صرفاً به نفع دشمنان خلق کرد و سایر خلقهای ایران خواهد شد.

۳ در این شرایط حساس تاریخی عشایر وطن پرست که آگاهانه در جهت منافع خلق کرد و سایر خلقهای ایران گام برمیدارند. بار دیگر همبستگی خود را با انقلاب راستین ملت و خواست مشروع خلق کرد اعلام داشتند. این قطعنامه به امضای کلیه سران عشایر رسید. (اطلاعات ۱۳۵۸/۱/۱۸)

به دکتر قاسملو برای دیدار از فلسطینی‌ها گذرنامه داده نشد

کمیته مرکزی حزب دموکرات

کردستان ایران در ارتباط با دعوت یاسر عرفات رئیس جبهه آزادیبخش فلسطین از حزب دموکرات کردستان برای سفر به لبنان اطلاعیه‌ای منتشر کرده است. در این اطلاعیه آمده است.

بنا به دعوت جناب آقای یاسر عرفات رئیس جبهه آزادیبخش فلسطین از حزب دموکرات کردستان ایران قرار بود هیاتی به ریاست دبیر کل حزب **دکتر عبدالرحمن قاسملو** بمنظور تجدید دوستی دیرین می‌ان حزب ما و جبهه آزادیبخش فلسطین به لبنان مسافرت کند. متأسفانه با اینکه امام خمینی از این مسافرت استقبال کرد. و نخست وزیر نیز دستور لازم را در این مورد صادر نموده بود اداره گذرنامه حاضر به صدور گذرنامه برای **دکتر قاسملو** نشد. هیات نمایندگی حزب با اظهار مودت هیات حزبی به دیدار دوستان فلسطین خواهد رفت. (اطلاعات ۱۳۵۸/۱/۳۰)

دبیر کل حزب دموکرات:

ما خودمختاری را در

چارچوب ایران می‌خواهیم.

انقلاب ایران یک انقلاب اصیل و ملی است و هیچ دلیلی نباید وجود داشته باشد که حقوق خلق کرد تامین نشود.

دکتر عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دموکرات کردستان در یک گفتگوی مطبوعاتی گفت: ما خودمختاری را در چارچوب کشور ایران می‌خواهیم و فکر نمی‌کنیم که هیچگونه تناقضی بین خودمختاری و تمامیت ارضی ایران و استقلال ایران وجود داشته باشد». در این گفتگوی مطبوعاتی که هفت نفر از اعضای حزب دموکرات کردستان و پاره‌ای از خبرنگاران وسائل ارتباط جمعی داخلی و خارجی حضور

داشتند قاسملو پیرامون ملاقات دیروز خود با امام خمینی گفت: «ما در این دیدار خواسته‌های مردم کردستان را بعرض امام رساندیم و نگرانی خودمان را از تحریکاتی که در کردستان انجام می‌گرفت اظهار کردیم. در مقابل امام به وحدت کلمه ای که در زمان انقلاب ایران وجود داشت تکیه کردند و اینکه این وحدت کلمه باید حفظ شود صرفنظر از مذهب و ملیت امام گفتند همه باید حقوق متساوی داشته باشند و همه آزادانه و بدون وجود هیچگونه ستمی در ایران زندگی بکنند.»

وی در پاسخ این سؤال که آیا خودمختاری کنونی کردستان به تجزیه آن در آینده مبدل نخواهد شد اظهار داشت:

حزب دموکرات کردستان نزدیک به ۳۳ سال است در کردستان ایران مبارزه می‌کند و یک حزب مردمی و اصیل ایرانی است. «شعار اصلی ما دموکراسی برای ایران و خودمختاری برای کردستان است.»

این شعار نتیجه مبارزات طولانی و خواسته دائمی مردم کردستان است. اما خودمختاری را در چارچوب کشور ایران می‌خواهیم و فکر می‌کنیم که هیچگونه تناقضی ما بین خودمختاری و تمامیت ارضی ایران و استقلال ایران وجود ندارد. برعکس تامین خودمختاری و ارضای حقوق ملی خلق کرد اتحاد واقعی خلقهای ایران را مستحکم‌تر خواهد ساخت و ضامن حفظ استقلال و آزادی ایران خواهد بود.

ما هر گونه اتهام تجزیه طلبی را قویا و شدیداً رد می‌کنیم و یکبار دیگر اعلام می‌کنیم که هیچ نیروی تجزیه طلبی در کردستان ایران وجود ندارد. قاسملو اضافه کرد: «بدین ترتیب خودمختاری را نمی‌شود با تجزیه

حقوق آنها را تامین کرده در چنین صورتی ما بعنوان یک سازمان مسئول سیاسی اینجا اعلام می‌کنیم هیچ قدرت خارجی و هیچ نیروی ارتجاعی داخلی نخواهد توانست از تحریکات خود در کردستان نتیجه مثبتی بگیرد چون در این صورت همه افراد کرد یکپارچه از انقلاب ایران و از دست آوردهای آن در مقابل ارتجاع داخلی و تجاوزهای خارجی دفاع خواهد کرد.

سیاست آینده ما در واقع بطور کلی تغییر نکرده و با سیاست گذشته ما فرقی ندارد سیاست ما پشتیبانی از انقلاب ایران است ما از انقلاب ایران به رهبری آیت الله خمینی پشتیبانی می‌کنیم همچنانکه از دولت موقت انقلابی مهندس بازرگان پشتیبانی می‌کنیم ولی خوب پشتیبانی کردن بطور کلی باین معنی نیست که خواسته‌های خودمان را مطرح نکنیم و یا در مسائل مشخص و معینی بادولت و رهبری انقلاب اختلاف نظر نداشته باشیم.

وی افزود: هر گاه جنبش خلق کرد پیشترت کرده است و هر گاه در کنار دیگر خلقها به نتایجی رسیده و دست آوردهائی داشته دشمنان خلق کرد و البته دشمنان ایران ار عقب ماندگی جامعه کرد سوء استفاده کرده‌اند و با مطرح کردن کاذبانه خواسته‌های خلق کرد، کردها را علیه دولت مرکزی تحریک کرده‌اند این تحریکات هم از داخل و هم از خارج است. ما عقیده داریم که رژیم شاهنشاهی از بین رفته ولی پایگاههایی از این رژیم باقیمانده. حتما شما در روزنامه خواندید که در زمان انقلاب ایران سرلشکر قره نی در گفته‌ها و اعلامیه‌هایش شیوه‌هایی را بکار می‌برد که در زمان رژیم شاهنشاهی معمول بود و ما خیلی

طلبی در یک ردیف قرار داد. ما می‌گوئیم مسائل کردستان مربوط به دفاع از کشور یعنی مسائل دفاع از ارتش، مسائل مربوط به روابط خارجی، مسائل مربوط به سیاست پولی و ارزی کشور و چاپ اسکناس و مسائل مربوط به برنامه‌های درازمدت اقتصادی که سرمایه‌گذاری‌های زیادی لازم دارد منحصر در صلاحیت دولت مرکزی خواهد بود بقیه امور که مربوط به امور داخلی می‌شود از طرف خود مردم در چارچوب سازمانها و ارگان‌های خودمختاری اداره خواهد شد وی افزود در آینده نباید اجازه داد که بهیچوجه ارتش تبدیل به چماق دست دولت برای سرکوب جنبش خلق کرد گردد.

وی در ادامه سخنان خود افزود: «ما معتقدیم ژاندارمری و پلیس که البته این دو اسم در کردستان ایران بویژه ایجاد نفرت می‌کنند باید تبدیل به یک سازمان دیگر شوند مثل گارد ملی پاسداران انقلاب و برای حفظ امنیت داخلی و این البته باید در صلاحیت سازمانهای خودمختار باشد.» وی در پاسخ یکی از خبرنگاران که پرسید شایعه شده است که به کردهای ایران برای تضعیف دولت انقلابی کمک می‌شود گفت: ما دیروز وقتی خدمت امام خمینی رسیدیم باین مسئله اساسی توجه خاص کردیم ما به امام گفتیم برای جلوگیری از تحریکات دیگران و ارتجاع داخلی و امپریالیسم در کردستان باید حقوق ملی مردم کردستان در چارچوب ایران تامین شود. وقتی که مردم کردستان احساس بکنند حاکم بر سرنوشت خود هستند احساس بکنند که اداره امور کردستان بخود آنها واگذار شده است و انقلاب ایران که بحق برهبری امام خمینی یک انقلاب اصیل ملی است این انقلاب

خوشحالیم که سرلشکر قره نی از کار برکنار شد. باین ترتیب تحریکات هم از کسانی است که باقیمانده‌های رژیم سابق هستند و هم نیروهای ارتجاعی داخلی و امپریالیستی خارجی.

سؤال شد اگر چه شما به جمهوری اسلامی رای نخواهید داد ولی این جمهوری اکثریت آرا را بدست خواهد آورد و قانون اساسی جمهوری بوجود خواهد آمد در اینصورت اگر خواسته‌های شما قبول نشد شما چه خواهید کرد.

قاسملو گفت: ما بعد از سی و سه سال بصورت علنی فعالیت می‌کنیم و این دستاورد بزرگی برای خودمان و مردم کردستان می‌دانیم ما فکر می‌کنیم که بطور کلی انقلاب ایران یک انقلاب اصیل و ملی است. هیچ دلیلی نباید وجود داشته باشد که حقوق خلق کرد تامین نشود.

در پاسخ این سؤال که آیا افراد سالار جاف در آشوبهای کردستان دست داشته اند یا خیر **قاسملو** گفت:

بله ما اطلاع داریم که طرفداران و دارودسته سالار جاف هنوز هم در کردستان بویژه در منطقه سقز فعالیت‌هایی دارند و البته این را ما به مقامات اطلاع دادیم و پیشنهادهای هم کردیم تا اقداماتی برای جلوگیری از فعالیت آنها انجام شود. (کیهان ۱۳۵۸/۲/۱۹)

عده‌ای می‌خواهند مردم کردستان را در مقابل دولت قرار دهند

- امیدواریم مسائل کردستان از راه‌های مسالمت آمیز حل شود.

- به عکس آقای بازرگان، آیت‌الله خمینی به ما وقت ملاقات دادند و تقاضای اعزام هیات به کردستان را

پذیرفتند.

- رادیو تلویزیون واقعیت را تا حد زیادی تحریف شده منتشر می‌کند.

- چهار هزار تن از مردم نقده آواره هستند.

عبدالرحمن قاسملو دبیر حزب دموکرات کردستان در یک مصاحبه مطبوعاتی که پیش از ظهر دیروز در هتل کنتینانتال انجام شد، پیرامون مساله خودمختاری کردستان، حوادث نقده، ملاقات با امام خمینی، آیت الله العظمی شریعتمداری و تماس با دولت توضیحاتی داد.

قاسملو در آغاز گفت: «خواست اصلی ما عبارت بود از شعاری که الان تبدیل شده به شعار همه مردم کردستان دمکراسی برای ایران و خودمختاری برای کردستان بدین جهت خواسته‌های مادر حول این شعار جمع شده است.»

علت مسافرت ما به تهران، مذاکره درباره خواست اصلی مان بود که یک ماه پیش به دولت داده شده بود و در ضمن می‌خواستیم دربار مسائل نقده، توضیحاتی بدهیم. دیروز ما خدمت امام خمینی و همچنین آیت الله العظمی شریعتمداری رسیدیم.

«از زمانیکه ما خواست اصلی خود یعنی حق خودمختاری را مطرح کردیم، از نظر ظاهر قدمهایی برداشته شد. بعنوان مثال بازرگان در یکی از مصاحبه‌های مطبوعاتی، به اصل خودمختاری اشاره کرد.

قاسملو به شرح وقایع نقده پرداخت و ضمن اینکه اخبار رادیو و تلویزیون را در مورد حوادث کردستان تحریف شده و غیر واقعی عنوان کرد، در این باره اظهار داشت: «ما روز ۳۱ فروردین برای برگزاری یک می

تینگ مسالمت آمیز به نقده رفته بودیم، عده‌ای بما ایراد می‌گیرند که در می‌ان تظاهر کنندگان افراد مسلح حضور داشتند، این واقعیت دارد، ولی من همین امروز از رادیو شنیدم که در اهواز، تظاهرات مسلحانه‌ای بوده و حتی تیراندازی هوایی بعنوان اظهار شادمانی انجام شده است و آنها که ایراد بر مسلح بودن بعضی افراد شرکت کننده دارند، در واقع می‌خواهند چنین وانمود کنند که ما تیراندازی را شروع کرده‌ایم. اما در شروع می‌تینگ، تیراندازی از خارج شروع شد. اوضاع کمی رو به آرامش نهاد، اما نیم ساعت بعد، تیراندازی دوباره شروع شد و مردم پراکندند و باید به محل گردنشین نقده باز می‌گشتند. بازگشت مردم به محله گردنشین‌ها طوری بود که باید از محل ترک نشین‌ها می‌گذشتند. در جریان عبور معلوم شد که روی تمام پشت بامها سنگربندی شده است وعده‌ای هم تیراندازی می‌کردند. بعد معلوم شد در خانه‌ی نزدیک محل برگزاری می‌تینگ، دیوارها قبلا سوراخ شده و سنگر گیری کرده بودند و شخصی که می‌خواست بداند تیراندازی از کجاست، گرفتار افراد داخل خانه شد که او را کشتند و دو نفر از مأموران انتظامات را هم در آنجا کشتند و اسلحه‌های آنها را بردند.

ما با کمیته شماره یک تماس گرفتیم و تنها خواست ما این بود که راه مه‌باد را باز کنند تا ما بتوانیم از شهر خارج شویم که این خواست ما هم مورد توجه قرار نگرفت. «

قاسملو اضافه کرد: «روز یکشنبه صبح که تقریباً آتش بس برقرار شده بود، با همه اینها ارتش تصمیم به دخالت گرفت. با دخالت ارتش، ما تماس‌هایی از مه‌باد با دولت و

استانداری در ارومیه و دفتر آیت الله طالقانی گرفتیم و همچنین تلگرامی به حضور آیت الله خمینی فرستادیم و در همه آنها متذکر شدیم که اعزام ارتش به این منطقه، ممکن است وضع را متشنج بکند، چون ما اطمینان نداشتیم که ارتش بتواند بی طرفی خود را حفظ کند. اما متأسفانه خواست ما مورد قبول قرار نگرفت و ارتش بطرف نقده اعزام شد.

ما به هیچوجه سرچنگ با ارتش نداشتیم و همیشه هم گفته ایم که پشتیبان دولت انقلابی آقای بازرگان هستیم.

هنگامیکه ارتش اعزام شد، ما نماینده ای فرستادیم تا با فرمانده بطرف نقده برود مبادا از طرف افراد ما تیراندازی بطرف آنها صورت گیرد.

ولی وقتی که دوست ما در سه راه نقده به ارتش برخورد، مشاهده کرد عده‌ای از مجاهدان ارومیه هستند که ارتش را بطرف نقده رهبری می‌کنند و دوست ما را همانجا دستگیر کردند و اگر دخالت بعضی از ارتشیان نمی بود، افراد کمیته‌ها او را می‌کشتند.

ارتش بطرف نقده پیشروی کرد و در آنجا برخلاف آنچه فرمانده لشکر ادعا می‌کند، در نقده دخالت کرد و حتی از نقده هم خارج شد. هلی کوپترها، تانک‌ها، تا ده پانزده کیلومتری نقده پیشروی کردند و دهات کردنشین را زیر آتش گرفتند.

در این موقع قاسملو، برای اثبات حرفهایش، نواری را برای خبرنگاران پخش کرد که در آن صدای فرماندهان با افراد تحت کنترل خود که با بی سیم صحبت می‌کرده‌اند و همچنین صدای هلی کوپتر و رگبار مسلسل شنیده می‌شد.

قاسملو در ادامه‌ی حرفهایش اضافه کرد: «در جریان نقده و ورد ارتش، دوستان ما شهادت داده‌اند که

سربازان ارتش بطور مستقیم بطرف کردها تیراندازی نمی‌کرده‌اند، و تانک‌ها و زره پوشها در اختیار کمیته‌ها بوده و آنها عملیات نظامی را در داخل شهر نقده رهبری می‌کردند. بعد از این زد و خوردها، استاندار و دولت پیشنها کردند که ما افراد مسلح خود را فراخوانیم، تا طرف مقابل هم این کار را بکند و آتش بس برقرار شود. ما این کار را کردیم به شهادت همه، ولی طرف مقابل این کار را نکرد و به طرف ما پیشروی کرد و بسیاری از خانه را غارت و ویران کردند.»

نفود در کمیته‌ها

قاسملو در جای دیگری از توضیحاتش در مورد نقده، گفت: «وقایع نقده توطئه بود که هنوز هم ادامه دارد، ما متوجه شدیم که در کمیته‌های نقده و ارومیه، افرادی نفوذ کرده‌اند که به هیچ وجه، نظر خوشی به انقلاب ندارند.

این افراد در گذشته رئیس چماقداران و همکار نزدیک ساواک بودند که وضع را اداره می‌کردند و تحت رهبری آقای حسنی، رئیس کمیته ارومیه قرار داشتند قبل از اینکه جریانی اتفاق بیفتد، آقای حسنی، مقدار زیادی اسلحه در می‌ان ترک‌های نقده پخش کرده بود.»

وی در مورد مذاکرات ترک‌ها و کردهای نقده بعد از آتش بس و ترک مخاصمه بین آنها، گفت: «هیات نمایندگی نقده حاضر به مذاکره نشد، خواست هیات نمایندگی ترک‌های نقده این است که ارتش و ژاندارمری در نقده بمانند و مردم کرد زبان خلع سلاح شوند. اگر به این خواست‌ها و مسائل گذشته که در نقده روی داد توجه کنیم، در می‌یابیم، که عده‌ای می‌خواهند از راه تحریک و

ایجاد درگیری‌ها نتایج انقلاب ایران را از بین ببرند. و تمام این نظرها و تیراندازی‌های قبلی، برای این است که به نهضت مردم کردستان حمله شود و مردم کردستان را در مقابل دولت قرار دهند و ما برای همین منظور به تهران آمده ایم و می‌خواستیم به دولت هشدار بدهیم اما در تمام این جریان‌ها، متوجه شده ایم، که دولت متأسفانه توجه کافی به این مسائل ندارد یا شاید خدای نکرده این عدم توجه، توأم با عمد باشد.»

قاسملو اضافه کرد: «اکنون یک هفته است که ما در تهران هستیم ولی تاکنون ملاقاتی با دولت فراهم نشده است.»

دکتر عبدالرحمن قاسملو درباره ملاقات اعضای حزب با امام خمینی، اظهار داشت: «به عکس آقای بازرگان، آیت الله خمینی به ما وقت ملاقات دادند و در عرض ۵۰ دقیقه، تمام مسائل و خواسته‌هایمان را به امام گفتیم. ما در ملاقاتمان با امام خمینی، تقاضا کردیم برای روشن شدن واقعیت و برای کمک به رفع نفاق و کدورت در بین دو خلق ترک و کرد در نقده، هیاتی از طرف خود به کردستان بفرستند و ایشان این تقاضای ما را پذیرفتند، که در ظرف چند روز آینده این هیات از جانب امام به منطقه اعزام خواهند شد.»

دکتر قاسملو افزود: «ما با حضرت آیت الله شریعتمداری نیز ملاقاتی داشتیم و مسائل نقده را با ایشان نیز مطرح کردیم و ایشان توجه خاص باین مسئله مبذول داشتند. در این ملاقات هم قرار شد که برای روشن شدن حقایق، حضرت آیت الله شریعتمداری نیز هیاتی به کردستان اعزام نمایند.»

دکتر قاسملو سپس با اشاره به

اخباری که در مورد نقده از رادیو و تلویزیون پخش می‌شود گفت: رادیو تلویزیون، واقعیت را تا حد زیادی تحریف شده منتشر می‌کند و خبرها را آنطوری که هست، منعکس نمی‌سازند و مسائل را طوری مطرح می‌سازند که تنها حزب دموکرات و کردها گناهکارند و حال آنکه اکنون نزدیک به ۴۰۰۰ نفر از مردم نقده آواره هستند و برای بازگشت به نقده امنیت ندارند».

قطعنامه پیشنهادی

وی در این هنگام، پیشنهادی حزب دموکرات کردستان ایران را مطرح کرد. در این پیشنهادها گفته شده است:

۱ این روزها مطالب گوناگونی در مورد خودمختاری بطور مبهم و نامنظم در مطبوعات درج می‌شود که گاهی دولت آنها را تکذیب می‌کند.

برای رفع نگرانی خلق‌های تحت ستم ملی از دولت می‌خواهیم موضع خود را در مورد خواست خودمختاری که از طرف حزب ما ارائه شده، روشن نماید.

۲ همان گونه که قبلا نیز با مراجع صلاحیت دار دولتی مطرح گردیده در حال حاضر نیز اقتضاء دارد دولت از فرستادن نیروهای ارتشی و هواپیما و هلیکوپتر و مجاهد و پاسدار که عملا بعضی از حدود بیطرفی عدول نموده و خواهند نمود، به نقاط مختلف کردستان خودداری نماید زیرا این امر بشدت موجب تحریک و احیاناً عکس العمل مردم می‌شود.

۳ فرمانده لشکر ارومیه که در حوادث نقده شرکت و دخالت مستقیم داشته و همچنین محرکین و عاملین توطئه و کشتار بیرحمانه دو طرف، تعقیب و مجازات شوند.

۴ کمیته‌های انقلاب ارومیه و نقده از

عناصر اخلاک‌گر و ساواکی‌های سابق تصفیه گردد.

۵ دولت، هیاتی را برای مذاکره پیرامون برقراری آرامش در منطقه و بحث در موضوع خودمختاری به مهاباد اعزام دارد.

۶ دولت فوراً وسائل بازگشت و تامین جانی آوارگان نقده به نواحی مورد سکونت خود در شهر و دهات و پرداخت خسارات جانی و مالی ناشی از گسترش توطئه را فراهم نماید.

۷ برای تامین نظم در منطقه نقده و برقراری آرامش و بسط تفاهم بین دو خلق کرد و آذری بویژه در این شهرستان، ترتیب انتخاب شورای مشترکی از نمایندگان راستین ترک و کرد و سپردن اداره امور شهر و منطقه را به آن شورا بدهد.

۸ خروج کلیه نیروهای غیربومی پس از تشکیل شورا و نیروهای انتظامی و خلع سلاح افراد ناصالح برابر نظر و تشخیص شورا و ایجاد یک واحد گارد ملی منتخب شورا بعنوان نیروی اجرائی.

۹ اتخاذ تدابیر لازم برای برقراری ارتباط مستقیم و فوری نمایندگان حزب دموکرات کردستان ایران با دولت و هیاتی که از طرف دولت بمنظور رسیدگی بوضع کردستان انتخاب شده است.

دکتر قاسملو در پایان سخنان خود، در پاسخ یکی از خبرنگاران در مورد اینکه نظر آیت الله خمینی در باره مسئله کردستان چیست، گفت:

«آیت الله خمینی بطور کلی طرفدار رفع هرگونه ستم در ایران و مساوات کامل همه خلق‌ها هستند».

دبیر کل حزب دمکراتیک کردستان در مورد روابط این حزب با آیت الله عزالدین حسینی گفت: «روابط ما بسیار خوب است اما ما یک حزب سیاسی هستیم».

دکتر قاسملو در مورد توطئه پالیزبان در کردستان گفت: «تا آنجا که من اطلاع دارم او در عراق است ولی ما اطلاع دقیق تری از فعالیت محمد صدیق جاف یکی از اقوام سالار جاف در منطقه سقز داریم و به دولت پیشنهاد کردیم که جلو این افراد را بگیرند». **دکتر قاسملو** دبیر کل حزب دمکراتیک کردستان در پایان گفت: «ما امیدواریم با اعزام دو هیات از طرف آیت الله العظمی خمینی و آیت اله العظمی شریعتمداری، مسائل کردستان از راه مسالمت آمیز حل شود». (آیندگان ۱۳۵۸/۲/۲۰)

موضع حزب دمکرات درباره‌ی هجوم هوایی عراق

«**قاسملو**» دبیر کل حزب دموکرات کردستان ضمن تأیید تجاوز هواپیماهای عراقی به خاک ایران گفت: ماکه نمی‌دانیم علت این تجاوز چه بوده است. در هر صورت ما هر تجاوز خارجی را بخاک ایران که وطن مشترک ماست محکوم می‌کنیم. آنطور که به ما خبر رسید بعد از ظهر دیروز (پریروز) چند روستا از جمله کانیزر-پوژل نوکان، بوسیله هواپیماهای عراقی بمباران شدند که یکنفر از اهالی کانیزر زخمی شده و در روستای کوره شیر نیز ۶ نفر کشته و ۴ نفر زخمی شدند که بیشترشان زن و بچه هستند.

قاسملو در مورد تعداد هواپیماهای عراقی که به خاک ایران تجاوز کردند، گفت: تعداد هواپیماها را دو می‌گ به ما گزارش دادند و چنانچه فرض کنیم اگر هواپیماهای عراقی قصد تجاوز نداشته‌اند ولی باید در نظر داشت مناطقی که مورد تجاوز قرار گرفته خاک ایران و دهات ایران بوده است. اکنون هم خبر اینطور است که

قاسملو در مورد احتمال درگیری

افرد قیاده موقت با افراد جلال طالبانی که موجب این تجاوز شده باشد گفت: در آن منطقه بخصوص از برخورد این دو تا اطلاعی ندارم. ولی آنطور که دوستان و آشنایان از تهران به من اطلاع داده‌اند دولت موافقت کرده است که اعضای قیاده موقت در کردستان مستقر شوند. ما نظرم اینست که در کردستان ایران هیچ کرد غیرایرانی حق دخالت ندارد و اعضاء قیاده موقت هم از جمله کردهای پناهنده هستند که در نقاط مختلف پخش شده‌اند و آنطور که گفته می‌شود دولت موافقت کرده این افراد در کردستان مستقر شوند. (آیندگان ۱۳۵۸/۳/۱۶)

کنفرانس سنندج بدون مشورت تشکیل شد.

«دکتر عبدالرحمن قاسملو» دبیرکل حزب دموکرات کردستان ایران، دیشب در مورد دعوت دوباره از سوی کنفرانس سنندج از مخالفان گفت: «همانطوری که قبلاً گفتم این کنفرانس، با عجله ترتیب داده شده و لازم بود قبلاً مشورتهائی در این مورد صورت می‌گرفت و همه گروه‌ها نقطه نظرهای خود را اعلام می‌کردند تا به نکات مشترکی می‌رسیدند. من به آقای مفتی زاده هم گفتم که با این عجله و بدون مشورت امکان ندارد اقدام به تشکیل چنین کنفرانسی کرد. حالا هم اگر دعوت دوباره ای بشود با رفقا مطرح خواهد شد، ولی فکر نمی‌کنم با این عجله، امکان شرکت ما در کنفرانس سنندج وجود داشته باشد». (آیندگان ۱۳۵۸/۳/۲۰)

نظر قاسملو دبیرکل حزب دموکرات کردستان در مورد کنفرانس سنندج قاسملو دبیرکل حزب دموکرات کردستان در مورد کنفرانس سنندج به آیندگان گفت: «حزب ما بطور

چی هست. ما الان نه اجتماع را تأیید می‌کنیم و نه مخالف آن هستیم». (آیندگان ۱۳۵۸/۳/۲۱)

قطعهنامه حزب دمکرات کردستان

متن قطعهنامه دمکرات کردستان که در دومین روزبرگزاری کنفرانس سنندج از سوی نماینده این حزب خوانده شد و مورد استقبال بی نظیر شرکت کنندگان در این کنفرانس قرار گرفت چنین است. «مردم مبارز کردستان در نخستین روزهای شروع انقلاب ایران به رهبری امام خمینی مردم کردستان در صفوف مقدم آن قرار داشتند و همانند سایر مناطق ایران پی‌گیرانه در راه سرنگونی رژیم طاغوتی مبارز را تا پیروزی نهائی ادامه داده‌اند در این مبارزات سراسر کردستان از خون شهیدان رنگین شد چه در جریان انقلاب و چه در بر خورد با افراد پلیس و ارتش مزدور، مبارزان کردستان شجاعانه سینه سپر کردند و برای پیشبرد شعارهای ملی ایران و ضد امپریالیستی جنگیدند. انگیزه مردم کردستان در این مبارزه علاوه بر سرنگونی رژیم مردمی فاسد شاهنشاهی این بود که چنان رژیم مردمی در ایران سرکار آمد که خواست‌های ملی مردمی را در برنامه خود بگنجاند بدین ترتیب که خلق ما برای دو هدف اساسی مبارزه می‌کرد. نخست بر انداختن رژیم طاغوتی و ایجاد یک رژیم انسانی که بهمه آزادی‌های اجتماعی در سراسر کشور احترام بگذارد. دوم تأمین حقوق ملی به شکل خودمختاری با فدراتی و در چهار چوب ایرانی آزاد. ستم ملی همه جنبه زندگی خلق کرد را حاصل می‌باشد. این ستم، هم جنبه فرهنگی دارد. هم مادی رفع ستم ملی رفع ستم‌هاست آنچه

کلی کوشش می‌کند در بین همه نیروها در کردستان اتحاد بوجود بیاورد. آقای مفتی زاده از حزب ما چنین دعوتی به عمل آورده و تلفنی هم که با ما تماس گرفتند به ایشان عرض کردیم که بهتر بود قبلاً با هم مشورت می‌کردیم و با آقای سید عزالدین حسینی هم تماس می‌گرفتیم و همه با هم یک چنین اجتماعی را آماده می‌کردیم که در آنصورت موفقیت آن خیلی بیشتر بود. در شرایط فعلی، تنها کاری که می‌توانستیم بکنیم به یکی از اعضای حزب در سنندج گفتیم به عنوان ناظر در می‌تینگ حاضر شود. ما با آقای سید عزالدین حسینی هم تماس گرفتیم و با ایشان در این مورد مشورت کردیم و بطور کلی امیدوار هستیم که جناب مفتی زاده درها را باز بگذارند شاید در آینده همه با هم بتوانیم دور هم جمع شویم».

قاسملو اضافه کرد: در مورد شرکت در کنفرانس، بالاخره پس از مشورتهائی که صورت گرفت گفتیم به آن ترتیبی که آقای مفتی زاده تقاضا کرده‌اند شرکت نمی‌کنیم و تقاضای ایشان اینطور بود که من با آقای عزالدین حسینی صحبت بکنم و با هم در کنفرانس شرکت بکنیم که این البته عملی نیست و متأسفانه قبلاً مشورتهائی نکرده بودند و من به آقای مفتی زاده پیشنهاد کردم کاری بکنند که بعد از این جلسه، مشورتهائی انجام بگیرد شاید همانطوری که گفتیم همه با هم بتوانیم دور هم جمع شویم».

قاسملو در پاسخ این سؤال که آیا اصولاً چنین کنفرانسی را تأیید می‌کنید و تصمیمات آن مورد تأیید حزب شما خواهد بود یا نه گفت: «اکنون نظری نمیتوانیم در این مورد بدهیم. باید دید نتایج این اجتماعی

بیش از همه در مسئله ستم ملی اهمیت دارد این است که خلق ستم دیده احساس حاکمیت بر سرنوشت خود نمی‌کند. خلق کرد می‌خواهد حق سرنوشت خود را تعیین کند. منطقه خود مختاری کردستان، همه مناطق کردنشین ایران را شامل می‌گردد. در مناطق کردنشین با در نظر گرفتن شرایط تاریخی و جغرافیایی و اقتصادی و خواست اکثریت ساکنین هر منطقه تعیین خواهد شد خود مختاری یا فدراتیو هر کدام یک شکل معین از پیدا کردن تعیین سرنوشت می‌باشد. اگر در ایران تنها یک خلق ستم دیده مثلا خلق کرد وجود داشت آنگاه حل مسئله ستم ملی، تنها شکل خود مختاری می‌توانست باشد لکن به علت وجود خلق‌های ستم‌دیده متعدد شکل فدراتیو راه حل جامع تری به نظر می‌رسد در هر صورت، بعضی از امور منحصراً صلاحیت دولت مرکزی است. این امور در چهار بخش خلاصه می‌شود:

۱- امور مربوط به روابط خارجی که شامل روابط سیاسی، بازرگانی و مالی خواهد بود.

۲- امور مربوط به کارهای بانک مرکزی از قبیل چاپ اسکناس و کنترل مسائل ارزی

۳- امور مربوط به دفاع از مرزهای کشور و استقلال و آزادی خلق‌های ایران در مقابل تجارت خارجی.

۴- امور مربوط به برنامه‌های دراز مدت اقتصادی، برنامه‌های که معمولاً به سرمایه‌گذاری‌های چشمگیر نیازمند است. اداره امور داخلی و صلاحیت سازمان‌های خودمختاری خواهد بود. برای روشن شدن بیشتر مفهوم خود مختاری یا فدراتیو می‌توان پلیس و ژاندارمری را مثال آورد. در حالیکه اداره ارتش و فرماندهی آن در صلاحیت دولت مرکزی است،

اداره پلیس و ژاندارمری و یا آنچه باید جایگزین آنها بشود و در صلاحیت سازمان‌های منطقه خود مختاری خواهد بود. در نقش ارتش نظر مردم کردستان این است که ارتش ارتجاعی و ضد خلقی شاهنشاهی باید تبدیل به ارتش ملی مردمی می‌شود جلب اعتقاد توده‌های مردم کردستان نیز ضرورت حیاتی دارد از سوی در یک جمله خلاصه می‌شود آنهم دفاع از مرزهای کشور در مقابل تجاوزات خارجی است. ارتش به یچوجه نباید در امور داخلی کشور دخالت کند و برای تامین این هدف پیشنهاد می‌شود پادگانها از شهرهای کردستان خارج در مرزهای مستقر شود. مجلس ملی کردستان از سوی مردم کردستان انتخاب شود. انتخابات عمومی متساوی مستقیم با رای مخفی خواهد بود. سازمان‌های اجرائی کردستان بوسیله مجلس برگزار خواهد شد. از سوی دیگر نیز مسلم است که نمایندگان مناطق خودمختاری کردستان با فدراتیو مانند سایر مناطق ایران در راه دولت شرکت خواهد داشت واضح است خلق کرد چه بشکل خودمختاری و چه به شکل فدراتیو، تضادی با وحدت تمامیت ارضی ایران ندارد. بهمین جهت در حالیکه مردم کردستان هر گونه اتهام تجزیه طلبی را رد کردند و می‌کنند و آنرا حربه‌ای فرسوده و اثری از آثار شوم رژیم طاغوتی می‌دانند و صمیمانه از امام خمینی می‌خواهد نظر خود را در مقابل خواست خلق کرد در قانون اساسی جمهوری اسلامی دست آندر کارند صادر فرمایند تا حق خودمختاری در قانون اساسی گنجانده شود. مردم کردستان در جریان انقلاب عظیم سراسری به رهبری آیت الله العظمی امام خمینی سهم خود را ادا می‌

کردند لذا بحق انتظار دارند که از ثمرات انقلاب بهرمنند شوند مواضع مردم کردستان خودمختاری برای کردستان و دموکراسی برای ایران در چهارچوب حکومت اسلامی امکان تحقق دارد آنچه برای خلق کرد اهمیت دارد نام جمهوری نیست بلکه محتوای آن است چنانچه جمهوری اسلامی این خواست اساسی مردم کردستان را مورد قبول قرار دهد. بدون تردید مردم کردستان از جمهوری اسلامی پشتیبانی خواهند کرد. کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان / دکتر قاسملو (آیندگان ۲۳/۳/۱۳۵۸)

اعتراض و راهپیمایی در شهرهای کردستان

حزب دمکرات کردستان در ارتباط با خبر صدای جمهوری اسلامی مبنی بر محاصره چند ایل و انحلال شورای انقلاب «اشنویه» توسط افراد مسلم این حزب و به عنوان اعتراض به اخبار تحریک آمیز و غرض آلود اعلام کرد امروز در کلیه شهرهای کردستان یک اعتصاب و تظاهرات سراسری برگزار خواهد شد که اهالی روستاها نیز در آن شرکت خواهند جست. «عبدالرحمن قاسملو» رهبر حزب دمکرات کردستان در گفتگویی ضمن اشاره به تحریف خبرها از سوی رادیو و بعضی مطبوعات اعلام کرد که در اشنویه آرامش برقرار است و از سوی افراد حزب دمکرات تهاجم و محاصره ای صورت نگرفته است وی همچنین افزود: «عواملی هستند که نمی‌خواهند بین ما، دولت و رهبری انقلاب تفاهم برقرار شود و پیوسته می‌کوشند که به این روابط لطمه وارد سازند». دکتر قاسملو گفت: «در حالی که ما را برای امنیت منطقه دعوت به مذاکره

دیده بود گزارش کرد.

در قانون اساسی بیشتر شعار و تناقض به چشم می خورد.

در ساختمان حزب دمکرات کردستان به دیدار **قاسملو** و بلوریان می رویم. عکس قاب شده قاضی محمد بر دیوار است. **قاسملو** تازه از تهران رسیده و خستگی از چهره اش می بارد. درباره برنامه رادیو صحبت می کنند و **قاسملو** می گوید عملاً دست به تحریر می زنند، می خواهند ما را به درگیری بکشانند. برای ساعتی بعد قرار می گذاریم. **قاسملو** و بلوریان با دو پیشمرگ می آیند قبلاً با پیشمرگها در شهر و در حزب صحبت کرده ایم آنان مردانی هستند که از همه چیز زندگی خود گذشته اند تا فدایی یا پیشمرگ خلقشان باشد. پیرمردی می گفت: «من چهار پسر دارم. دو

پسرم روی زمین کار می کنند، خودم با دوپسر دیگرم پیشمرگ هستیم برای ما کردها پیشمرگ مردم بودن افتخاری است. حقوق ماهیانه آنها بسیار ناچیز است، دویست تومان تا دویست و پنجاه تومان برای سه ماه. به صحبت می نشینیم مطرح ترین مسئله می تواند قانون اساسی و پیامدهایش باشد چرا که حقوق درخواستی کردها در پیش نویس آن نادیده گرفته شده است. **قاسملو** می گوید: «انتظاراتی که از این قانون داشتیم، به طور کلی برآورده نشده است. البته قانون اساسی جوانب مثبتی دارد، این امر که رژیم شاهنشاهی برای همیشه در ایران نفی شد، پیروزی بزرگیست. در قانون اساسی بیشتر شعار و تناقض به چشم می خورد. بسیاری از اصولی که مربوط به آزادی احزاب و جمعیتها و آزادیهای دمکراتیک است با «مگر» می توام

از طرفی دیگر ما را مورد حمله قرار می دهند و به این ترتیب معلوم نیست این تحریکات به چه منظور صورت می گیرد». از سوی دیگر سخنگوی حزب دمکرات کردستان غنی بلوریان در توجیه تظاهرات امروز کردستان اعلام داشت: این راهپیمایی در حکم هشدار است برای مسئولین و مقامات شهرنشین چون این یک منطقه حساس مرزی است و ضد انقلابیون و مرتجعین می خواهند دولت را با حزب دمکرات کردستان درگیر کند اما همه می توانیم جمع است و نمی گذاریم توی چاله مان بیاندازند. در حالیکه در کردستان مسئلهای وجود ندارد. رادیو و تلویزیون از محاصره روستای «زرزا» توسط نیروهای ما با سلاحهای سنگین و توپ و ضدتانک خبر می دهند حال آنکه حادثه‌ی "زرزا" به چهار روز پیش مربوط است و آنهم به این دلیل که چند نفر از فئودالهای مسلح منطقه که مورد اعتراض روستائیان قرار گرفته بودند. همچنین در ارتباط با این خبر از کلیه‌ی روزنامه نگاران داخلی و خارجی دعوت به عمل آورد. بیانیه جمعیت کردهای مقیم مرکز نیز در بیانیه‌ای ضمن رد هر گونه اتهام، تجزیه طلبی، رادیو را متهم به ایجاد یک جنگ روانی بر علیه «خلق کرد» کرد. و از دولت انقلاب خواست که از زدن هرگونه اتهام و بویژه اتهام تجزیه طلبی به خلق کرد در رسانه‌های دولتی جلوگیری به عمل آورد.

(آیندگان ۱۳۵۸/۳/۲۵)

گفتگو با قاسملو:

ما حاضر نیستیم یک قدم

عقب نشینی کنیم

آیت الله ربانی عکس آنچه را که

است و البته این «مگر» گاهی اوقات مربوط می شود به اینکه نباید مغایر اصول اسلام باشد، و یا نباید مغایر با حیثیت و شرافت انسانی و از این نوع. ولی تجربه نشان داده است این «مگر»ها را هر کسی به آسانی می تواند به نفع خود تفسیر کند. یا در مورد مذهب، اصلاً نمی بایست چنین ماده ای در قانون اساسی گنجانده می شد. البته ما به خوبی درک می کنیم برای کسانی که در رهبری انقلاب اسلامی قرار گرفته اند، در ایران، این اصل به شکل دیگرمشکل است، حقوق آنها رعایت نشده است. زن در اجتماع و در خانواده (بر خانواده تأکید دارم) باید دارای حقوق متساوی با مرد باشد و در مقابل کار مساوی مزد مساوی، بگیرد.

حقوق خلقها

در مورد حقوق خلقها، این پیش نویس در چند جا نسبت به قانون اساسی سابق، قدمهایی برداشته است. در اصل ۵ اعتراف به وجود قوم کرد در ایران شده (البته واضح نیست که برداشت نویسندگان قانون از قوم چیست) و در اصل دیگری به آزادی زبان و مطبوعات محلی اشاره شده است ولی اصل ۷۴ که مربوط به شوراهاست فرق زیادی با انجمنهای ایالتی و ولایتی سابق ندارد. سخن را به خودمختاری می کشانم، می گوید: «مسئله را گاه طوری مطرح می کنند که انگار ما برای یک روستا و یا یک شهر خودمختاری می خواهیم. ما خودمختاری را برای خلق کرد و مردم کردستان می خواهیم و این خودمختاری تنها مربوط به اداره امور آموزشی، امور بهداشتی و فرهنگی نیست، بلکه

قبل از هر چیز، خودمختاری یعنی اینکه خلق کرد احساس کند دیگر هموطن درجه دوم نیست و حاکم بر سرنوشت خود است. برای کسی که ستم ملی مشکل است، ما مفهوم خودمختاری را فرموله کرده‌ایم. ما می‌گوییم سیاست خارجی، ارتش و امور دفاعی، سیاست پولی و ارزی و سیاست‌های اقتصادی درازمدت، منحصرأ در صلاحیت دولت مرکزی است. امور مربوط به داخل کردستان و مخصوصاً انتظامات باید در اختیار شوراهایی باشند که مردم منطقه انتخاب می‌کنند. ما باید یک ارگان متمرکز داشته باشیم که بتواند به تمام امور فرهنگی و بهداری و اقتصادی رسیدگی کند. ما در واقع خودمختاری را برای ملیت‌های غیر فارس ایرانی می‌خواهیم که در گذشته مورد ستم ملی قرار گرفته‌اند. کسانی که می‌گویند همه مردم ایران خودمختاری می‌خواهند اشتباه می‌کنند. آنها در پوشش مساوات و برادری می‌خواهند سرپوشی به ستم ملی بگذارند و واقعیت این است که طرفدار رفع ستم ملی نیستند. در دنیا بسیاری از اقلیت‌های نیم می‌لیونی استقلال دارند. ما در چارچوب کشور ایران خودمختاری می‌خواهیم و ۳۴ سال است که برای رسیدن به آن مبارزه می‌کنیم. اگر نمی‌دانند، بدانند. بی‌اطلاعی هیچوقت دلیل خوبی نیست. خودمختاری، خواست ملت ماست. بروید از مردم بپرسید. اگر با خودمختاری موافقت نکنند ادامه مبارزه با شما چگونه خواهد بود؟ برای اینکه هیچ ابهامی در این مورد باقی نماند باز تأکید می‌کنم اگر ما هم نتوانیم، بعد از ما خواهند آمد و مبارزه را ادامه خواهند داد. ما در زمان رژیم منفور شاه در برنامه حزب خود، مبارزه مسلحانه را مبارزه

اساسی قید کرده بودیم، زیرا که همه راههای مبارزه دموکراتیک در واقع مسدود بود ولی حالا که حزب علنی است تا وقتی که راههای مبارزه به شیوه دموکراتیک باز باشد-روزنامه-تظاهرات-راهپیمایی-انتخابات-تمام سعی ما این خواهد بود که از این راه برای گرفتن حق خودمختاری مبارزه کنیم و به هیچ وجه حاضر نیستیم حتی یک قدم عقب نشینی کنیم و به هیچ وجه هم علاقه نداریم به عنوان یک حزب سیاسی مسئول، درگیری مسلحانه بین ما و دولت یا نیروی دیگری پیش بیاید».

ماجرای نقده

«آنچه در نقده گذشت، به ما تحمیل شد. جنگ را علیه ما شروع کردند و ما خاتمه دادیم. مسئولیت سیاسی پایان دادن جنگ را بعهدہ گرفتیم. مردم هم از خواست ما پیروی کردند. ما امیدواریم در آینده به هیچ وجه این عمل تکرار نشود ولی به عنوان یک انسان آزادیخواه، و به عنوان دبیر حزب سیاسی دموکرات که سالها مبارزه کرده، می‌گویم، اگر جنگی به ما تحمیل شود و اگر ارتجاع و نیروهای امپریالیستی و نیروهای ضد انقلابی در ایران قدرت پیدا کنند که به روی ما اسلحه بکشند، ما از خودمان دفاع خواهیم کرد. این نظر حزب ما است که صریح می‌گویم و مایل هستیم که مردم ایران نیز بدانند: من با برخوردهای رادیکال موافق نیستم. درست است که برای دموکراسی محدودیت قائل شده‌اند و هر روز این محدودیت را بیشتر می‌کنند ولی با این همه، آنچه حالا از نظر وجود دموکراسی در ایران هست، قابل مقایسه با زمان شاه نیست. البته این محدودیت‌ها کمتر در کردستان پیاده شده و اینکه می‌گویم امکانات

دموکراتیک هنوز وجود دارد، صحیح است».

آینده خلق

راجع به آینده خلق کرد می‌گوید: «ما به هیچ وجه مبارزه مردم کردستان را در هیچ مقطعی، از مبارزه سایر خلقهای ایران جدا نکرده‌ایم و نمی‌کنیم. شعار ما «دموکراسی برای ایران و خودمختاری برای کردستان ایران» است که اگر از طرف نیروهای ملی و ضد امپریالیستی درک شود، بسیاری از مشکلات حل خواهد شد. اینکه ما اصرار داریم دموکراسی برای ایران را قبل از خودمختاری برای کردستان بگذاریم، تصادفی نیست. ما نمی‌توانیم تصور کنیم که ما در کردستان، یک خودمختاری دموکراتیک داشته باشیم و مردم در سایر بخشهای ایران درگیر یک رژیم استبدادی باشند. اگر اینطور باشد به طریق اولی نخواهیم توانست در کنار هم، همزیستی مسالمت آمیز داشته باشیم. به همین دلیل، ما فکر می‌کنیم که همه نیروهای ملی ضد امپریالیستی در ایران، باید متحد شوند. نیروهای اصیل انقلابی - مذهبی و غیر مذهبی - برای پاکسازی و سازندگی باید واقعا با هم متحد شوند». از اقدامات ضد انقلابی و انحصارگرایانه حرف می‌زند که: «هدف از این اقدامات و یا در واقع توطئه‌ها متوقف ساختن انقلاب ایران است. این پدیده تازه‌ای نیست. بعد از هر انقلابی نیروها به دو جبهه مشخص تقسیم می‌شوند. نیروهایی که در تعمیق و پیشبرد انقلاب می‌کوشند و نیروهایی که انقلاب را تمام شده می‌دانند و می‌خواهند آنرا متوقف کنند. این نیروها - نیروهای دوم - به مرور تبدیل به نیروهای ارتجاعی و ضد انقلابی می‌شوند.

و حالا همین نیروها البته با کمک مستقیم نیروهای امپریالیستی و پس مانده‌های رژیم شاه که در کمیته‌ها و ارتش باقی مانده‌اند، سعی در متوقف ساختن انقلاب و انحراف آن از راه اصیلی که در پیش داشت، دارند. نباید منتظر بود انحصار طلبی به حد نصاب خود برسد و دیکتاتوری را در کشور مسلط کند و بعد مبارزه علیه آن را آغاز کرد - انحصار طلبی در زیر هر پوشش و هر شعاری که باشد در اصل مسئله تغییری نمیدهد - با تظاهر کوچک و بزرگی که از طرف گروه‌های انحصار طلب روی دهد، باید بلافاصله مبارزه کرد و همان جا در نطفه خفه شان کرد. جز این راهی برای جلوگیری از پیروزی ارتجاع و فاشیسم وجود ندارد». می‌پرسم: می‌گویند شما از بازگشت آوارگان جلوگیری کرده اید، برای آوارگان چه کرده اید، و چه کرده‌اند؟ می‌گوید: «برخلاف ادعای برخی از محافل دولتی و برخی از محافل ارتجاعی که به کنایه و یا صراحتاً می‌گویند حزب ما از بازگشت آوارگان به نقده ممانعت بعمل آورد و هدف و غرض سیاسی در این جهت بکار می‌برند، ما از روز اول، موافق مراجعت همه آوارگان بودیم. مراجعت آنها به نظر ما یک عمل انقلابی است و وجودشان در نقده نوعی مبارزه است و نوعی خنثی کردن توطئه‌هائیسست که در نقده جریان دارد. ما با مقامات دولتی و حتی با خود امام (که بیشتر به خاطر مسئله نقده به دیدارشان رفتیم) تماس گرفتیم و تقاضا کردیم هیئتی بفرستند که متأسفانه «آیت الله ربانی که ریاست هیئت را به عهده داشت، بعد از مراجعت، برخلاف حقیقت و برخلاف همه اصول اخلاقی، فقط ما را متهم کرد و عکس آنچه را که دیده گزارش کرد.

ما مجدداً با مقامات دولتی تماس گرفتیم. رسماً از طرف دولت به ما گفته شد که با تشکیل یک شورای مشترک از طرفین (ترک و کرد) موافقت شده و قرار است طرفین، هر کدام ۵ نماینده در شورا داشته باشند و این از اولین پیشنهادهای ما بود. یکی از علل حوادث نقده را هم عدم وجود شورای مشترک ارومیه، سلماس، ماکو، می‌اندوآب، قروه، و شاهین دژ کرده‌ایم. بهر حال، موافقت شده است که آوارگان به نقده بازگردند و امنیت شهر در آغاز توسط پاسدارانی که از تهران اعزام شده‌اند، تامین خواهد شد و دولت موافقت کرده (البته جای تأسف بسیار دارد که تاکنون کوچکترین کمکی از طرف دولت به آوارگان پرداخت نشده). بعد از انقلاب، رادیو و تلویزیون مه‌باد چندین بار از حزب ما تقاضا کرد که امنیت سازمان را حفظ کنیم و ما همیشه با کمال می‌ل، اینکار را کردیم و هنوز هم می‌کنیم. یکماه و اندی پیش، بعد از ملاقات دوم با امام، مسئله رادیو و تلویزیون و قطع برنامه‌های کردی و همچنین اخبار تحریک آمیز را مطرح کردیم. در نتیجه هیئتی از طرف رادیو و تلویزیون تهران به مه‌باد آمد. من و کاک غنی (غی بلوریان) با آنها صحبت کردیم. به هر حال، نتیجه مثبت بود و قبول کردند که برنامه‌های کردی را مجدداً پخش کنند و به رادیو و تلویزیون مه‌باد و به طور کلی شهرهای کردستان، تا حدی آزادی جهت تولید برنامه‌های محلی بدهند و اینکار، واقعاً انجام شد. ولی مجدداً مدتی است که رادیو و تلویزیون شاید در نتیجه رهنمودهایی که داده می‌شود، حملات خود را به مردم کرد و حزب دمکرات کردستان آغاز کرده است و این البته با سیاست

وزرات امور خارجه که نمایندگان ما را بدون اعلام هیچ دلیلی به آن جلسه مشکوک راه نداد، تطبیق دارد. حمله‌هایی که اخیراً آغاز شده توافق بی نظیر مسئولین را نشان می‌دهد و از این نظر ما بسیار متأسفیم. ما همیشه امکان داشتیم ولی هیچوقت کوچکترین نظری را به سازمان رادیو و تلویزیون مه‌باد تحمیل نکردیم و جای تأسف است که همین رادیو و تلویزیون به این ترتیب در تحریف حقایق و در تحریک افکار عمومی کوشش می‌کند. سخن از پخش اسلحه به وسیله عوامل دولت می‌ان فئودالها و اربابان می‌رود و می‌گوید: «فئودالها و مالکین، هیچوقت مردمی نبوده و همیشه دشمن بوده اند». مردم کردستان و دهقانان کردستان در تفکر و برخورد، خیلی ساده هستند. آنها می‌پرسند، چه کسی فئودالها و ملاکان را مسلح کرده؟ تصور آنها اینست - و یا این تصور را عمداً در آنها بوجود می‌آورند - که دستور پخش اسلحه‌ها از مرکز رسیده و در نتیجه می‌خواهند دهقانان ساده را به آنجا برسانند که آنها فکر کنند این خود امام است که دستور پخش اسلحه را داده است، یعنی اینکه با این عمل می‌خواهند دهقانان کردستان را که نیروی اصلی انقلابی هستند، علیه امام که طرفدار مستضعفان است، تحریک کنند و این عملی کاملاً ضد انقلابی است و جزیی از توطئه‌ای وسیع است که به سادگی هم انجام پذیرفته است. آنها ادعا می‌کنند به جوانمردان اسلحه داده اند - در حالیکه در آغاز انکار می‌کردند - کسانی که این سلاحها را دریافت کرده‌اند جزو مرتجع ترین و منفورترین فئودالها و مالکان منطقه کردستان هستند. اینهم جزئی از توطئه ایست که

علیه رهبری انقلاب انجام گرفته. آنها هدفشان تنها و تنها دور کردن رهبری از مردم و توده‌هاست تا بتوانند روزی به آسانی به رهبری انقلاب صدمه بزنند. هدف نیروهای ارتجاعی مشخصاً نیروهای مترقی است. نسبت‌هایی که به سازمانها می‌مختلف سیاسی که دارای سابقه درخشان مبارزان هستند می‌دهند، دقیقاً مویذ این هدف است. نتیجه این هدف‌گیریها چیست؟ نیروهای ارتجاعی سعی در بد نام کردن سازمان‌های سیاسی دارند و قصد دارند از این طریق، به این سازمانها لطمه بزنند و چون قدرت رویارویی مستقیم را با این سازمانها در خود نمی‌بینند، به شیوه‌های پلیسی و و جاسوسی که در اصل محکوم است متوسل می‌شوند. اینطور به نظر می‌رسد که نیروهای خارجی خارج از امکانات دولت و خارج از حیطه قدرت دولت عمل می‌کنند و متاسفانه روز به روز واضحتر می‌شود. نمونه دیگر این نوع کارها خروج مخالف قانون و اصول و مبانی انقلاب پسر آیت الله منتظری است که در واقع با این عمل تمام نیروهای انقلابی و دولت انقلابی را به مسخره گرفت و نشان داد در داخل آنچه ما رهبری انقلاب می‌نامیم، نیروهای سیاه و ماجراجویی هستند که قادرند هر آن، انقلاب را به جایی بکشانند که فاجعه بار آورد. وقتیکه کسی قادر است در فرودگاه بین‌المللی تهران با حمایت دیگران، چنان عملی را انجام دهد، به طریق اولی خواهد توانست در هر نقطه ایران، علیه هر نیروی انقلابی، عملی ماجراجویانه انجام دهد که نتیجه اش ممکن است درگیری برخورد مسلحانه و حتی فاجعه باشد.

(ایران فردا ۱۳۵۸/۳/۲۸)

برای خودمختاری مبارزه خواهیم کرد

دکتر عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دموکرات کردستان ایران در گردهمایی کردهای مقیم تهران و نمایندگان جمعیت‌های سیاسی اعلام کرد، خودمختاری کردستان مساله پیچیده‌ای نیست که از طرف عده‌ای تجزیه طلبی قلمداد شود. او گفت: «مسائل مربوط به ارتش و دفاع از کشور، روابط سیاسی و تجارت خارجی، سیاست پولی و ارز منحصر در صلاحیت دولت مرکزی است و سایر امور در صلاحیت منطقه خودمختار می‌باشد».

دکتر قاسملو افزود: «مسأله جدا کردن اقتصاد کردستان از اقتصاد ایران به هیچ‌وجه مطرح نیست و ارتش نباید چماق دست دولت مرکزی برای سرکوبی جنبش خلق‌های ایران باشد. در کردستان، پادگانها باید به مرزها منتقل شود و در آنجا مستقر گردند، زیرا شاه سابق، پادگان‌های کردستان را برای دفاع از مرزها بوجود نیاورد، بلکه هدف او سرکوبی جنبش خلق کرد بود، ما پیشنهاد می‌کنیم نیروی جدیدی با نام «گارد ملی» یا «پاسداران انقلاب» یا هر نام دیگر تشکیل شود و به ارتش بپیوندد، خواست خودمختاری ما در چهارچوب ایران تحقق پذیر است و به عقیده‌ی ما دموکراسی برای ایران یعنی خودمختاری برای کردستان».

دکتر قاسملو پس از اشاره به ملاقات با امام خمینی و بازرگان نخست وزیر گفت: «اگر کسی به استقلال و تمامیت ارضی ایران اعتقاد دارد باید به تأمین حقوق ملی خلق‌های ایران به شکل خودمختاری فکر کند».

دکتر قاسملو افزود: «در صورت لزوم برای خودمختاری مبارزه خواهیم

کرد و من اعلام می‌کنم که درباره مسایل کردستان و خودمختاری کوچکترین اختلافی بین ما و شیخ عزالدین حسینی نیست».

او گفت که رابطه‌ی حزب دموکرات از سال ۱۳۳۴ با حزب توده قطع شده، و اضافه کرد: «قیام مردم سنندج بازتاب یک نارضایتی عمومی بود و خلق کرد با دادن ۲۰۰ شهید و ۴۰۰ زخمی نشان داد که برای دفاع از موجودیت و حقوقش قادر است ایستادگی کند».

(هیوا ۱۳۵۸/۴/۲۱)

به عنوان اعتراض به اخبار رادیو و تلویزیون

حزب دموکرات کردستان دعوت به راهپیمایی کرد. چند ایل آذربایجان بوسیله افراد مسلح حزب دموکرات کردستان محاصره شدند.

دکتر عبدالرحمن قاسملو، رهبر حزب دموکرات کردستان اخبار رادیو و تلویزیون را در مورد کردستان مغرضانه و تحریک‌آمیز خواند و آن را وسیله‌ای برای بر هم زدن روابط بین مردم کردستان و حکومت مرکزی خواند وی اضافه کرد هنگامی که از یک طرف به ما می‌گویند بیائید برای امنیت منطقه مذاکره کنیم و از طرف دیگر به ما حمله می‌کنند به نظر می‌رسد که عده‌ای یا عواملی نمی‌خواهند بین ما و دولت و سعی دستگاه‌های پخش اخبار بر علیه ما این است که به

این روابط لطمه بزنند. وی اضافه کرد به منظور اعتراض به این غرض‌ورزی‌ها و همچنین تجاوز به حریم آزادی‌ها، امروز در کلیه شهرهای کردستان اعتصابات و تظاهرات سراسری برگزار خواهد شد.

(کیهان ۱۳۵۸/۴/۲۰)

در اعتراض به اخبار رادیو تلویزیون: تظاهرات کردستان آرام برگزار شد.

دیروز، دهها هزار نفر در شهرهای مختلف کردستان، بدعوت حزب دموکرات کردستان، در اعتراض به اخبار رادیو تلویزیون علیه این حزب و تجاوز به حریم آزادی‌ها دست به تظاهرات و راهپیمایی گسترده زدند. تظاهرکنندگان در حالیکه از سوی نیروهای مسلح حزب به منظور جلوگیری از درگیری‌های احتمالی محافظت می‌شدند، در خیابانهای اصلی و می‌ادین شهرها حرکت و یا اجتماع کردند و خواست‌های خود را اعلام داشتند.

دیروز به گفته قاسملو دبیر کل حزب دموکرات کردستان بیش از ۳۰ هزار نفر در مه‌باد دست به تظاهرات و راهپیمایی زدند و مغازه داران و ادارات این شهر بهمین مناسبت، تعطیل بود.

قاسملو همچنین در مورد عدم شرکت پاره‌ای گروه‌های سیاسی در این تظاهرات به دلیل گسترده و جامع نبودن هدف و برنامه تظاهرات گفت: «این عده گروه‌های کوچکی هستند که این اعتراض را به ما هم داشتند ولی هر برنامه تظاهرات و راهپیمایی به منظور یک یا دو هدف و منظور برگزار می‌شود و تمام خواسته‌ها را نمی‌شود در یک راهپیمایی منعکس کرد. تظاهرات امروز (دیروز) صرفاً به منظور اعتراض به دروغ‌پردازی‌های رادیو تلویزیون بوده است و طبیعتاً برای انجام دیگر خواسته‌هایمان اگر لازم باشد، باز هم دست به راهپیمایی و تظاهرات خواهیم زد».

به گزارش خبرنگاران آیندگان در شهرهای بانه، پیرانشهر، اشنویه و دیگر شهرهای کردستان، این

تظاهرات صورت گرفت که در آنها هزاران تن از ساکنان روستاهای اطراف نیز شرکت داشتند. (آیندگان ۱۳۵۸/۴/۲۱)

قاسملو به کارتر و مارگارت تاچر نامه نوشت

روزنامه فاینانشال تایمز در گزارشی مربوط به اوضاع ایران و در رابطه با مسائل کردستان خبر از نامه سرگشاده رهبر حزب منحل دموکرات کردستان، عبدالرحمن قاسملو می‌دهد که در آن قاسملو ضمن تقاضا از جیمی کارتر، رئیس جمهوری آمریکا، مارگارت تاچر نخست وزیر انگلستان و دیگر سیاستمداران مبنی بر مداخله در کردستان به وجود یک دوران سیاه مذهبی در ایران اشاره کرده است. از طرفی خبرگزاری رویتر طی خبر تائید نشده‌ای تمایل قاسملو به مذاکره با مقامات ایران را آورده است.

(کیهان ۱۳۵۸/۶/۳)

خبرگزاری رویتر: قاسملو آماده مذاکره با دولت

صدای جمهوری اسلامی ایران دیشب از قول خبرگزاری رویتر اعلام کرد که عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب منحل دموکرات کردستان که در محل نامعلومی بسر می‌برد به خبرگزاری رویتر گفته است آماده است با دولت است جمهوری اسلامی مذاکره کند. از سوی دیگر منابع مطلع کرد، دیشب در تهران اعلام کردند بدنبال تسلیم نامه ای از طرف روسای ایل شکاک و هرکی به استاندار آذر بایجان غربی، استاندار طی پیامی از شورای شهر مه‌باد خواسته است که هیاتی برای

مذاکره در مورد نحوه بازگشت ارتش به مه‌باد و حل مسالمت آمیز مسئله کردستان به ارومیه برود و اطلاع حاصل شده است که هیاتی نیز از طرف شورای انقلاب شهر مه‌باد به ارومیه رفته است ولی از نتایج مذاکرات اطلاعی در دست نیست.

از سوی دیگر خبرگزاری فرانسه از تهران گزارش داد:

«منابع مطلع کرده‌های مقیم مرکز اعلام کردند تماس‌هایی برای آماده ساختن راه برای انجام گفتگوهای مستقیم می‌ان دولت و مقام‌های کرد برای عادی کردن اوضاع در مناطق کردنشین ایران انجام گرفته است. همین منابع افزودند: اگر این تماس‌ها به نتیجه برسد، احتمالاً گفتگوهای رسمی بزودی آغاز خواهد شد».

در تماس کیهان با مقام‌های مسئول دولتی، از این جریان اظهار بی‌اطلاعی شد. (کیهان ۱۳۵۸/۶/۳)

دکتر قاسملو در می‌تینگ مدهزار نفری دموکراتها: ما به پیام امام «لبیک» گفته‌ایم.

مفتی زاده برای همیشه به پاکستان می‌رود.

پس از مذاکره با هیات حسن نیت، گروه‌گانه‌آزاد می‌شوند.

در می‌تینگ با شکوه دمکراتها محاکمه و مجازات بدخواهان، خواسته شد.

مه‌باد خبرگزاری اعزامی اطلاعات شهر مه‌باد پس از ماهها دیگری و تشنج، دیروز چهره‌درگیری به خود گرفت. حوالی ظهر دیروز گروه گروه زن و مرد، خرد و کلان دانش آموز و دانشجو، کارگر و کشاورز، پیشه‌ور و بازاری در لباسهای رنگارنگ به سوی می‌دان آزادی شهر «میدان قاضی

محمد» سرازیر شدند بطوریکه در ساعت ۳ بعدازظهر این می‌دان و خیابانهای مشرف به آن از جمعیت موج می‌زد.

اجتماع کنندگان که عبارت از اهالی مهاباد و دیگر شهرها و مناطق کردنشین بودند به یکصد هزار نفر بالغ می‌شدند. شرکت کنندگان در این مراسم که بعلت تراکم جمعیت و فقدان جای کافی به پشت بام‌ها و بالای درختان پناه برده بودند عکس‌هایی از رهبران ملی و مذهبی ایران و کردستان را در دست داشتند. آغاز مراسم

رأس ساعت ۳ بعدازظهر با سرود رسمی کردستان مراسم آغاز گردید و بعد از آن یک دقیقه به یاد و احترام شهدا سکوت اعلام شد.

آنگاه دکتر عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران در می‌ان ابراز احساسات بی سابقه مردم پشت می‌کروفون قرار گرفت و سخنان مشروحی به زبان کردی ایراد کرد.

وی گفت: «خواهران و برادران عزیز ای ملت عزیز! مردم قهرمان و قهرمان پرور مهاباد! خود را خیلی خوشبخت می‌دانم که پس از چند ماه در اجتماع پر شور و در می‌ان شما هستم و در مورد کردستان با هم صحبت می‌کنیم. دبیر کل حزب دمکرات بعد از ادای احترام و سپاس به تمام و شهدای راه آزادی کردستان و ایران پیشمرگان بزرگ کرد و زحمت کشان مناطق کرد نشین گفت: «از کلیه زنان و دانش‌آموزان و جوانان نیز تشکر می‌کنم که ما را در این مبارزه بزرگ صمیمانه یاری کردند. همچنین از کلیه روشنفکران دنیا که در تمام شرایط سخت با حرف و نوشته از مبارزه حق طلبانه ما حمایت کردند تشکر می‌کنم.»

«امروز ما اینجا جمع شده‌ایم تا یکبار دیگر به رهبر انقلاب اسلامی ایران سلام کرده و به ایشان بگوئیم که پیام ایشان را شنیده و به آن لبیک گفته‌ایم و ما حاضریم تمام امکانات خود را به کار بندیم تا جنگ و برادر کشی در کردستان هر چه زودتر تمام شود. البته در این راه به گفته امام خمینی بدخواهانی وجود داشتند که نمی‌خواستند این اتحاد و همبستگی ایجاد شود و ما از ایشان می‌خواهیم که این قبیل بدخواهان بشدت مجازات شوند هدف ما از مبارزه دمکراسی برای ایران و خودمختاری برای کردستان ایران بوده و هم اکنون نیز همین شعار ماست.

«از سوی دیگر هم اکنون برای رهبر انقلاب و خلق‌های ایران و دوستان ما روشن شده است که ما نه تنها تجزیه طلب نیستیم بلکه با امپریالیسم و صهونیسم نیز همکاری نداشته‌ایم و بلکه جزو خلق‌های وفادار به ایران هستیم و بخاطر خودمختاری برای کردستان ایران و دمکراسی برای سراسر کشور ایران تفنگ بدست گرفته‌ایم. در اینجا سیاست ضد امپریالیستی ملت ایران را علیه آمریکا که نمی‌خواهد بزرگترین جنایتکار تاریخ محد رضا پهلوی را به ایران تحویل بدهد تایید می‌کنیم. و امید ما اینست که تمام مردم ایران در کنار هم مثل روزهای قبل و بعد از انقلاب برای دفاع از آزادی و استقلال ایران بکوشند.

پیروزی عقل

قاسملو در قسمت دیگری از سخنان خود گفت عقل و کیاست و فهم و شعور است که در راه مبارزه ما پیروز شد است ما که با عقل سلیم آمده‌ایم آماده هستیم هم برای آتش

بس و هم برای مذاکره و همچنین می‌خواهیم مثل یک حزب مسوول سیاسی و یک حزب که این مردم به آن اعتماد دارند و از کارهای آن خاطر جمع‌اند با مقامات دولت به صحبت بنشینیم و اعتقاد داریم و می‌خواهیم که این مذاکره در چهارچوب راستی و اعتماد به همدیگر انجام گیرد و بد خواهان نیز در این می‌ان از هر ناحیه و در هر مقامی که باشند، با قدرت ملت سرکوب شوند و من می‌گویم که باید به این قبیل افراد که بخاطر منافع خود و امپریالیسم نمی‌خواهند صلح و صفا بوجود می‌آید مبارزه کرد و اجازه نداد که یکبار دیگر دیکتاتوری در این مملکت بوجود آمده و یا یک جنگ و برادر کشی دیگر اتفاق افتد ما اگر با هم اتفاق نظر داشته باشیم آنوقت است که می‌توانیم تمام آنچه را که بدست آورده‌ایم حفظ کنیم.

قرائت پیامها

پس از سخنان «دکتر قاسملو» شعری از «هیمن» شاعر کرد بوسیله «ملا عبدالله حسن زاده» قرائت شد و سپس پیام‌های سازمان زنان، سازمان جوانان حزب دمکرات کردستان ایران و پیام پیشمرگان و دانش‌آموزان حزب دمکرات و پیام‌های فرمانده پیشمرگان، و تشکیلات حزب دمکرات مهاباد خوانده شد. آنگاه قطعنامه‌ای که در ۶ ماده تدوین گردیده بود توسط طاقای عتیقی» خوانده شد.

در این قطعنامه آمده است: ما مردم شهرستان مهاباد که بمنظور استقبال از پیام تاریخی روز ۲۶ آبان امام خمینی رهبر انقلاب اسلامی ایران در می‌تینگ عظیم روز ۲۹ آبان گرد هم آمده‌ایم نظرات و خواسته‌های خود را به شرح زیر اعلام و به محضر رهبر انقلاب تقدیم می‌داریم.

۱- از پیام تاریخی امام دایر بر ضرورت

رفع ستم ملی و اقتصادی و فرهنگی و سیاسی از ملت کرد، صمیمانه استقبال می‌نمائیم و آنرا گامی مؤثر در راه خاتمه دادن به درگیری‌های کردستان و احقاق حقوق حقه خلق کرد و پیشرفت انقلاب ایران تلقی می‌کنیم.

۲- یکبار دیگر پشتیبانی بی دریغ خود را از موضع ضد امپریالیستی رهبر انقلاب و انعطاف‌ناپذیری ایشان در برابر امپریالیسم جنایتکار آمریکا اعلام می‌داریم و در این راه آمادگی کامل خود را برای هرگونه فداکاری به اطلاع مردم ایران می‌رسانیم.

۳- صمیمانه از رهبر انقلاب می‌خواهیم با قبول خواست اصلی خلق کرد یعنی خودمختاری در چهار چوب تمامیت ارضی ایران یکبار دیگر علاقه خود را به رفع نابرابری‌های موجود در جامعه‌ای که می‌راث رژیم فاسد گذشته است به جهانیان اعلام دارند.

۴- یکبار دیگر آمادگی خود را در راه دفاع از دستاوردهای انقلاب شکوهمند مردم ایران و حفظ و حراست مرزهای کشور در برابر هر گونه تجاوز خارجی اعلام می‌داریم.

۵- قاطعانه از رهبر انقلاب اسلامی ایران می‌خواهیم بدخواهان را که موجب بروز درگیری‌های کردستان و مشوب ساختن ذهن امام و جنگ و برادرکشی شده‌اند شدیداً به مجازات برسانند و مسوولینی را که در ایجاد درگیریها دست داشته‌اند از مقامات حساس بر کنار کنند.

به منظور تسریع در خاتمه دادن به نابسامانی‌های کردستان و بازگشت صلح و آرامش به این منطقه از رهبر انقلاب می‌خواهیم دستور دهند هیات حسن نیت بدون تاخیر به کردستان بازگردد و مذاکرات خود را با هیات نمایندگی خلق کرد از سر گیرد.

این مراسم با خواندن سرود جمعی به پایان رسید و پس از آن که تاج گلی به گردن **عبدالرحمن قاسملو** انداخته شد، حاضران به رقص و پایکوبی پرداختند. **دکتر قاسملو** در ساعت ۵ بعدازظهر دیروز با گروهی از خبرنگاران داخلی و خارجی مصاحبه‌ای در محل فرمانداری مه‌باد ترتیب داد و به سئوالات متعدد خبرنگاران رسانه‌های گروهی پیرامون مسایل کردستان پاسخ داد. **دکتر قاسملو** در این مصاحبه اعلام داشت که روز چهارشنبه (امروز) هیات حسن نیتی به منطقه برای مذاکرات مجدد به کردستان می‌آید و ما حاضریم بمحض آغاز مذاکرات خود با این هیات، کلیه گروگان‌هایی را که در زندانهای ما هستند آزاد کنیم. یادآور می‌شویم که ما تاکنون با این عده به بهترین وجهی رفتار کرده و از آنان پذیرائی نموده‌ایم. و حتی در حالیکه خویش گوشت نیز داده‌ایم. **دکتر قاسملو** اضافه کرد: «احمد مفتی زاده که خود را رهبر کردها می‌دانست و در این چند ماه به نفع ملت کرد و نه به نفع سایر خلق‌های ستمدیده ایران خدمتی انجام نداده است، خوشبختانه اطلاع یافتیم که برای همیشه به پاکستان خواهند رفت». **دکتر قاسملو** همچنین گفت: «بر اساس مذاکراتی که با هیات حسن نیت انجام داده‌ایم، قرار است کلیه پاسداران انقلاب اسلامی از مناطق کردنشین خارج گردند و بجای آنها جانبازان کرد حفظ امنیت شهرها و سرحدات این منطقه را بر عهده بگیرند».

(اطلاعات ۱۳۵۸/۸/۲۹)

قاسملو:

با تمام وجود از امام پشتیبانی می‌کنیم

مهاباد خبرنگار اعزامی کیهان: می‌تینگ حزب دمکرات کردستان ساعت ۳ بعدازظهر دیروز در می‌دان «قاضی محمد» مهاباد برگزار شد. در این مراسم که گروههای مختلف مردم مهاباد شرکت داشتند **دکتر عبدالرحمن قاسملو** دبیر کل حزب دمکرات طی سخنانی گفت: خواهران و برادران عزیز و همشهریان و ملت قهرمان پرور کرد اینک خود را زیاد خوشبخت می‌دانم که بعد از چند ماه در مهاباد عزیز با هم درباره درگیریهای کردستان صحبت کنیم. به من اجازه دهید قبل از اشاره به نکته‌های فراوان بر شهیدان آزادی کردستان ایران و ایران سلام کنم. **دکتر قاسملو** پس از تشکر از مردم که یکبار دیگر سلام ما به رهبر عالیقدر انقلاب اسلامی ایران برسد ما در این جا جمع شدیم که به امام خمینی بگوییم پیام او را دریافت کردیم و به پیام ایشان لبیک می‌گوییم. حاضر هستیم تمام قدرت خود را به کار بگیریم تا برادرکشی در این منطقه تمام شود. امام خمینی در پیامشان می‌گویند این بدخواهان بودند چنین وضعی را پیش آوردند که برادرکشی بکنند تمام مردم کرد با هم و یکصدا از امام خمینی می‌خواهند در برابر چشم تمام خلق کرد و ایرانیان این بدخواهان را مجازات بکنند ما نظرمان نسبت به انقلاب سراسری ایران عوض نشده ما هدفمان از جنگ، دمکراسی برای ایران و خودمختاری برای کردستان بوده و حالا هم این هدف شعار ماست و چنانچه امام خمینی در پیام خودشان نیز می‌فرمایند خودمختاری برای این ملت که به آنها ظلم شده که سالهای سال است برای آن مبارزه می‌کنند با تمام وجود پشتیبانی خود را از امام که

مصاحبه‌ی مطبوعاتی با خبرنگاران

دیروز دکتر قاسملو در یک گفتگوی کوتاه به سئوالات خبرنگاران اعزامی کیهان از ارومیه پاسخ داد. دکتر قاسملو در پاسخ به این سؤال که دورهی بعدی مذاکرات کی خواهد بود گفت: هنوز ما مذاکره‌ای نکرده‌ایم تا بدانیم دورهی بعدی مذاکرات چه وقت خواهد بود. فقط نشست‌های در مورد گلایه از هم داشتیم. وظیفه خود دانستیم که به خدمت آقایان برسیم و کنار هم باشیم. دکتر قاسملو در پاسخ سؤال دیگری گفت: امیدوار هستیم به زودی دورهی نهایی مذاکرات شروع شود و ما افراد انقلابی به مذاکرات خوشبین هستیم. دکتر قاسملو در پاسخ به این سؤال که در دوره مذاکرات نهایی چه گروه‌هایی شرکت خواهند کرد گفت: ما امیدوار هستیم از تمام گروه‌ها در مذاکرات شرکت داشته باشند ولی هنوز در این مورد تصمیمی گرفته نشده است. (کیهان ۱۳۵۸/۹/۲)

نظرات دکتر قاسملو در باره‌ی مذاکرات صلح و خودمختاری در کردستان

توضیحی درباره این مصاحبه: آنچه در زیر می‌خوانید گفتگویی است که «اسماعیل جمشیدی» خبرنگار اعزامی اطلاعات ساعت ۹ صبح روز شنبه سوم آذر ماه بمدت ۹۰ دقیقه با دکتر قاسملو در یکی از خانه‌های مهاباد انجام داده است.

مصاحبه ساعت ۱۰ و سی دقیقه به پایان رسید و همانطور که اطلاع دارید، ساعت ۱۲ همین روز مذاکره درباره آتش بس انجام گرفت و صبح روز بعد- دیروز- بیانیه‌ای منتشر شد،

آشتی راه چاره سازی سیاسی خوب و هموار شده امکان دارد از راه مذاکره خودمختاری بگیریم و اعلام می‌کنیم و دوست داریم که آشتی کنیم و ما دوست و خواهان برادری هستیم و دوست داریم در سایه جمهوری اسلامی با هم مثل برادر زندگی کنیم و این چیزی نیست که ما الان بخواهیم بلکه در تمام تاریخ ملت کرد خواهان برادری و برابری بوده است زیرا ملت ما ملتی اسلامی است ما می‌خواهیم هیات حسن‌نیت که از امام دستور گرفته است هر چه زودتر به کردستان برگردد اگر دولت یک قدم برای مذاکره بردارد ما دو قدم بر می‌داریم. قاسملو گفت: حاضریم پشت میز مذاکره بنشینیم و نگذاریم توطئه‌گران و رسانه‌های گروهی علیه مردم کرد اقدام کنند حزب دمکرات کردستان تا رسیدن به حق خودمختاری و استقرار دمکراسی در ایران مقاوم خواهد بود ما از تمامی گروه‌های سیاسی و اجتماعی می‌خواهیم که از ملت کرد پشتیبانی کنند در پایان این اجتماع قطعنامه‌ای در هفت ماده قرائت شد و به تصویب مردم مهاباد رسید در این قطعنامه ضمن استقبال از پیام تاریخی روز ۲۶ آبان‌ماه امام خمینی از موضع رهبر انقلاب اسلامی ایران پشتیبانی و بر رفع ستم ملی اقتصادی، فرهنگی و سیاسی از ملت کرد تاکید شده است. در قسمتی از قطعنامه آمده است: صمیمانه از رهبر انقلاب می‌خواهیم با قبول خواست اصلی خلق کرد یعنی خودمختاری در چهارچوب تمامیت ارضی ایران یکبار دیگر علاقه خود را به رفع نابرابری‌های موجود در جامعه‌ای که می‌راث رژیم فاسد گذشته است به جهانیان اعلام دارند. (کیهان ۱۳۵۸/۸/۳۰)

بر علیه امپریالیسم آمریکا مبارزه می‌کنند اعلام می‌کنیم. امپریالیسم آمریکا دشمن شماره ۱ ایران را محکوم می‌کنیم. خواهان و برادران عزیز امروز در اینجا جمع شدیم که سیاست ایران را درباره امپریالیسم آمریکا که نمی‌خواهد شاه جلاد را به ایران پس بدهد روشن کرده و این سیاست امپریالیستی را محکوم کنیم ما آرزو داریم یکبار دیگر تمام مردم ایران یکدل و یکپارچه مثل روزهای اول انقلاب ایران برای دفاع از تمام ایران در مقابل امپریالیسم آمریکا با هم جلو بروند. ما در اینجا با هم جمع شده‌ایم تا آشکار کنیم در دستگاه دولتی اشخاصی هستند که محیط سالم مذاکره را آلوده می‌کنند اما اینجا اعلام می‌کنیم مقصود ما از جنگ برادر کشی غالب و مغلوب نیست همه با هم برادر هستیم از امروز باید بکوشیم برای ایران آزادی و آباد و برای خوشبختی ملتمان کوشا باشیم اگر پیروزی به دنبال هست که هست مردم ایران هم پیروز هستند. و این سربلندی و پیروزی برای انقلاب ایران می‌باشد باید گفت که عقل و سیاست فهمیدن است که بر خصومت پیروز شده ما مثل همیشه با دل پاک آماده‌ی آتش بس و مذاکره هستیم. ملت باید چهارچو راستی و اعتماد با این صداها را که نمی‌خواهند این گفت و گوها ادامه یابد حال در هر گوشه‌ای که هست و در هر طرفی که هست و در هر مقامی که هست با قدرت سرکوب کنند و نباید به عده‌ای که می‌خواهند دیکتاتوری ایجاد کنند و جنگ و برادر کشی ایجاد نمایند اجازه فعالیت داد. مردم و گروه‌های سیاسی نمی‌خواهند در کردستان جنگ و برادر کشی ادامه یابد ولی این جنگ و برادر کشی را به مردم کرد تحمیل کردند. حالا که راه

و ممکن است امروز که متن این مصاحبه انتشار می‌یابد، مذاکرات مرحله دیگری را طی کرده باشد بنابراین، توجه به زمان انجام مصاحبه نسبت به اظهارات آقای قاسملو توجه داشته باشید:

- آقای دکتر قاسملو من در شرایطی پیش شما آمدم، برای مصاحبه که مسأله کردستان در نقطه عطف قرار گرفته و افکار عمومی و بطور کلی جامعه انقلابی ایران به این مسأله با دید خاصی نگاه می‌کند در روز سومین دور از تلاشهای هیات ویژه، با حضور چند ساعته شما در جمع آنان حکایت از این داشت که بر خلاف بعضی شایعات دو طرف مذاکره با احساس مسوولیت کامل برای ایجاد تفاهم تلاش دارند. من از شما می‌خواهم با توجه به تمام جوانب، نظر خود را درباره این اقدامات و بطور کلی مسأله کردستان شرح دهید؟

قاسملو: مسأله کردستان قبل از این درگیربها هم وجود داشت یعنی مردم کردستان که در پیروزی انقلاب نقش مؤثر و فعالی داشتند، انتظارشان این بود که انقلاب ایران یک رژیم دموکراتیک جدید بوجود آورد و بحقوق خلقهای ایران و حقوق همه مردم ایران، احترام بگذارد، از طرف دیگر مردم کردستان سالهای برای رفع ستم ملی مبارزه کردند و انتظار داشتند پس از پیروزی انقلاب رهبری انقلاب حقوق ملی آنها را تعیین کند و در چهار چوب خودمختاری، ایمن حقوق را به مردم بدهد. ما این خواستها را چند بار، نه تنها در مطبوعات منتشر کردیم و یا در سخنرانیها بیان نمودیم، بلکه یکبار هم به عرض امام رساندیم و برای توضیح خواست خودمختاری که خواست اصلی مردم کردستان است هیات نمایندگی ویژه حزب ما

پیش امام رفت. روز هشتم فروردین ما خواستهای خود را به امام دادیم اینجا یک نسخه آنرا خدمت شما می‌دهم در این بیانیه آمده است: خودمختاری با فدارتیو هر کدام شکل معینی از پیاده کردن حق تعیین سرنوشت می‌باشد. اگر در ایران تنها یک خلق ستم‌دیده، مثلا خلق کرد وجود داشت، آنگاه راه حل مسأله ملی، تنها شکل خودمختاری می‌توانست باشد لیکن، به علت وجود خلقهای ستم‌دیده متعدد، شکل فدراتیو راه حل جامع‌تری بنظر می‌رسد. در هر دو صورت، برخی از امور، منحصرراً در صلاحیت دولت مرکزی است. این امر در چهار بخش خلاصه می‌شود: ۱- امور مربوط به روابط خارجی که شامل روابط سیاسی، بازرگانی و مالی خواهد بود. ۲- امور مربوط به دفاع از مرزهای کشور و استقلال و آزادی خلقهای ایران در مقابل تجاوزات خارجی. ۳- امور مربوط به کارهای بانک مرکزی از قبیل چاپ اسکناس و مسایل ارزی. ۴- امور مربوط به برنامه‌های دراز مدت اقتصادی، برنامه‌هایی که معمولاً به سرمایه‌گذاریهایی چشمگیر نیازمند است.

مردم کردستان، تحریک نمودند. در نتیجه حمله‌های پی در پی از سنج گرفته تا پاوه از طرف توطئه‌گران ترتیب داده شد و ما با وجود اینکه بسیار کوشش کردیم با خونسردی و بردباری تحمل کنیم. متأسفانه توطئه پاوه، چنان گسترده تهیه شده بود که دیگر راهی برای ما نماند. که حتی نظرات خود را در این باره این توطئه و مسایل کردستان بتوانیم به مردم ایران بگوئیم در واقع شد آنچه نمی‌بایست بشود و یک جنگ ناخواسته بما تحمیل شد و در نتیجه ما راهی جز دفاع از خود نداشتیم و نداریم و حالا که عقل سلیم در داخل دولت و شورای انقلاب اسلامی پیدا شده، و پیام امام نیز نوید تازه‌ای بدست داده، نظر من اینست که باید شرایط مساعدی بوجود آوریم تا بتوانیم درباره خواستهای خلق کرد مذاکره کنیم.

مذاکره برادرانه

از همان آغاز نظرمان این بوده که مسأله کردستان راه حل نظامی ندارد. راه حل سیاسی دارد. بنظر ما از همان آغاز می‌بایست بجای پناه بردن به فانتوم و هلیکوپتر و تانک به عقل سلیم و مذاکره پناه می‌بریم. حالا هم اگر چه در این برخورد نظامی و مصائب بسیاری نصیب مردم کردستان شده، ولی ما همانطور که اعلام کردیم، در جنگ برادرکشی غالب و مغلوب نمی‌شناسیم و معتقدیم هیچ طرفی نباید از موضع قدرت حرف بزند، بلکه برادرارانه بنشینیم و حرف بزنیم.. اما درباره مذاکرات تا این لحظه که در خدمت شما هستم اسمش را مذاکره گذاشت، انجام نگرفته است بنده خودم شخصاً دیروز برای باصطلاح خوش آمدگویی خدمت هیات ویژه دولت رسیدم و

آنجا به هیچ وجه مذاکره‌ای انجام نگرفت، جز اینکه درباره آتش بس و اینکه مذاکرات ما در چه شرایطی و در کجا و با حضور چه کسانی انجام خواهد گرفت صحبت‌هایی بعمل آمد ما در کردستان بعد از بحث و گفتگو با جناب شیخ عزالدین حسینی قرار گذاشیم و سخنگوی هیات، حزب دمکرات کردستان ایران باشد و بقیه اعضای هیات عبارتند از نمایندگان چریک‌های فدائی خلق و حزب زحمتکشان کردستان، کومله طبق توافقی که به عمل آمده این دو سازمان در کلیه مذاکرات شرکت دارند و البته نظراتشان را از طریق سخنگو و یادداشت به سخنگو می‌دهند و سخنگو نظراتشان را منعکس می‌کند ولی آنچه که اهمیت دارد، اینست که این سازمانها در مورد چارچوب مذاکرات و اینکه خواسته‌هایشان را چگونه مطرح کنند در واقع به توافق اصولی رسیدند.

• یکی از مسایلی که در این سفر برای سه گروه هیات حسن نیت پیش آمد، حضور چریک‌های فدائی خلق است، یکی از آقایان اعضای هیات، دیروز به من می‌گفت که ما با نماینده این سازمان صحبت نخواهیم کرد. بنظر شما اگر بر سر این موضوع سماجت بشود، شما چه خواهید کرد؟

قاسملو: البته در مذاکرات، سماجت بطور کلی مشاور خوبی نیست ولی با همه این احوال، ما نظرم اینست که این در مذاکرات، یک طرف نباید، ترکیب هیات نمایندگی طرف دیگر را تعیین کند. شاید ما هم نظری در مورد یک یا چند عضو هیات داشته باشیم. با این وصف ما هدفمان این است که مذاکرات پیش برود. در مورد چریک‌های فدایی خلق، دیروز مطلبی بما گفتند. ما این نظر را با شخص شیخ عزالدین حسینی

و گروه‌های دیگر مطرح می‌کنیم. این مساله نباید به هیچوجه مانع مذاکرات بشود.

در انتظارات پیشنهادات دولت

• در طول سه روزی که در مه‌آباد بسر می‌برم احساس می‌کنم که یک آرامش نسبی برقرار شده آیا این بدلیل آتش بس است که شما دادید؟ **قاسملو:** این آرامش نسبی از آن موقعی که هیات ویژه دولت به کردستان آمده، بویژه بعد از پیام امام خمینی. عملاً بوجود آمده است. ما تا این لحظه آتش بس ندادیم، برای اینکه دو شرط داشتیم، یکی بازگشت پاسدارها و یکی دیگر اینکه در موقع آتش بس، ارتش نباید نقل و انتقالش طوری باشد که برای بدست آوردن پایگاه‌های از دست داده‌اش کاری بکند. در مورد فرمول دوم که نقطه اختلاف است فعلاً داریم مذاکره می‌کنیم. البته ما نظر شیخ عزالدین را می‌پرسیم همین الان فاتح شیخ الاسلامی نماینده ایشان اینجا تشریف آوردند. من از ایشان خواهش کرده بودم تشریف بیاورند تا موافقت ایشان جلب بشود. در هر صورت ما مخالف درگیری هستیم و امیدواریم هرچه زودتر وارد مذاکره شویم.

• از مسایلی که به گمان من در این درددور اول مذاکرات مطرح خواهد شد، مساله گروگان‌ها است، در ضمن می‌دانیم که حزب دمکرات یک سازمان تشکیلاتی منظم است. آیا در مورد تعداد کشته شدگان جنگ، آماری در دست دارید؟

قاسملو: درباره تعداد شهیدان در حال جمع کردن آمار هستیم که هنوز کامل نشده، ولی متأسفانه شهیدانمان بسیار زیاد است. در مورد زندانیان ما سه هفته پیش تقریباً همه زندانیان ارتشی را آزاد کردیم.

در حدود ۶۰ نفر بودند و چند نفری هم مانده بودند که به نظر من ۱۰ روز پیش آزاد شدند. برخلاف آنچه ادعا می‌شود ما گروگان نگرفتیم عده‌ای را در می‌دان جنگ و در حال جنگ گرفتیم ولی آنچه که آنها از ما گرفتند، در خانه‌ها و اغلب کسانی بودند که در درگیری شرکت نداشتند. مثلاً پسر عموی مرا فقط بخاطر اینکه اسمش **قاسملو** بود، یا همینطور از فامیل دیگران، اینجوری که من خبر دارم، ابوی جناب شیخ الاسلامی را گرفتند فقط بخاطر اینکه اسمشان شیخ الاسلامی بود. البته یکی از شرایط آتش بس، آزادی زندانیان است.

- شما هم آزاد می‌کنید؟

قاسملو: بله فکر می‌کنم در حدود شصت نفری که در می‌دان جنگ گرفتیم ما هم آزادشان کنیم.

رفراندوم قانون اساسی

• آقای دکتر **قاسملو**، می‌دانید که کار مجلس خبرگان تمام شده و قانون اساسی تدوین شده و آماده برای رفراندوم است. شما درباره قانون اساسی و مساله نظری دارید؟

قاسملو: من البته وقت نداشتم در مجلس خبرگان شرکت کنم البته اگر من در آنجا بودم و وقت هم پیدا می‌کردم. درباره فصل‌های مختلف قانون اساسی اظهار نظر می‌کردم. حالا باید این ۱۷۵ ماده را مطالعه کنم و نظرم را بگویم، ولی خوب اینطور که خبر دارم بسیاری از خواست‌های ما بهیچوجه در قانون اساسی گنجانده نشده محدودیتهائی برای آزادی بوجود آمده که ما مخالف آن هستیم و اصل خودمختاری که از خواسته‌های ما بود در قانون اساسی نیامده است. این اصل حتماً باید در قانون اساسی تدوین شود. این خواستی است که مربوط به چند می‌لیون نفر است،

مصاحبه اختصاصی کیهان با رهبران کرد

قاسملو: کم لطفی امام برای ما خیلی بهتر از لطف بیگانگان است.

فاطمه نواب صفوی

مصاحبه با شیخ عزالدین حسینی خیلی کوتاه بود. پیشمرگها عجله داشتند که شیخ هر چه زودتر مصاحبه را تمام کند تا مذاکره با فروهر شروع شود. مصاحبه به این ترتیب زود پایان یافت از اتاق شیخ عزالدین بیرون آمدم و به می آن پیشمرگها رفتم. پیشمرگها از همه گروهها و جمعیتها بودند، فداییها، کوملهها، جوتیاران، پیشمرگهای عزالدین. پیشمرگهای طالبانی و پیشمرگهای دمکرات. و در این جمع بود که با جلال طالبانی آشنا شدم. طالبانی قیافه شادی داشت و عصا به دست راه می رفت. بمن گفت: می خواهی به می آن ما بیایی، قاسملو هم آنجاست. من پذیرفتم و از اینجا بود که سفر پرمخاطره من در دل کوهستانها شروع شد. جلال طالبانی نتوانست در این سفر همراه من باشد با او به گفت و گویی کوتاه قناعت کردم. برای دیدن **دکتر قاسملو**

با چند تن از کردها پیاده و سواره به دهی دیگر رفتیم. از آنجا چند کیلومتری از راه را با می نی بوس طی کردیم و بعد سوار بر قاطر به اتفاق یک دمکرات بسوی کوهستانهای صعب العبور مرزی روانه شدیم. آفتاب می رفت که غروب کند که به دهی دیگر رسیدیم کردها صمیمانه از من پذیرایی کردند. زنهای انگار از بچه شان مراقبت می کنند شام خوردیم و چون اصرار داشتیم که شبانه به طرف مقر **قاسملو** بروم قاطری برایم آماده کردند و باتفاق یک پیشمرگ راهی

حالا اگر مذاکرات نتیجه بدهد باید بصورت متمم با چند اصل اضافی و یا تبصره به آن اضافه شود. ما امیدواریم هیات حسن نیت واقعا حسن نیت خود را نشان بدهد و تا قبل از رفراندوم کار ما که کار یک روزه است انجام بگیرد تا حالا همانطور که عرض کردم من خیلی کم با آنها ملاقات داشتم، ولی می دانم جناب شیخ عزالدین حسینی تا حالا دوبار یکبار جناب فروهر و یکبار با هیات چندین ساعت صحبت کردند. ما هر چه خواستیم یک چهارچوبی، یک طرحی از طرف آنها پیشنهاد شود. تاکنون خبری نشده، اگر هیات ویژه اینطور غیر جدی با مساله روبرو باشد، مطمئنا تا رفراندوم مساله حل نخواهد شد.

آزادی شرط نمی خواهد

از جمله شعارهایی که من در مهلبادو دیگر شهرهای کردنشین دیدم شعار دموکراسی برای ایران، خودمختاری برای کردستان است. شما برای ایجاد دموکراسی در ایران چقدر پیش می روید و تا چه اندازه از این خواست حمایت می کنید؟

قاسملو: ما خودمختاری را برای کردستان ایران می خواهیم و این را از دموکراسی جدا نمی دانیم. بنظر ما اگر ضامنی برای خودمختاری وجود داشته باشد، دموکراسی برای همه مردم ایران است. همانطور که اشاره کردید. در تمام شعارهای ما این خواست مطرح است. ما دموکراسی بدون برچسب می خواهیم، ما آزادی بدون برچسب مباح خواهیم. مطبوعات آزاد است، بشرطی که .. این اصلا آزادی نیست. متاسفانه اینجور که ما سابقه تاریخی داریم، معمولاً این شرطها به دیکتاتوری ختم می شود.

(اطلاعات ۱۳۵۸/۹/۵)

کوهستانها شدید. تاریکی شب بر همه جا سایه انداخته بود و به کمک چراغ قوه‌ای که به دست مرد دمکرات بود از لای سنگلاخها و پیچ و خم گردنه‌ها می گذشتیم. هر چه جلوتر می رفتیم راهها تنگ تر و پرپیچ و خم تر می شد. از چند رودخانه گذشتیم جلوتر که رفتیم آنوقت تنها بکمک نور چراغ و علائم خاصی از نور چراغ قوه‌های دمکراتها و مرد همراه من بود که امکان داشت به جلو برویم گردنه‌ها را پشت سر گذاشتیم حدود ساعت یازده شب بود که کم کم پیشمرگها از پناهگاهها خود را نشان دادند به اتفاقشان جلو رفتیم تا اینکه به درخت بزرگی رسیدیم زیر درخت چادر بزرگی بر پا بود که در آن بیش از ۵۰ پیش مرگ خوابیده بودند خود را معرفی کردم و گفتم می خواهم با بی سیم با **دکتر قاسملو** تماس گرفتند و بالاخره امکان مصاحبه من با **قاسملو** فراهم شد.

-لازم به یادآوری است این مصاحبه در جریان سفر ۱۵ روز پیش آقای داریوش فروهر به کردستان بعمل آمده است و طبیعتاً پاره‌ای از نقطه نظرهای دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران درباره مسایل مختلف و مذاکرات با هیات حسن نیت مربوط به گذشته است و با اعلام وفاداری این حزب به جمهوری اسلامی ایران و رهبری امام خمینی قسمتی از پرسش‌ها و پاسخ‌ها اکنون جواب قطعی خود را یافته است.

مصاحبه با **دکتر قاسملو** دبیر کل حزب دمکرات کردستان

س: آقای **قاسملو** ممکن است راجع به مذاکرات و مسایلی که مطرح شده توضیحاتی بدهید؟

ج: بطور کلی ما از آغاز پیروزی انقلاب ایران طرفدار این بودیم که

مسایل کردستان را از طریق مذاکره، از طریق مسالمت آمیز حل کنیم. هنگامی که به دیدار جناب مهندس بازرگان رفتیم گفتیم به نظر ما مساله کردستان راه حل نظامی ندارد، بلکه راه حل سیاسی ارد، متأسفانه از طرفی عدم درک مسایل کردستان در می‌ان رهبران سیاسی و مذهبی در تهران و عده‌ای افراد غیر مسوول و پس مانده‌های رژیم شاه همه اینها منطقاً با هم نتیجه‌اش این شد که بالاخره علیرغم تمایلات و هشدارهای ما که بویژه در نامه سرگشاده به امام خمینی نوشتیم و خیلی جدی هشدار دادیم، دشمنان خلق کرد موفق شدند جنگ انهدامی را علیه مردم کردستان راه بیندازند آنچه در پاره گذشته نمونه‌ای از آن بود. علیرغم همه تمایلات و خونسردی و بردباری انقلابی ما بالاخره توطئه‌گران و دشمنان خلق کرد موفق شدند جنگ و برادرکشی راه بیندازند. بالاخره ما در یک جنگی درگیر شدیم که نزدیک ۳ ماه ادامه داشت و وقتی هیات در چند روز پیش به مهاباد آمده بود در یک جلسه مقدماتی با نمایندگان حزب ما تماس گرفت و البته یک همچنین تماسی با شیخ عزالدین حسینی هم گرفته شد. ما همیشه طرفدار مذاکره بودیم الان هم طرفدار مذاکره هستیم و استقبال هم می‌کنیم. از مذاکره ولی نظر ما این است که مذاکره باید شرایطی داشته باشد. قبل از مذاکره مرحله آتش‌بس است برای ما مرحله آتش‌بس مرحله‌ای است که بعضی از خواسته‌های اساسی ما که مربوط به دوران جنگ است باید تحقق پیدا کند. دوم خروج پاسداران غیر بومی از کردستان. سوم آزادی زندانیان و برگرداندن تبعیدشدگان مخصوصاً متوقف ساختن اعدام‌هایی که در

کردستان انجام گرفت بعد البته منع نقل و انتقال ارتش و نیروهای مسلح در دوران آتش‌بس بعد از اینکه در یک جلسه مقدماتی نمایندگان ما با نمایندگان دولت صحبت کرده بودند اینطور به نظر ما رسید که شاید قبول اعلان رسمیت حزب دمکرات کردستان برای دولت و امام در مرحله کنونی مشکل باشد به عنوان درک به اصطلاح روان‌شناسی طرف مقابل حاضر شدیم از این شرط صرف‌نظر کنیم و همچنین از این شرط که زندانیان آزاد بشوند صرف‌نظر بکنیم چون این مساله بسیار مهمی نیست چون در واقع ما عده‌ای زندانی در زندانهای کشور داریم. البته زندانیان بیشتر در اختیار ما هستند به این ترتیب این دو شرط را که حذف بکنیم دو شرط باقی می‌ماند که یکی خروج پاسداران و عدم نقل و انتقال ارتش و حالا هم شرط آتش‌بس همین هست. و اما برای مذاکره فکر می‌کنیم که وقتی این دو تا شرط قبول بشود و محیط مساعدتری برای مذاکره بوجود بیاید بویژه مساله پاسداران این نیست که ما پاسداران غیر بومی را نمی‌خواهیم اگر دو شرط ما قبول بشود آنوقت ما می‌توانیم درباره خواسته‌هایمان که خیلی روشن هم هست مذاکره بکنیم. ولی برای مذاکره باز ما فکر می‌کنیم برای اینکه با موفقیت به نتیجه برسیم. باید چند مساله مهم را در نظر بگیریم. و آن اینکه هر دو نفر صلاحیت کامل را داشته باشند و بتوانند تصمیم بگیرند. اگر قرار باشد که مساله‌ای که از طرف ما مطرح می‌شود دوباره به تهران یا قم برود و در آنجا درباره‌اش تصمیم بگیرند این مذاکرات بسیار طولانی خواهد بود. خوشبختانه این طور می‌نمایند ظاهراً هیأتی که تعیین شده صلاحیت

دولت را دارد و خود امام هم پشتیبانی کرده‌اند و اما طرف مقابل مذاکره هم باید کسانی باشند که واقعاً در جنگی که اتفاق افتاده درگیر بوده‌اند هنوز هم روی این پیشنهادمان هستیم که شیخ عزالدین حسینی بعنوان شخصیت مذهبی و سیاسی مورد احترام می‌تواند با حزب ما در این مذاکرات شرکت کند و گفتیم به شرط اینکه قبول بکنند سخنگوی اصلی در این مذاکرات حزب دمکرات کردستان باشد که در واقع اکثریت قریب به اتفاق مردم کردستان از این حزب پشتیبانی می‌کند. گروه‌های دیگر هم می‌تواند در مذاکرات شرکت کند. یا اینکه نظرات خود را خلاصه کرده به حزب دمکرات کردستان یا هیات نمایندگی برسانند که هیات نمایندگی خواسته‌های آنها را هم مطرح کند. اینکه تا حالا آتش‌بس عملی هست این از نرمش سیاست ما سرچشمه می‌گیرد که خواستیم محیطی بوجود بیاوریم که هیات نمایندگی بتواند با نمایندگان کردستان تماس بگیرد ولی خوب با احساس مسوولیتی که نسبت به مردم کردستان داریم به هیچ وجه زیر بار تاکتیکهای سیاسی که مقصود و منظورش دفع وقت یا کسب وقت باشد نخواهیم رفت. ما حاضریم صادقانه و با اخلاص کامل پشت می‌ز مذاکره برویم و امیدوار هم هستیم که به نتیجه مثبت برسیم. قاسملو در این گفتگو تاکید کرد. اگر وضعی پیش بیاید که بین کردها و ایران فاصله‌ای بیفتد و حتی این فاصله بصورت خندقی خود را نشان دهد دستهایمان را دراز می‌کنیم و به هم گره می‌کنیم که هر خندقی را پر کند. قاسملو در مورد امام گفت: من افکار امام را صادقانه می‌ستایم و فکر می‌کنم معضلات و مشکلاتی که در

رابطه با مساله کردستان پیش آمد و موجب نگرانی امام شد ناشی اخبار ضد و نقیضی بود که به گوش رهبر انقلاب می‌رسید. حرکت انقلابی امام در تضعیف و نابودی امپریالیسم آمریکا مورد تایید کامل ماست و ما در تداوم این مبارزه در پشت سر امام ایستاده‌ایم و دست امپریالیسم را از این سرزمین کوتاه می‌کنیم ما تجزیه طلب نیستیم و از بیگانگان متنفر هستیم. **دکتر قاسملو** گفت اگر مسایل و مشکلات کردها بر طرف شود کردها که یکی از قویترین نیروهای نظامی هستند می‌توانند در خط امام و به فرمان امام خواستار راستین انقلاب باشند. **قاسملو** این نکته را هم یادآور شد کم‌لطفی امام برای ما خیلی بهتر از لطف بیگانگان است.

س: پیامتان برای ملت ایران چیست؟
ج: من در واقع در چند جمله گذشته پیام خودم را گفتم. ما خیلی متأسفیم که یک چنین جنگ و برادرکشی به ما تحمیل شده است. این جنگ تحمیلی است و از طرف ما ناخواسته است. ولی هر انسان شرافتمند عقیده‌ای که دارد، ما به عنوان یک انسان، به عنوان یک ملت زنده حق دفاع از ناموس و خواسته‌های خود را داریم. خود انقلاب ایران به ما در این مساله درسهای گرانبهایی آموخت و این درسها را ما فراموش نخواهیم کرد. باید این حق را به ما بدهند که حق داریم از خودمان دفاع کنیم یعنی ما نه به کسی حمله کردیم و نه بخشی از ایران را خواستاریم و نه خواسته‌ایم نظرات خود را به کسی تحمیل کنیم ما از موجودیت و ناموس خود دفاع می‌کنیم و این کار را ادامه خواهیم داد. وظیفه همه انسانهای شرافتمند خارج از اختلاف عقیده سیاسی و مذهبی شان این

هست که در این شرایط حساس تاریخی این حقیقت را بفهمند که ملت کرد نه علیه اسلام قیام کرده و نه علیه جمهوری اسلامی قیام کرده بلکه تنها و تنها از حق مشروع خود دفاع می‌کند و آنها هم بنا به وظیفه اسلامی و انسانی و ملی خودشان و باید از این حق مشروع به مردم کردستان دفاع کنند.

س: شما مطلبی فرمودید در مورد اسلام، اینطور که بین مردم شایع است شما عقاید ضد اسلامی دارید یا اینکه حتی شما اسم پسران «لنین» گذاشته‌اید. خواهش می‌کنم راجب این موضوع توضیح بفرمایید؟

ج: ما نه تنها عقیده‌ی ضد اسلامی نداریم بلکه همانطور که ملاحظه می‌کنید بیشتر مردم کردستان مسلمان هستند حزب ما از اعماق جامعه کردستان بیرون آمده اکثر اعضای ما هم مسلمان هستند ایمان عمیق هم به اصول اسلام دارند. ما هم به عنوان یک حزب سیاسی به این ایمان عمیق مردم کردستان اعتقاد داریم. در مجموع ما مسلمان هستیم اما در مورد پسر من که فرمودید، اولاً من پسر ندارم اسم دخترم هم «هیوا» است که در کردی معنی آن امید است. (**کیهان ۱۳۵۸/۹/۶**)

و باید حق خودمختاری شناخته شود و در قانون اساسی نیز به ثبت برسد». **دکتر قاسملو** در بخش دیگری از سخنانش ضمن اشاره به طرح خودگردانی هیات ویژه گفت: «این طرح با پیام امام خمینی تطبیق نمی‌کند و صلاح ما نیست که مذاکرات را ادامه دهیم و چون هیات برای کوچکترین مساله می‌بایست با تهران و پا قم تماس بگیرد، ما باید مستقیماً با امام خمینی وارد مذاکره و گفتگو شویم.» (اطلاعات ۱۳۵۸/۱۰/۱۱)

عبدالرحمن قاسملو:

ما باید مستقیماً با امام

خمینی وارد مذاکره شویم.

۱۰ پاسداری که در پناه به گروگان گرفته شده‌اند احتمالاً تا پایان هفته آزاد می‌شوند.

سنندج خبرگزاری پارس: بدنبال اعلام آتش بس ۴۸ ساعته در سنندج، اوضاع تا ساعت ۱۲/۳۰ ظهر دیروز آرام بود و ادارات و مدارس و مغازه‌ها بکار خود مشغول بودند لیکن آرامش بنابر قول سخنگوی سپاه پاسداران در سنندج در ساعت ۱۵ دیروز از بین رفت. وی اظهار داشته که اتومبیل جیب جهاد سازندگی در سه راه فرح سابق سنندج توسط پیشمرگان کرد به رگبار بسته می‌شود و گلوله‌ای بکمر راننده اصابت می‌کند و یکی از دستهایش هم زخمی می‌شود در نتیجه اتومبیل منحرف و بجوی آب خیابان سقوط می‌کند.

راننده از اتومبیل پائین آمده و بطرف مقر سپاه پاسداران فرار می‌کند. فاصله محل مذکور تا مقر سپاه پیاده پنج دقیقه راه است.

افراد مسلح کرد راننده زخمی را تعقیب می‌کنند راننده که زخمی بود خود را به سپاه می‌رساند و بنا

قاسملو در پیرانشهر

عبدالرحمن قاسملو کنفرانسی که در مسجد جامع پیرانشهر برگزار شده بود شرکت کرد. **قاسملو** در این کنفرانس گفت: «ما هیچگاه تابع جنگ و خونریزی نبوده و نیستیم و با خود آنکه مدت آتش بس گذشته ولی ما همچنان آتش بس را حفظ کرده ایم». **قاسملو** در قسمت دیگری از سخنانش گفت: «ما طالب خودمختاری هستیم

به اظهار سخنگوی سپاه، هم اکنون تحت درمان است. این ماجرا باعث می شود که تیراندازی از سوی سپاه پاسداران از یکسو و پیشمرگان کرد از طرف دیگر آغاز شود. سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی مستقر در سنندج گفت: «پس از این حادثه کلیه خیابانها و معابر بوسیله سنگ مسدود می شود».

دیروز یک شهروند سنندجی به خبرگزاری پاریس تهران گفته است به مرکز رادیو و تلویزیون حمله نشده ولی صدای خمپاره و سلاحهای سنگین از بیرون شهر بگوش می رسد و این در حالی است که سپاه پاسداران مستقر در سنندج گفته است در جریان حمله به رادیوتلوویزیون، کابل فشار قوی این مرکز قطع شده است. در تهران گفته شد «ناصر جبروتی» معاون فرمانده عملیاتی سپاه پاسدار از ناحیه کتف زخمی شده اند و حمله به مقر پاسداران با سلاحهای سنگین صورت گرفته است. همچنین سپاه پاسداران مستقر در سنندج دیروز اعلام کرد که چندین خمپاره به فرودگاه سنندج برخورد کرده است. از سوی دیگر سخنگوی دمکراتها به خبرگزاری پارس در سنندج گفت: «تیراندازی عصر امروز (دیروز) بهیچ وجه از طرف دمکراتها نبوده است».

دیشب یکی از مسئولان بیمارستان شهدا (پهلوی) سابق گفت: «پنج زخمی را باین بیمارستان آورده اند که چهار تن از آنان به بیمارستان دوپست تختخوابی اعزام شده اند».

بر اساس گزارش خبرگزاری پارس از بعدازظهر دیروز چند هلیکوپتر بر فراز آسمان سنندج در پرواز بوده اند و یک هواپیمای جت بارها آسمان این شهر را پیموده است.

بدنبال این حادثه، مدارس سنندج و مغازه های این شهر بحال تعطیل کلی

در آمده اند عبور و مرور در خیابانها و حتی کوچه های سنندج قطع شده است و تیراندازیها بشدیدترین صورت ممکن و با سلاحهای سنگین از سوی پاسداران و پیشمرگان مسلح کرد در سطح شهر شدت ادامه دارد. سپاه پاسداران مستقر در سنندج اعلام کرد که تیراندازی از سوی افراد مسلح کرد بیشتر با آری پی جی هفت، مسلسل و ژ - ۳ صورت می گیرد و تأیید کرد که افراد سپاه، متقابلا به تیراندازی ادامه داده و می دهند.

سپاه پاسداران مستقر در سنندج دیشب اعلام کرد که اتومبیل جیب جهاد سازندگی توسط مردم از بین رفته است. تا ساعت مخابره خبر (نوزده و چهل و پنج دقیقه) بجز افراد کومله و سپاه رستگاری و دمکرات و هواداران دفتر شیخ عزالدین در سنندج و احتمالا چریکهای فدائی خلق، کسی در خیابانها آمد و رفت نمی کند و مردم بخانه های خود پناه برده اند.

پیرانشهر خبرنگار بامداد: **عبدالرحمن قاسملو** دبیر حزب دموکرات کردستان ایران به پیرانشهر وارد شد و در یک کنفرانس که در مسجد جامع این شهر برگزار شده بود، شرکت کرد.

قاسملو در این کنفرانس گفت: «ما هیچگاه تابع جنگ و خونریزی نبوده و نیستیم و با وجود آنکه مدت آتش بس گذشته ولی ما همچنان آتش بس را حفظ کرده ایم».

قاسملو در قسمت دیگری از سخنانش گفت: «ما طالب خودمختاری هستیم و باید حق خودمختاری شناخته شود و در قانون اساسی نیز به ثبت برسد».

دکتر قاسملو در بخشی دیگری از سخنانش ضمن اشاره بطرح خودگردانی هیئت ویژه گفت: «این

طرح با پیام امام خمینی تطبیق نمی کند و بصلاح ما نیست که مذاکرات را ادامه دهیم و چون هیئت برای کوچکترین مسئله می بایست با تهران و قم تماس بگیرد، ما باید مستقیما با امام خمینی وارد مذاکره و گفتگو شویم.

(بامداد ۱۲/۱۰/۱۳۵۸)

دکتر قاسملو در

پیرانشهر اعلام کرد:

در صورت حمله، بشدت دفاع می کنیم

پیرانشهر - خبرنگار اطلاعات: **دکتر عبدالرحمن قاسملو**، دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران، روز سه شنبه وارد پیرانشهر شد و از سوی مردم این شهر، مورد استقبال قرار گرفت. **دکتر قاسملو** سپس در اجتماع مردم پیرانشهر شرکت نمود و نظرات خود را پیرامون هیأت ویژه، چگونگی مذاکرات و خودمختاری خلق کرد بیان کرد. وی گفت: «ما هیچگاه تابع جنگ و خونریزی و برادرکشی نیستیم با اینکه چند روزی از آتش بس گذشته است، ما همچنان که آتش بس را حفظ نموده ایم، ادامه مذاکره و گفتگو با هیأت ویژه دولت را جایز نمی دانیم، زیرا می دانیم که ادامه مذاکرات با این هیأت، اصلا به نفع خلق کرد نیست، چون هیأت ویژه، از کوچکترین اختیارات برخوردار نیست».

گفتگو با امام

دکتر قاسملو افزود: «ما باید مستقیما با امام خمینی وارد مذاکره و گفتگو شویم، چون گفتگوهای هیأت ویژه با پیام امام خمینی تطبیق نمی کند». **دکتر قاسملو** همچنین گفت: «هیأت ویژه با سفرهای گوناگون خود به نقاط مختلف کردستان، در پی متفرق

کردن صفوف یکپارچه و متحد خلق کردستان می‌باشد، غافل از اینکه خلق کرد، یکپارچه متحد است و از هم جدانمی‌شوند. بدخواهان و توطئه‌گران نمی‌توانند ما را تجزیه طلب و یا عوامل امپریالیسم و صهیونیسم بخوانند و علیه ما جهاد راه انداخته حزب‌ها را حزب شیطان بنامند، زیرا آنان بخوبی دریافته‌اند که خلق کرد، مبارزه‌ای اصیل دارد، خلق کرد در موقع مبارزه، تفنگ به دست می‌گیرد و در موقع مذاکره، پای می‌ز گفتگو می‌نشیند».

تابع جنگ نیستیم

دکتر قاسملو در پایان سخنان خود گفت: اعضای هیأت ویژه دولت اظهار می‌دارند که به تمام استان‌های ایران خودمختاری داده می‌شود. اگر اینطور است، چرا مثلاً به استان اصفهان نمی‌روند و با آنها مذاکره نمی‌کنند و چرا به مهاباد می‌آیند و با هیأت ویژه خلق کرد وارد مذاکره می‌شوند. بار دیگر می‌گوئیم که ما تابع جنگ نیستیم، اما اگر به ما حمله شود به شدیدترین نحو از خوددفاع خواهیم کرد»
(طلاعات ۱۳۵/۱۰/۱۵)

قاسملو:

پیام امام بهتر از مهربانی و دلسوزی دیگران است

پیرانشهر خبرنگار اعزامی کیهان ارومیه: **دکتر عبدالرحمن قاسملو** بعد از ظهر دیروز در مسجد جامع پیرانشهر برای اهالی این شهر سخنرانی کرد. **قاسملو** گفت: رهبریت قاطع امام خمینی برای خلق کرد و ملت ایران مورد تایید بوده و هست و خلق کرد همیشه و هر وقت و هر زمان از دستورات سازنده امام پیروی کرده و خواهد کرد. وی افزود: در جلسات متعددی

بیانیه‌هایی صادر کردند که متن هر دو این بیانیه‌ها به اطلاع خوانندگان گرامی، می‌رسد:

بیانیه حزب دمکرات

هم می‌هنان گرامی! خلق مبارز کرد! مردم شریف مهاباد! حوادث دیروز (۵۸/۱۰/۱۷) دروازه شهر مهاباد، موجب تاسف و تأثر عمیق کلیه انسانهای آگاه و مسوول شده و نگرانیهای زیادی برای عموم فراهم آورده است. لذا ضروری می‌دانیم در این مورد و بطور کلی در رابطه با تشکیل هیأت نمایندگی خلق کرد، اطلاعاتی در اختیار مردم کردستان و سراسر ایران قرار دهیم. مردم مهاباد بخوبی واقفند که از هنگام اعلام آتش بس و خاتمه درگیریهای کردستان تاکنون، بارها واحدهائی از ارتش با اطلاع و موافقت پیشمرگان حزب دمکرات کردستان، به مهاباد وارد و یا از این شهر خارج شده‌اند، بدون اینکه کوچکترین حادثه ناگواری روی داده باشد. این را هم، مردم مبارز مهاباد بخوبی می‌دانند که در طی این مدت، شهر مهاباد، آرامترین و بی‌حادثه‌ترین شهرهای کردستان بوده است. دیروز هم طبق معمول، ستونی که به منظور تعویض پرسنل ژاندارمری مهاباد، عازم این شهر بوده است، به شورای نظامی حزب اطلاع داده و کسب موافقت کرده است. توضیح اینکه، این موافقت کتبی بوده و این ستون، از چند کیلومتری مهاباد تا دروازه شهر، بوسیله عده‌ای از پیشمرگان حزب اسکورت شده است. متأسفانه وقتی که ستون مزبور به دروازه شهر رسید، افراد مسلح کومله و در اوایل امر، افرادی از چریکهای فدائی، از ورود آنها به شهر جلوگیری نمودند. تلاش پیگیر و تلفن‌های مکرر به منزل جناب شیخ

که با هیأت ویژه دولت داشته‌ایم هیچ مذاکره اصلی صورت نگرفته یعنی هیأت ویژه دولت نمی‌خواهد آنچه را که در پیام تاریخی امام خمینی گنجانده شده مو به مو اجرا کند و مذاکرات را این قدر می‌خواهند طول بدهند که عوامل فرصت طلب از موقع حساس سوءاستفاده کرده و جنگ تحمیلی دیگری را به خلق تحمیل کنند نظیر قارنه، مریوان و پاوه.

دکتر قاسملو گفت: ما دیگر تحمل عیارسنجی‌های داریوش فروهر را در شهرهای مختلف کردستان که چقدر کرد وجود دارد نداریم و تصمیم گرفته‌ایم چنانچه مذاکرات را طول بدهند مستقیماً با شخص امام مذاکره کنیم زیرا پیام امام و اجرای آن برای ما بهتر از مهربانی و دلسوزی دیگران است. **دکتر قاسملو** در پایان اظهار داشت: همانگونه که واقعا امام خمینی برای مستضعفان و زحمتکشان نازل شده امید می‌رود برای حزب دمکرات هم بتواند خط مشی امام را دنبال کند و برای رفاه کارگران ستمدیده بکوشد.
(کیهان ۱۳۵۸/۱۰/۱۵)

ملاقات با دکتر قاسملو

در پی این دیدار، **دکتر قاسملو** دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران، به همراه چند تن از سران این حزب، با هیأت ویژه و آیت‌الله اشراقی دیدار و گفتگو کردند. ملاقات و گفتگوهای دیروز، جنبه آشنایی و تشریفاتی داشت و قرار است مذاکرات رسمی از امروز شروع شود.

دفتر سیاسی حزب دمکرات کردستان ایران و دفتر سید عزالدین حسینی، در مورد خلع سلاح یک ستون ژاندارمری که روز هفدهم دیماه جاری در خارج از شهر مهاباد صورت گرفت، بطور جداگانه

عزالدین حسینی و مراجعات دوستان ما به دفتر ماموستا و افراد کومله درباره حل مشکل به جایی نرسید و آخر الامر به تحریک و تشویق کومله، عده ای از دانش آموزان نیز وارد صحنه شدند که در نتیجه آنچه نباید بشود، شد. این عمل همچنانکه با حضور نمایندگان کومله در منزل ماموستا از طرف نمایندگان حزب ما عنوان شد، دقیقاً علیه حزب دمکرات کردستان بود که با ورود این ستون، موافقت کرده بود. حوادث دیروز منجر به سرقت مقداری از سلاحهای این ستون گردید و متأسفانه در بازگشت ستون بسوی ارومیه، در یک تصادف اتومبیل، چند نفر از سربازان کشته و یا مجروح شدند که بدون تردید، این عمل موجب بدنامی ولکه دار شدن حیثیت و اعتبار مردم کردستان خواهد شد. ما در حالیکه این حقایق را به معرض افکار عمومی می گذاریم، قضاوت را به خود مردم می سپاریم. مردم باید تشخیص دهند که آیا سیاست حزب ما یک سیاست اصولی است یا بقول افراد کومله، سازشکارانه و آیا اینگونه اعمال، اخلاکگری و آشوب طلبی است یا یک عمل انقلابی؟ و اما در مورد هیأت نمایندگی خلق کرد، ما همچنانکه بارها گفته ایم حزب دمکرات کردستان را رهبر مبارزات خلق کرد در کردستان ایران می دانیم و اینرا مردم کردستان، با پیروی از شعارهای حزب و متشکل شدن در صفوف آن تأیید نموده اند. ولی با توجه به این واقعیت که جناب شیخ عزالدین حسینی همواره مورد احترام ما بوده اند همواره سیاست ما بر این اصل استوار بوده است که در مسایل مربوط به سرنوشت کردستان، با ایشان تبادل نظر و همکاری به عمل بیاوریم. این واقعیت را هم مد نظر

داشته ایم که «سازمان کومله» و تا حدودی نیز «سازمان چریکهای فدائی خلق» شاخه کردستان در جنبش مقاومت خلق کرد سهیم بوده و متناسب با سیاست و امکانات خود، نقشی ایفا کرده اند. بهمین جهت، وقتیکه دولت اعلام کرد که می خواهد مساله کردستان را از راه مذاکره حل و فصل نماید، ما ضمن استقبال از این تغییر روش دولت، به ماموستا پیشنهاد کردیم که مشترکاً با هیأت ویژه دولت به مذاکره بنشینیم و با دو گروه فوق الذکر نیز مشورت و تبادل نظر نمائیم، ولی جناب شیخ عزالدین، با اصرار از ما خواستند که این دو گروه با حقوق متساوی در هیأت نمایندگی جنبش کردستان شرکت داشته باشند. بالاخره بعد از نشستها و بحثهای طولانی، هیأت نمایندگی خلق کرد، بگونه ای که مردم کردستان اطلاع دارند، تشکیل شد. متأسفانه دوستان کومله، طی این مدت همواره در جهت کسب دستاوردهای گروهی و بقول خودشان (افشاگری) عمل کرده اند. نگاهی گذرا به اعلامیه های کومله طی این دو ماه، بخوبی نشان می دهد که رهبران کومله، همیشه سعی بر این داشته اند که به تشنجات در منطقه کردستان دامن بزنند و حساسیت های بیمورد ایجاد نمایند. آنچه بیشتر جای تأسف است، این است که ماموستا شیخ عزالدین حسینی نیز همواره از سیاست و برداشت های کومله، سرسختانه دفاع نموده است و حتی اعمال آشوب طلبانه افرادی بی مسولیت نیز مورد تأیید ماموستا و کومله بوده است. اکنون بیش از دو هفته است که توافق نامه ای در این مورد که هیأت نمایندگی خلق کرد، تنها نماینده مردم کردستان باشد و از ذکر نام

گروهها و سازمانها در رابطه با این هیأت خودداری گردد، از جانب حزب ما و ماموستا و «چریکهای فدائی» امضا شده است، ولی دوستان «کومله» مثل اینکه دستاوردهای گروهی را بر منافع ملی خلق کرد ترجیح می دهند، چرا که تاکنون حاضر به امضای این موافقت نامه نشده اند و در این رابطه، ماموستا نیز «بیطرفی کامل» را اختیار کرده و مهر سکوت بر لب زده است. ما در اینجا اعلام می کنیم که وحدت صفوف هیأت نمایندگی خلق کرد به عنوان یکی از دستاوردهای مبارزات مردم کردستان، به علت کارشکنیها و بی مسولیت های کومله، در معرض خطر جدی قرار گرفته است و اگر کارها بدین منوال پیش برود، چه بسا عناصر آشوب طلب و بی مسولیت از جانب دولت و در می ان گروههای مسلح کردستان موفق گردند، جنگ خانمانسوز دیگری را بر مردم کردستان تحمیل نمایند.

ما یکبار دیگر به صراحت اعلام می داریم که طرفدار سرسخت حل مساله کردستان از راه مسالمت آمیز هستیم و هرگونه کارشکنی و حادثه آفرینی در این مورد را از جانب هرکسی که باشد، در جهت عکس منافع خلقی کرد تلقی می کنیم. طبیعی است که مردم کردستان به خوبی واقفند که در مواقع لازم، یعنی وقتی که مردم کردستان مورد هجوم بدخواهان قرار گرفتند، حزب ما با چه قاطعیتی به مقابله پرداخت و چگونه جنگ افروزان را سر جای خود نشاند و چنانکه بار دیگر دشمنان انقلاب ایران، جنگ را به ما تحمیل نمایند از هم اکنون، مردم کردستان باید مطمئن باشند، که حزب ما قاطعانه تر از گذشته از موجودیت خلق کرد و هدف های دیرینه اش دفاع خواهد

کرد. ولی در عین حال تمام سعی ما بر این است، محیط مساعدی که با پیام ۲۶ آبانماه امام خمینی رهبر انقلاب اسلامی ایران برای حل صلح آمیز مشکل کردستان بوجود آمده است، همچنان سالم بماند و کاری انجام نگردد که یک بار دیگر آتش جنگ برادر کشی در کردستان شعله ور گردد. ما از مردم شرافتمند کردستان انتظار داری مکه هم کومله وهم جناب شیخ عزالدین حسینی رادر مقابل مسوولیت هایشان قرار دهند و از ایشان بخواهند که صریحا هر گونه کار شکنی و هر ایجاد بر خورد و اغتشاش را محکوم نمایند. امیدوارم به ویژه جناب شیخ عزالدین به مسوولیتی که در این لحظات حساس در مقابل خلق دارند، توجه کافی داشته باشند واز نفوذ خود برای تحکیم پایه های وحدت صفوف مردم کردستان وادامه کار و حفظ موجودیت هیات نماینده گان خلق کرد استفاده نمایند. دفتر سیاسی حزب دمکرات کردستان ایران ۱۳۵۸/۱۰/۱۸ (کیهان ۱۳۵۸/۱۰/۲۰)

قاسملو خواست کردها از رییس جمهوری را اعلام کرد.

در پی محرز شدن انتخاب «دکتر ابوالحسن بنی» صدر به ریاست جمهوری اسلامی ایران و اظهارات وی در پی وقایع کردستان، عصر دیروز **دکتر عبدالرحمان قاسملو** دبیر کل حزب دمکرات کردستان در پاسخ این سوال که انتظارات حزب دمکرات از نخستین رییس جمهوری کشور ایران چیست؟ پاسخ داد: «ما از کم و کیف و محتوای برنامه های آقای بنی صدر به طور کامل اطلاع نداریم، اما در مجموع می توانیم بگوییم که ما خواستار ادامه مبارزات

نماینده گی خلق کرد با آمادگی کامل و با استقبال فرآن از راه حل سیاسی مساله کردستان، زمینه انجام مذاکره را اعم از برقراری قوانین، آرامش در کردستان، و ایجاد محیطی مملو از حسن نیت فراهم آورده است». **دکتر قاسملو** افزود: «حزب ما آتش بس اعلام کرد و علیرغم عدم تحقق خواسته های و مشروعه مردم کردستان و بخصوص حزب دمکرات، بعد از پایان یافتن مدت آتش بس همواره در تامین آرامش و ادامه زمینه های لازم برای مذاکره، تلاش فرآن به عمل آورده است. اما متاسفانه عمل متقابل، یعنی ابراز حسن نیت لازم از جانب دولت صورت نگرفته است».

آزادی زندانیان

دکتر قاسملو با اشاره به آزادی زندانیان گفت: «ما تعداد زیادی از زندانیان را که در جریان جنگ تحمیلی دستگیر شده بودند، آزاد کردیم، اما متاسفانه از آزادی زندانیان کرد که به ناحق و بیگناه بازداشت شده و به حبس های طویل المدت محکوم گردیده اند، تاکنون خبری نشده است». وی اضافه کرد: «مساله کردستان به صورتی در آمده ایس که تاثیر قاطع در سرنوشت انقلاب ایران دارد و حل آنها ساده است و هم برای ادامه انقلاب و گسترش دستاوردهای آن ضروری می باشد و بالعکس، بی توجهی نسبت به آن، به مرتجعین داخلی و عوامل امپریالیسم، اجازه فعالیت ضد انقلابی در جهت توقف انقلاب خواهد داد و در مجموع باید گفت: که مذاکره، وارد مرحله خاصی نشده و در واقع، به هیچگونه نتیجه ای که مفید به حل مساله کردستان و اعطای خودمختاری باشد. نینجامیده است».

ضد امپریالیستی، رشد، شکوفایی و تکامل انقلاب و در عین حال، مساله خلق کرد و رفع ستم ملی به شکل خودمختاری هستیم». **دکتر عبدالرحمان قاسملو** گفت: «ما برای اطلاع آقای بنی صدر بار دیگر اعلام کنیم که مثل همیشه می خواهیم مساله کردستان، از طریق مسالمت آمیز و از راه مذاکره حل شود و باز تاکید می کنیم که تنها راه حل مساله کردستان، شیوه های سیاسی و مذاکره است. بر این اصل، از رییس جمهوری می خواهیم که گامهای موثری برای ادامه جدی کار هیات ویژه اعزامی به کردستان و دنبال کردن مذاکرات بردارد». **دکتر عبدالرحمان قاسملو** اضافه کرد: «بدون تردید، اعطای خودمختاری به کردستان، در کوتاه کردن دست امپریالیسم به خصوص امپریالیسم امریکا و همچنین در پیشبرد انقلاب ایران موثر خواهد بود، خاصه آنکه امام خمینی رهبر انقلاب اسلامی ایران، همواره پشتیبان رفع ستم ملی و رفع ظلم از خلق ستم دیده کرد بوده اند و پیام تاریخی ۲۶ آبانماه را نیز در این خصوص صادر کرده اند». **دکتر عبدالرحمان قاسملو** افزود: «بر اساس و محتوی پیام امام، رییس جمهوری ایران باید موضع قاطع نسبت به موضوع کردستان اتخاذ کند، زیرا خلق کرد، سرباز راستین انقلاب و پاسدار ایران است و خودمختاری می تواند ضامن استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی ایران باشد».

عدم حسن نیت

قاسملو، در گفتگوی دیگری اظهار داشت: «متاسفانه مذاکره با دولت، تاکنون به شیوه ای غیر اصولی و غیر متعارف صورت گرفته است. هیات

و تفاوت در دیدگاه‌های طرفین من به زودی طرحی ارائه خواهیم کرد البته این فقط یک طرح شخصی است و به هیچوجه جنبه دولتی و رسمی ندارد). استاندار کردستان در پایان گفت: باید پذیرفت که فرهنگ کردستان با پاره فرهنگهای مردم سایر نقاط تفاوت دارد و به همین دلیل با توجه به روحیات مردم کرد و فرهنگ و آداب و سنن آنها باید طرحی جدا از طرح عمومی خودگردانی و با جزییات بیشتر مورد بررسی قرار گیرد.

گفتگو با قاسملو

از سوی دیگر دکتر عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان دیروز در مصاحبه‌ای با خبرنگار اعزامی کیهان از دفتر سرپرستی آذربایجان غربی (ارومیه) به سئوالات او پاسخ داد. قاسملو در پاسخ این سئوال که: منظور شما از سفرهای اخیر به شهرهای کردنشین چیست؟ گفت: «ما به عنوان مسوولان حزبی وظیفه داریم جهت بررسی مشکلات مردم کرد و آگاه کردن آنها از توطئه ضدانقلاب به شهرهای کردنشین سفر کنیم. در عین حال به آنها بگوییم که بجز حزب دمکرات کردستان به گروه و دسته دیگری وابسته نشوند و فریب احزاب و گروه‌های چپ افراطی را نخورند، زیرا تنها حزب دمکرات کردستان، پیرو خط امام است و همانند امام، هدفش پشتیبان از خلق زحمتکش کرد است».

سئوال دیگر کیهان از قاسملو پیرامون علت متوقف شدن مذاکرات هیات ویژه دولت با نمایندگان کردها بود که وی پاسخ داد: «ما مذاکرات را متوقف نکرده‌ایم، خلق کرد همواره آماده است تا مسایل موجود، به

کشور انقلابی ما هم اکنون در چند جبهه با امپریالیسم آمریکا با ارتجاع خارجی می‌جنگد لذا باید کوشش کنیم که با تمام نیرو این جبهه‌ها را در هم شکنیم و علاوه بر ایجاد نظم در داخل کشور در نواحی مرزی نیز آرامش و امنیت برقرار سازیم. استاندار کردستان در این گفتگو نقطه‌نظرهای خود را در مورد مسایل کردستان تشریح کرد و ضمن آن گفت: (به اعتقاد من تحصن مردم سنندج و مذاکرات هیات ویژه دولت دو مساله جدا از هم است که باید به موازات هم مورد بررسی قرار گیرد). شاه ویسی در توضیح این مطلب افزود: تحصن مردم سنندج و خواست آنها در مورد خروج پاسدارانم از این شهر یک خواست منطقی است و شورای انقلاب باید در این مرحله دستور خروج پاسداران از سنندج را صادر کنند. استاندار همچنین در مورد نقش هیات ویژه دولت و مذاکراتی که مدت‌هاست توسط این هیات در منطقه کردستان انجام می‌شود گفت: به نظر من ادامه مذاکرات تا آخرین مرحله و بحث و گفتگو در تمام زمینه‌ها باید به طور مداوم تعقیب شود و تنها از راه سیاسی و مذاکره است که مشکل کردستان حل می‌شود. شاه‌ویسی اضافه کرد: عوامل رژیم سفاک پهلوی تنها به فکر سرکوب مردم بودند اما دولت جمهوری اسلامی ایران خواهان مذاکره و پیشبرد نقطه‌نظرهای طرفین از طریق سیاسی است و من امیدوارم از این راه بیشتر به حل مشکل نزدیک شویم. وی در مورد اختلاف طرح خودگردانی هیات ویژه دولت با طرح خودمختاری کردستان ایران که از سوی هیات نمایندگان خلق کرد تدوین شده است: گفت: برای رفع این اختلاف

جلوگیری از تجدید جنگ

قاسملو افزود: «بدیهی است است حزب دمکرات با احساس مسوولیت نسبت به انقلاب ایران و با علم به توطئه‌های امپریالیستی که بدون تردید در شرف تکوین است، همه سعی خود را برای جلوگیری از تجدید جنگ تحمیلی در کردستان اعمال نماید و امیدوار هستم که دولت نیز این موقعیت خطیر را درک نماید و برای پاسخ دادن و حرمت گذاشتن به خواسته‌های مردم کردستان و نیز برای کوتاه کردن دست امپریالیسم و توطئه‌های آن، با خواست تاریخی خلق کرد موافقت و آن را به شیوه جدی و پیگیر دنبال کرده و به نتیجه مطلوب برساند».

(اطلاعات ۱۳۵۸/۱۱/۹)

گفته‌های استاندار

کردستان در باره توطئه عراق در مرز ایران

دکتر قاسملو: مردم کرد نباید فریب گروه‌های چپ افراطی را بخورند. استاندار کردستان: خواست مردم سنندج در مورد خروج پاسداران یک خواست منطقی است. تنها راه خروج از بن بست در کردستان مذاکره با امام یا نمایندگان مستقیم ایشان است.

کرمانشاه خبرنگار کیهان: استاندار کردستان در گفتگویی با کیهان پیرامون تحریکاتی که توسط عمال رژیم بعث عراق علیه کشورمان می‌شود هشدار داد. مهندس شاه ویسی استاندار کردستان در این زمینه گفت: (عراقیها به طور مرتب افراد مسلح و مزدور خود را به خاک ما می‌فرستند و مردم کرد باید با هوشیاری کامل مواظب توطئه‌ها و تحریکات عراقیها در نواحی مرزی باشند). شاه ویسی در عین حال تاکید کرد که

طریق مسالمت‌آمیزی حل شود. علت متوقف شدن مذاکرات نیز، اعتراض آقای مهندس صباغیان به ترکیب نمایندگی خلق کرد بود. دلیل دیگر آن نیز ظاهراً به منظور رفع خستگی هیات ویژه دولت بوده است، تا به حال نیز مذاکراتی به آن صورت، انجام نشده و فقط جلسه‌ای به عنوان معارفه تشکیل شده است.»

دبیر کل حزب دمکرات کردستان در پاسخ این سؤال که در نشست شما با هیات ویژه دولت چه مسایلی مطرح شده و این نشست تا چه اندازه سودمند بوده است گفت: در این جلسات هیات ویژه دولت توانست تنها طرح خودگردانی را تشریح کند که ما نیز پس از بررسی طرحی دادیم که در رسانه‌های گروهی نیز منعکس شد. به نظر ما، در صورتی که مذاکرات، خارج از هیات ترکیبی نمایندگان خلق کرد که مورد پشتیبانی اکثریت قریب به اتفاق مردم کردستان است انجام گیرد هیچ اثری نخواهد داشت.»

قاسملو درباره طرح خودگردانی هیات ویژه دولت گفت: ما به طور مفصل نظر خود را درباره این طرح اعلام کرده‌ایم و این نظر در روزنامه‌ها منتشر شده، ولی جای تأسف است که این طرح به هیچ‌وجه با روح پیام امام خمینی رهبر انقلاب اسلامی ایران مطابقت ندارد، در حالی که ما فکر می‌کنیم که خواست اصلی ما (خودمختاری) در چارچوب پیام تاریخی امام خمینی می‌گنجد. در حالی که طرح خودگردانی یک طرح اداری برای دادن برخی از اختیارات محلی است و این طرحی است که از سوی هیات ویژه دولت اعلام شده، نه از سوی امام خمینی.»

قاسملو همچنین گفت: در شرایط حساس فعلی مردم کرد از عدم

نیز در کنار زبان کرد زبان آموزشی و همچنین زبان مشترک و رسمی همه مناطق ایران از جمله کردستان باشد. خبرنگار کیهان خطاب به **قاسملو** گفت: برخی‌ها اینطور اظهار نظر می‌کنند که اگر به خلق کرد، خودمختاری داده شود پس از مدتی این خودمختاری به تجزیه‌طلبی خواهد انجامید. نظر شما در این باره چیست؟ **قاسملو** پاسخ داد: آنچه دیگران می‌گویند مربوط به خودشان است من همانطور که اشاره کردم راه اصلی برای حفظ اتحاد خلق‌های ایران و دفاع از وحدت سیاسی و تمامیت ارضی می‌هن ما، تأمین حقوق ملی خلق‌های ستمدیده در چارچوب کشور ایران است. وقتی مردم کردستان در داخل ایران و به حقوق مشروع خود برسند دیگر دلیلی بر تجزیه‌طلبی باقی نمی‌ماند بلکه تأمین این خواسته‌ها به تحکیم مبانی استقلال ایران کمک خواهد کرد. وانگهی در بسیاری از کشورها به خلق‌ها حق خودمختاری داده شده و این امر بهیچ‌وجه منجر به تجزیه آن ممالک نشده است.» **قاسملو** در پاسخ این سؤال که اگر مذاکرات شما با هیات ویژه دولت به نتیجه نرسد چه کار خواهید کرد؟ گفت: «اما در واقع هم اکنون نیز از مذاکرات شما با هیات ویژه دولت مأیوس هستیم و فکر می‌کنیم که راه خروج از بن بست‌ی که هیات ویژه بوجود آورده، مذاکره مستقیم با امام یا نمایندگان مستقیم ایشان است.» **قاسملو** در پایان، پیرامون رابطه حزب دمکرات کردستان با شیخ عزالدین حسینی گفت: «خواستهای خلق کرد، بین حزب ما و شیخ عزالدین حسینی با تفاهم کامل و وحدت نظر بررسی می‌شود.»

(اطلاعات ۱۰/۱۱/۱۳۵۸)

جمعیت هیات ویژه اظهار نگرانی می‌کنند. زیرا وضع طوری است که اگر مذاکرات به سرعت و جدی دنبال نشود امکان درگیری بسیار زیاد است و این چیزی است که نه امام خمینی می‌خواهند و نه ما.» دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران درباره خواست‌های هیات نمایندگی خلق کرد گفت: برخی از دست‌اندرکاران بویژه بدخواهان کوشش دارند این طور وانمود کنند که خودمختاری مساله پیچیده‌ای است و بدین جهت عمداً اصطلاح خودمختاری را با تجزیه‌طلبی در یک ردیف قرار می‌دهند در حالی که خودمختاری کوچکترین تشابهی با تجزیه‌طلبی ندارد و در واقع اعطای خودمختاری به خلق‌های ستمدیده ایران بهترین وسیله برای حفظ وحدت سیاسی و تمامیت ارضی ایران است. آنچه در خودمختاری برای ما اهمیت دارد این است که مناطق کردنشین به عنوان یک واحد جغرافیایی در چارچوب کشور ایران شناخته شود بدان معنی که جز در چهار مساله اساسی روابط خارجی اداره امور ارتش سیاست پولی و چاپ اسکناس و برنامه‌های اقتصادی دراز مدت که به سرمایه‌گذاری کلان نیاز دارد که منحصراً در صلاحیت دولت مرکزی است بقیه امور داخلی در صلاحیت ارگان‌های خودمختار باشد و مردم کردستان مجلس یا شورا مستقیماً از سوی خود تشکیل دهند و ارگان‌های اجرایی، تمام امور را جز آنها که در صلاحیت دولت مرکزی است اداره کنند مثلاً در حالی که اداره امور ارتش در صلاحیت ارگان‌های خودمختار باشد. زبان کردی در مدارس و ادارات کردستان خودمختار به رسمیت شناخته شود و بعد از سال چهارم ابتدایی، زبان فارسی

تلگرام عبدالرحمن قاسملو به حضور امام

از سوی دیگر به گزارش خبرگزاری پارس دیروز از طرف عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان تلگرامی به حضور امام خمینی مخابره شد در قسمتی از این مخابره آمده است:

حضرت آیتالله العظمی خمینی دامت برکاته، یکبار دیگر توطئه وسیعی علیه انقلاب ایران و رهبری آن حضرت و مردم کردستان در حال تکمیل است پس از حمله پاسداران به کامیاران کشتار مردم بیگناه هم‌اکنون درگیری شدیدی در منطقه پاوه جریان دارد در این درگیریها که از طرف پاسداران ایجاد شده هلیکوپتر و تانک و حتی فانتوم شرکت کرده و روستاهای بی‌دفاع را بمب باران نموده‌اند خانه‌های بسیاری ویران شده و زنان و کودکان معصوم را قتل عام کرده‌اند.

در گوشه دیگری از این تلگرام آمده است من با احساس مسوولیت و با اسرار از حضرت امام خواهش می‌کنم دستور فوری و جدی برای جلوگیری از گسترش درگیری‌ها صادر فرمایند دستور بفرمائید که پاسداران به محلهای استقرار خود مراجعه نمایند تا درگیریها خاتمه پیدا کند. هر گونه عدم توجه و تاخیر در ایجاد تصمیم جدی به منظور جلوگیری از جنگ برادرکشی می‌تواند عواقب وخیمی به بار آورد. با درود فراوان مخلص عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان.

اظهارات حزب دمکرات تشکیلات سنندج

سنندج کرمانشاه خبرگزاری پارس: دیروز سخنگوی حزب دمکرات

کردستان تشکیلات سنندج به خبرنگار خبرگزاری پارس در این شهر گفت که جنگ در کامیاران تا ساعت ۱۲/۳۰ دقیقه امروز (دیروز) همچنان ادامه دارد و پیش‌مرگان مقرر دمکرات و کومله مواضع خود را مجدداً باز پس گرفته‌اند.

بنا به اظهار این سخنگو از پیش‌مرگان در درگیریهای کامیاران زخمی و (جاشها) عده‌ای کشته شده‌اند از سوی دیگر هیات نمایندگی خلق کرد در اطلاعیه شماره ۱۲ خود درباره وقایع چند روز اخیر کامیاران و پاوه و دیواندره اعلام کرد که تاکنون ۹ پیش‌مرگ ۱۲ تن از اهالی شهر کامیاران و ۳۲ نفر از جاشها کشته شده‌اند در اطلاعیه همچنین آمده است که درگیری در اطراف پاوه و قلعه جوانرود شدت یافته و در مناطق قلعه پلنگانه و قشلاق و بویژه قوری قلعه وضع متشنج است و روستاهای اطراف زیر آتش خمپاره پاسداران قرار دارد و پاسداران بیچاره به سوی دیواندره پیش‌روی کرده‌اند و عده‌ای از پیش‌مرگان را در محل قبا سرخ محاصره و دو تن از آنها را زخمی و با بجای گذاشتن ۵ کشته عقب‌نشینی کرده‌اند.

بر اساس همین گزارش هیات نمایندگی خلق طی تلگرامی به حضور امام خمینی رهبر انقلاب اسلامی ایران خطیر بودن اوضاع را خاطرنشان ساخته و از امام تقاضا کرده است که با دستور قاطع مبنی بر پایان دادن این درگیری‌ها اجازه ندهند موقعیت تازه‌ای که برای حل و فصل مسالمت‌آمیز کردستان فراهم شده است به دست عده‌ای افراد غیر مسوول از می‌ان برود در پایان اطلاعیه هیات نمایندگی خلق کرد آمده است ما از هیات ویژه دولت خواستاریم که اوضاع خطیر و متشنج

کردستان را با احساس مسوولیت در نظر گرفته و برای جلوگیری از تجدید جنگ و برادرکشی با استفاده از اختیارات لشکری و کشور خود و برای برآورده ساختن خواسته‌های خلق کرد اقدام کند. (جمهوری اسلامی ۱۳۵۸/۱۱/۱۵)

پیام کنگره حزب دمکرات کردستان به امام خمینی
مهاباد - کنگره چهارم حزب دمکرات کردستان که اخیراً در مهاباد شروع به کار کرده، پیامی به امام خمینی مخابره کرده است در این پیام، نمایندگان حزب دمکرات کردستان، آرزوی رفع کسالت هر چه زودتر رهبر انقلاب اسلامی ایران را کرده‌اند. متن پیام از این قرار است: «در این لحظات که در شرایطی آزاد و در آرامش و نظمی مطلوب، کنگره چهارم حزب دمکرات کردستان ایران، در شهر مهاباد برگزار می‌شود، اعضا و نمایندگان حزب آرزو دارند هر چه زودتر کسالت رهبر انقلاب برطرف گردد و امیدواریم بار دیگر ایشان رادر می‌ان خود و سایر برادران و خواهران مسلمان ببینیم و از هدایت و رهبری انقلابی ایشان بهرمنند باشیم. انقلاب ایران که نتیجه رهبری قاطعانه امام خمینی و فداکاریهای بیدریغ همه خلق ایران بوده، ثمرات عظیمی به بار آورده است. این انقلاب با ابعاد وسیع، باید متمم خیر و برکت برای همه خلقها و همه نهضتها در داخل و خارج ایران باشد. امام خمینی بار رهبری‌های خردمندانه و پیام تاریخی ۲۶ آبان ماه، به جنگ ناخاسته کردستان پایان داد و نور امید در دلها بوجود آورد. در این پیام تاریخی که کنگره چهارم حزب دمکرات کردستان ایران برای آن ارزش قائل است، به صراحت، به رفع ستم‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اشاره

شده است: بعد از صدور این پیام، تصور می‌رفت که مشکل حقوق ملی خلق کرد حل و فصل شود، اما متأسفانه عدم قاطعیت مسوولین امور و امر انتخابات ریاست جمهوری باعث شد که در اجرای دستور کوتاهی شود. ما حاضران در این کنگره تاریخی، از امام انتظار داریم یک بار دیگر از مسوولین امور برای حل نهایی مساله کردستان دستورات موقت صادر فرمایید. رفع این مشکل، مسلماً یکی از دستاوردهای انقلاب ایران خواهد بود و صفوف ما را برای مبارزه قاطع‌تر با امپریالیسم آمریکا و دشمنان انقلاب اسلامی ایران، فشرده‌تر خواهد ساخت. در کنگره چهارم حزب ما، رهبری امام خمینی به عنوان بزرگترین عامل پیروزی مورد تایید قرار گرفته است. در این کنگره عظیم که نمایندگان اکثریت ساکنان کردستان حضور دارند، برنامه‌ای بتصویب رسیده است که بر ادامه انقلاب ایران به رهبری امام خمینی صحنه گذاشته است. پشتیبانی بیدریغ از انقلاب عظیم ایران که به اعتقاد ما خلق کرد در آن به حق خودمختاری خواهد رسید به عنوان وظیفه اساسی حزب دمکرات کردستان ایران مورد تایید قرار گرفته است. نمایندگان حزب ما یکبار دیگر به امام خمینی و همه خلق‌های ایران اطمینان می‌دهند که تا آخرین نفس، در راه وحدت کشور جمهوری اسلامی ایران به مبارزه با امپریالیسم و دشمنان جمهوری اسلامی ایران ادامه خواهند داد. پیروز باد مبارزه ضد امپریالیستی خلق‌های ایران. برقرار باد اتحاد بر اساس حقوق متساوی کنگره چهارم حزب دمکرات کردستان ایران. دکتر عبدالرحمان قاسملو (اطلاعات ۱۳۵۸/۱۲/۳)

دکتر قاسملو:

بدخواهان نمی‌گذارند مذاکرات سر بگیرد.

سنندج - خبرنگار اطلاعات: در رابطه با مسایل کردستان **دکتر قاسملو** دبیر کل حزب دمکرات کردستان وارد سنندج شد و ساعت ۳ بعداز ظهر دیروز در یک جلسه سخنرانی که از طرف حزب دمکرات کردستان ایران، تشکیلات سنندج، در سالن تختی این شهر تر تیب یافته بود شرکت کرد. در این اجتماع که عده کثیری از اهالی سنندج شرکت داشتند، **دکتر قاسملو** در قسمتی از سخنان خود در پاسخ به اتهاماتی که از طرف بعضی از گروه‌های چپ رو و افراطی کردستان به حزب دمکرات زده می‌شود گفت: «همانطور که امام خمینی فرمودند، بدخواهان نمی‌گذارند مذاکرات سر بگیرد و می‌خواهند جنگ تحمیلی برای کردستان تدارک ببینند. فرستادن هیاتی از سوی حزب برای مذاکره با مسوولین به تهران، بهیچ وجه نفی هیات نمایندگی کرد نیست. ما فقط می‌خواستیم راه باز شود و این وضع «نه جنگ، نه صلح» خاتمه یابد. ما هزاران پیشمرگه در این راه دیده ایم و اکنون هم از اتهام نمی‌ترسیم. احزاب منطقه که تهمت می‌زنند باید بدانند راه مبارزه، بر چسب زدن به گروه‌های دیگر نیست، بلکه همکاری است. **قاسملو** یاد آور شد که طرح شش ماده ای ۲۶ ماده ای هیات نمایندگی خلق کرد را نفی نمی‌کند.

تظاهرات مخالفین

هنگام ورود **قاسملو** به سالن تختی، گروه‌های هوادار «کومله» و «پیکار» و «چریک‌های فدایی خلق» در

خیابان‌ها دست به تظاهرات زدند و حزب دمکرات را سازشکار خواندند و مذاکرات هیات نمایندگی حزب دمکرات کردستان ایران را محکوم کردند.

مذاکرات نمایندگان کرد با رییس جمهوری رضایت بخش بود. غنی بلوریان معاون حزب دمکرات کردستان گفت: «بنی صدر با طرح خودمختاری کردستان، چندان مخالفی ندارد و امید برقراری خودمختاری مورد تقاضای کردها در چهارچوب ایران مستقل، بسیار افزایش یافته است». صبح دیروز غنی بلوریان به همراه «احمد قاضی»، «فوزیه قاضی»، «حسن زاده» و «نوید معینی» بادسته گلی که روی آن به فارسی و کردی، دروذهای حزب دمکرات نثار روان دکتر مصدق شده بود، در احمد آباد حضور یافتند. بلوریان در گفتگو با خبرنگار سیاسی روزنامه اطلاعات، مطالب تازه ای از سفر هیات کرد به تهران شرح داد. وی در پاسخ به این سوال که اگر مذاکرات شما با رییس جمهوری، مورد تایید شیخ عزالدین و دیگر گروه‌های کرد قرار نگیرد، چه خواهد شد. گفت: ما نمایندگان حزب دمکرات هستیم و از طرف حزب دمکرات کردستان ایران، اینجا حاضر شده ایم بنظر ما مهم، خواسته‌های خلق کرد است. ما اگر این خواسته‌ها را برآورده کنیم دیگر هیچ حرفی نخواهیم داشت». وی افزود: «آقای رییس جمهور هم بمادر مورد آرامش منطقه مطالبی گفتند. به طور کلی، مذاکرات با رییس جمهور در تهران، رضایت بخش است. اگر ما بتوانیم برای خلق کرد کاری انجام دهیم، آن وقت می‌توانیم آرامش را برقرار سازیم واز همه بخواهیم امنیت منطقه را حفظ کنند. ما به رییس جمهور گفتیم اگر

خواست‌های بحق کردها پذیرفته شود و به آن جنبه رسمی داده شود، دیگر هیچ گروهی قادر نخواهد بود از موقعیت سو استفاده کرده و آتش افروزی کند».

خودمختاری

غنی بلوریان در پاسخ این سوال که بر سر دو عنوان خودگردانی یا خودمختاری چه توافقی شد است، گفت: «مادر اصل هیچ اشکالی نداریم، فعلاً باید کلیات را حل کنیم تا آرامش برقرار شود، برای جزئیات، فرصت هست. بین آنچه که ما می‌خواهیم با آنچه هیات ویژه تنظیم کرده اختلاف چندانی وجود ندارد». بلوریان همچنین گفت: «در ملاقات‌های مکرری که با آقای داریوش فروهر داشتیم، بسیاری از مشکلات حل شده است. ما امیدواریم دیگر با آقای رییس جمهور، این وضع نه جنگ و نه صلح برای همیشه حل شود». احمد قاضی، عضو مطبوعاتی هیات نمایندگی کرد که در این گفتگو حضور داشت گفت: «هیات پنج نفره فردا (امروز) به کردستان باز خواهد گشت، اما این احتمال هم وجود دارد که باز گشت هیات، چند روز به تاخیر افتد ولی در هر صورت، بستگی به پیشرفت کار دارد و من در تهران خواهم ماند». (اطلاعات ۱۳/۱۲/۱۳۵۸)

دکتر قاسملو دبیر کل حزب دموکرات کردستان:

«جمهوری اسلامی با خود مختاری تضاد ندارد»

در مصاحبه قاسملو به قطع برنامه‌های کردی از رادیو و تلویزیون اشاره و نوار جریانات کردستان برای خبر نگاران پخش شد.

دکتر عبدالرحمان قاسملو که اخیراً همراه هیات نمایندگی حزب دمکرات کردستان، با امام خمینی و حضرت آیت الله العظمی شریعتمداری ملاقات داشته است، روز گذشته در یک مصاحبه مطبوعاتی که با حضور خبرنگاران داخلی و خارجی برگزار شد، در مورد نتایج این مذاکرات و نیز حوادث اخیر نقده سخن گفت.

دکتر قاسملو قبل از طرح سؤالات خبرنگاران از آنها خواست تا به نواری که دستورات فرمانده لشکر در مورد تیر اندازی به مردم نقده در آن ضبط شده بود، گوش دهند.

پس از شنیدن این نوار، دکتر قاسملو طی سخنانی گفت: "آنچه که برای ما مسلم است این است که ارتش آنموقع مستقیم‌ادر حوادث نقده دخالت داشته و در جریان دخالت نیروهای ارتش، آنها را عیبت بی طرفی را نکرده اند چون در نواری که شنیدید مرتباً صحبت از دستور تیر اندازی به طرف کردها و دستگیری آنهاست و بر خلاف آنچه که گفته می‌شود مجاهدین از طریق هلیکوپترها به مردم نقده تیر اندازی کرده اند تنها ارتش هلیکوپتر در اختیار دارد و تیر اندازی‌ها توسط نیروهای ارتش بود نه مجاهدین. بنابراین برای ما مسلم است که نیروهای ارتش، مردم نقده را از هلیکوپترها مورد تیر اندازی قرار داده اند."

سؤالات خبر نگاران

پس از پایان سخنان دبیر کل حزب دمکرات کردستان، خبرنگاران سؤالات خود را مطرح کردند:

ضمن ملاقات با امام خمینی و حضرت آیت الله العظمی شریعتمداری هیات نمایندگی حزب دمکرات کردستان به چه نتایجی

دست یافت؟

در این ملاقات مسائل و مشکلات کردستان مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. هیات نمایندگی در این دیدار، امام را از وضع اسفناک آوارگان نقده مطلع گردانید و تقاضا کرد که امام رهنمودهای لازم را درباره کمک به آوارگان و برگرداندن آنان به خانه‌هایشان و تامین امنیت و آرامش در شهر نقده به دولت و کمیته‌های امام در آن محل بدهند. ضمناً هیات نمایندگی از عدم توجه دولت نسبت به آوارگان اظهار تعجب و تاسف کرد. هیات نمایندگی در تعقیب مسائل نقده به امام و حضرت آیت الله العظمی شریعتمداری توضیح داد که قبل از ورود ارتش، آتش بس در نقده برقرار شده بود، ولی ارتش در عملیات خود، بی طرفی را مراعات نکرد. و با شرکت و دخالت شخص فرمانده لشکر، علیه کردها وارد کارزار شد. هیات نمایندگی نارضایی خود را از محدودیت‌هایی که در رادیو و تلویزیون به وجود آمده است ابراز داشت و بویژه به قطع برنامه‌های کردی و ممنوعیت پخش برنامه‌های کردی از رادیو تلویزیون مهاباد اشاره نمود. پس از ملاقات با امام خمینی، هیات نمایندگی کردستان دیداری با حضرت آیت الله العظمی شریعتمداری داشت که طی این دیدار، مسائل مربوط به حوادث نقده و آوارگان این شهر مورد بررسی و مذاکره قرار گرفت و حضرت آیت الله شریعتمداری با تأکید بر برابری و برادری بین دو خلق ترک و کرد، توجه خاصی نسبت به این مسائل ابراز داشتند و وعده دادند که از نفوذ شخصیت خود به منظور استقرار آرامش و رفع کدورت می‌ان برادران کرد و ترک، استفاده نمایند.

در ملاقات با امام خمینی،

خواست‌های خلق کرد را به چه شکلی مطرح کردید؟

ما در ملاقات با امام خمینی خواست‌های خود را به این شرح بیان کردیم: درخواست اعلام موافقت با خودمختاری کردستان در چارچوب کشور ایران از طرف شخص امام، خودداری دولت از فرستادن ارتش به مناطق کردنشین و جلوگیری از تجدید فعالیت ژاندارمری و شهربانی به شکل سابق، اتخاذ تصمیم نسبت به اجرای برنامه‌های کردی از رادیو و تلویزیون و رفع ممنوعیت پخش برنامه‌های کردی از رادیو و تلویزیون شهرهای کردستان، تشکیل نیروی انتظامی مرکب از افراد بومی در کردستان و اتخاذ تصمیم برای تشکیل شورای مشترک اهالی ترک و کرد در شهر نقده.

نظر رسمی امام خمینی درباره کردستان و خواست‌های مردم کرد چیست؟

ایشان بطور کلی طرفدار مساوات کامل بین تمام خلق‌های ایران و رفع هر گونه ستم به این خلق‌ها هستند. ما از امام خمینی خواستیم که نظرشان را در مورد تقاضای ما مبنی بر خودمختاری کردستان بیان نمایند ولی ایشان این اعلام نظر را به دولت واگذار کردند که این البته راجع به اولین ملاقات ما با امام خمینی بود که به دنبال آن آقای بازرگان نظر دولت را نسبت به مسئله خودمختاری خلق کرد از طریق رادیو و تلویزیون اعلام کردند. در ملاقات روز گذشته ما مجدداً خواست قبلی مان را در مورد خودمختاری کردستان مطرح کردیم.

یک خبرنگار خارجی پرسید: آیا در جمهوری اسلامی مسئله خودمختاری خلق‌ها می‌تواند مطرح شود؟ آیا برای دادن حق خودمختاری

باید رژیم عوض شود؟

دکتر قاسملو در جواب گفت: آنچه که برای ما مهم است محتوای جمهوری اسلامی است. اگر جمهوری اسلامی خواست‌های ما را تامین کند ما در چارچوب جمهوری اسلامی باقی خواهیم ماند. آنچه که ما روز گذشته از سخنان امام استنباط کردیم و خودمان هم بر این عقیده ایم این است که تضادی بین مسئله خودمختاری و رژیم جمهوری اسلامی وجود ندارد.

دولت تاکنون چه اقداماتی در جهت تحقق وعده‌هایی که به مردم کرد داده بود، به عمل آورده است؟

متأسفانه عملاً تاکنون هیچ اقدامی از طرف دولت صورت نگرفته است. گذشته از این، بعد از حوادث نقده ما با یک نوع عدم توجه از طرف دولت نسبت به حقوق ملی خلق کرد مواجه شدیم. بدنبال ملاقاتهایی که با امام خمینی، حضرت آیت الله العظمی شریعتمداری و حضرت آیت الله العظمی طالقانی داشتیم متوجه شدیم که در یک مسئله، موفق شده ایم و آن، این مطلب است که رهبران متوجه شده اند خودمختاری با تجزیه طلبی تفاوت دارد. ما برای روشن کردن اذهان عمومی راجع به مسئله خودمختاری به کرات از مسئولین رادیو و تلویزیون خواسته ایم تا به ما این امکان داده شود که راجع به خودمختاری با مردم صحبت کنیم. نکته جالب اینکه پس از بارها مراجعه به دفتر کار آقای قطب زاده که منظور از این مراجعات، دریافت فرصتی برای بیان نقطه نظرهایمان بود منشی ایشان به ما گفتند که من اسم شما را که می‌خواهید راجع به تجزیه طلبی کردستان صحبت کنید یادداشت کرده‌ام. متأسفانه هنوز مسئولین رادیو و تلویزیون نفهمیده

اند که تفاوت‌های بین تجزیه طلبی و خودمختاری چیست و به ما فرصت توضیح دادن راجع به نقطه نظرهایمان داده نمی‌شود.

آیا آوارگان نقده به خانه‌های خود برگشته‌اند؟ آماری که شما از تعداد کشته شدگان حوادث نقده در دست دارید چه رقمی را نشان می‌دهد؟

متأسفانه هنوز این آوارگان نتوانسته‌اند به خانه‌های خود بازگردند. روز بعد از جنگ که به نقده رفته بودم حدود ۳۷۶۰ نفر از اهالی نقده به مهاباد پناهنده شده بودند. آنچه که در این می‌ان یادآوری آن لازم است این که دولت کوچکترین کمکی به آوارگان کرد نکرده است. در جریان وقایع نقده، شیر و خورشید این شهر از پذیرفتن مجروحان کرد خودداری کرده و ما مجروحانمان را به ارومیه منتقل کردیم. در مورد تعداد تلفات جنگ‌های نقده، آماری که ما تهیه کرده ایم رقم ۲۰۰ کشته را نشان می‌دهد.

اخیراً شایعاتی در مورد حضور کردهای غیر ایرانی در کردستان و نیز شرکت کردهای عراق در حوادث کردستان شنیده می‌شود. در مورد این شایعات چه پاسخی دارید؟

ما وجود رابطه بین حزب دمکرات کردستان را با کردهای غیرایرانی به شدت تکذیب می‌کنیم و این یکی از اتهامات ناروایی است که به ما وارد شده است. ما رابطه سیاسی با هیچ سازمان کرد خارج از ایران نداریم.

به نظر شما عامل اصلی بروز حوادث نقده چه بود؟

آنچه در کردستان اتفاق افتاد نه به نفع خلق آذربایجان و نه به نفع خلق کردستان بود. ما عامل اصلی این حوادث را سوء نیت افرادی می‌دانیم که کوچکترین علاقه‌ای به انقلاب ایران ندارند. متأسفانه باید

بگویم کمیته انقلاب شهر ارومیه نقش مهمی در بروز برادرکشی‌های نقده داشته است. افرادی از قبیل «حسنی» از سرسپردگان رژیم سابق و «معبودی» سر کرده چماق داران ضد انقلاب و شخصی بنام «قطاری» که همه مردم پیرانشهر از گذشته و سوابق وی اطلاع دارند، با نفوذ در کمیته انقلاب مه‌باد جنگ نقده را به راه انداختند. ما کمیته انقلاب ارومیه را که افرادی ضد انقلابی به آن راه یافته‌اند، عامل اصلی این جنگ و برادر کشی می‌دانیم.

بین حزب دمکرات کردستان و دیگر احزاب و سازمانهای سیاسی چه رابطه‌ای وجود دارد؟

ما با گروههای مختلف سیاسی از قبیل مجاهدین خلق، جبهه دمکراتیک ملی ایران، سازمان چریک‌های فدائی خلق ایران و حزب توده تماس گرفتیم تا نقطه نظرهای خودمان را برای این احزاب و جمعیت‌ها روشن کنیم. در این می‌ان موضوع حزب توده ایران در قبال حوادث نقده، تعجب و تأسف ما را بدنبال داشت. حزب توده در نشریات خود نظری حتی گذرا به حوادث نقده از خود نشان ندادند.

در پایان این مصاحبه دکتر قاسملو خاطر نشان ساخت اگر دولت اقدامی سریع و قاطع راجع به آنچه که در کردستان می‌گذرد از خود نشان ندهد، ما به آینده کردستان نمی‌توانیم خوش بین باشیم. ما امیدواریم که هیأت‌های از طرف امام خمینی و حضرت آیت الله شریعتمداری به کردستان اعزام شوند تا بتوانند مسائل موجود در این قسمت از کشورمان را با صلح و صفا حل کنند که این، هم به نفع انقلاب اسلامی ایران و هم به نفع تمام خلق‌های ایران است.

(اطلاعات ۲۰/۱۲/۱۳۵۸)

دکتر عبدالرحمن قاسملو:

نظر دولت در مورد انتخابات در کردستان مساعد نیست

بانه خبرنگار کیهان: دکتر عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران طی سخنانی در بانه نقطه نظرهای این حزب را پیرامون مسایل جاری کردستان اعلام کرد و افزود: که نظر دولت در مورد انتخابات کردستان نامساعد است. وی هم‌چنین دلایل سفر هیأتی از سوی حزب دمکرات به تهران و مذاکره با رئیس‌جمهور را برای مردم تشریح کرد.

دکتر عبدالرحمن قاسملو در سخنان خود در مسجد جامع بانه ضمن اشاره به تغییر تعداد نمایندگان ارومیه، سفر بانه و سوما و برادوست و توقف انتخابات در سنج اعلام کرد که نظر دولت در مورد انتخابات در کردستان مساعد نیست و هم‌چنین تأکید کرد که حزب دمکرات کردستان تنها به مردم وابسته است و هیچ‌گونه وابستگی به گروه‌ها و کشورهای خارجی ندارد. وی پیرامون سفر هیأت نمایندگی حزب دموکرات گفت: این هیأت به منظور خارج ساختن مذاکرات از بن‌بست و تشریح نقطه نظرهای حزب برای رئیس‌جمهور و خارج ساختن حزب از انحلال به تهران سفر کرد. دکتر قاسملو تأکید کرد که ما طالب جنگ نبوده و نیستیم و اسلحه‌هایی هم که در دست داریم فقط برای بدست آوردن حقوق خود بوده است. وی ضمن اشاره به سخنان هاشم صباغیان عضو هیأت ویژه دولت گفت: که وی طرح شش ماده‌ای حزب دمکرات را تحریف کرده است و عزیمت هیأت مذاکره حزب دمکرات

نیز به اطلاع هیأت نمایندگی خلق کرد رسیده بود.

دکتر عبدالرحمن قاسملو در مورد قیاده موقت گفت: چنانکه در کارهای مربوط به کردستان ایران دخالت نکنند، آن‌ها برادران ما هستند و در غیر اینصورت با مقاومت شدید ما روبرو خواهند شد و این به ضرر آنهاست. (کیهان ۲۳/۱۲/۱۳۵۸)

دکتر قاسملو: توسط شورای انقلاب اگر طرح حزب دمکرات تصویب شود، مساله خودمختاری قابل حل است. بقای هیأت نمایندگی خلق کرد امری ضروری است.

کرمانشاه خبرنگار کیهان: نمایندگان حزب دمکرات در مجلس شورای عالی باید از خلق کرد و مشی حزب دفاع کنند.

دکتر قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران در یک گفتگو اختصاصی با خبرنگار کیهان ضمن اعلام این مطلب گفت: نمایندگان ما از طرف اکثریت قاطع مردم کردستان انتخاب شده‌اند و برای حقوق این مردم در مجلس فعالیت می‌کنند. هم‌چنین نامبرده افزود: چون این افراد از طرف مردم کردستان انتخاب شده‌اند، شناسایی و صلاحیت نمایندگی آن‌ها در مجلس به عهده‌ی خود این مردم است. دکتر قاسملو در رابطه با اصل ۶ ماده‌ای حزب دمکرات گفت: اگر این طرح مورد تصویب شورای انقلاب قرار گیرد، مساله خودمختاری قابل حل می‌شود. و چون این ۶ اصل از طرح ۲۶ ماده‌ای هیأت نمایندگی خلق کرد مشتق شده است، روی جزئیات این طرح هم باید با دولت مذاکره کرد. دبیر کل حزب دمکرات با هیأت نمایندگی خلق کرد گفت: ما سخنگوی این هیأت هستیم و بقای این هیأت را امری ضروری می‌دانیم

و به هیچوجه قصد به هم زدن این ترکیب را ندارم. **دکتر قاسملو** در پایان گفت: ما راجع به گروه‌های که در منطقه کردستان نقش سازنده‌ای ندارند تصمیم نهایی را خواهیم گرفت و مدت‌ها پیش هم خلع سلاح این گروه‌ها را به هیات نمایندگی خلق کرد پیشنهاد کردیم. ولی دوستان کومله به تنهایی دست به این عمل زدند و البته در این کار موفق نشدند. (کیهان ۱۳۵۹/۱/۶)

استمداد قاسملو از امام برای جلوگیری از برادرکشی در کردستان

مهاباد عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان در تلگرامی که به حضور امام خمینی رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران مخابره کرد از ایشان استمداد کرد برای جلوگیری از جنگ افروزان در کردستان دستورات متقاضی صادر کنند.

متن تلگرام به این شرح است:

حضرت امام خمینی رهبر عالیقدر انقلاب ایران

یکبار دیگر حضرت امام را مخاطب قرار می‌دهیم. اینک بدخواهان درصددند جنگ برادرکشی دیگری به مردم کردستان تحمیل نمایند. هم‌اکنون درگیری در اطراف ارومیه ادامه دارد و ارتش و ژاندارمری و پاسداران با تانک و توپ و هلی‌کوپتر به روستاهای کردنشین حمله می‌کنند. در شهر ارومیه بسیج و جهاد عمومی علیه خلق کرد اعلام شده است.

حضرت امام، اگر این وضع چندی دیگر ادامه داشته باشد وضع خطرناکی پیش خواهد آمد و جنگ و برادرکشی دیگری سراسر کردستان را فرا خواهد گرفت.

حضرت امام پیام بیست و ششم آبان‌ماه سال ۱۳۵۸ حضرت‌عالی ما را به حل مساله کردستان از طریق مذاکره امیدوار ساخت. ما بلافاصله به پیام حضرت‌عالی لبیک گفتیم و اعلان آتش بس دادیم. ما از رهبر انقلاب مصرا می‌خواهیم که جلوی این جنگ برادرکشی را بگیرند.

حضرت امام تا دیر نشده به ارتش و ژاندارمری دستور بدهید از جنگ افروزی بیش از این در کردستان بپرهیزید در غیر این صورت مردم کردستان با تمام قوا از آزادی و موجودیت خویش دفاع خواهند نمود. اکنون دیگر تصمیم با بنیانگذار جمهوری اسلامی است. با درود فراوان - کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان ایران/ دبیر کل **عبدالرحمن قاسملو** (کیهان ۱۳۵۹/۱/۹)

نماینده امام و رهبران کرد مذاکرات را ثمر بخش خواندند.

ارومیه خبرنگار کیهان: حجت الاسلام حاج شیخ حسین کرمانی نماینده امام در غرب کشور که برای بررسی مسایل و اوضاع و احوال مناطق درگیر به ارومیه آمده بود به دعوت **دکتر عبدالرحمن قاسملو** دبیر کل حزب دمکرات کردستان روز دوشنبه به مهاباد عزیمت کرد و سپس به ارومیه بازگشت. ایشان در یک مصاحبه اختصاصی به خبرنگار کیهان در ارومیه گفت: من در مهاباد مذاکراتی با رهبران کرد انجام داده‌ام که این مذاکرات از ساعت ۱۰ صبح الی ۷ بعدازظهر به طول انجامید و در جهات مختلفی مورد بحث قرار گرفت که اکثر آن‌ها ناتمام مانده است که انشاءالله برای تکمیل مذاکرات دوباره به مهاباد خواهیم رفت و نتیجه

مذاکرات روی موضوعات مختلفی که مورد بحث بودند بعداً در اختیار عموم قرار خواهد گرفت ولی آن چه مسلم است رهبران کرد واقعا از این وضع ناراحتند و باز آنچه که مسلم است ملت کرد عموماً و رهبران کرد خصوصاً خواهان تجزیه کردستان از ایران نیستند و خواسته‌های آن‌ها همان ۶ اصلی است که قبلاً برای رئیس‌جمهور ارسال داشته‌اند و در رسانه‌های گروه منعکس شده است و نهایت امر نحوه پیاده کردن این اصول است که مورد بحث ما قرار گرفته آن هم با حسن نیت و تفاهم، نماینده امام افزود: در این مذاکرات به حدی حسن تفاهم در بین بود که هم برای آن‌ها و هم برای من خلاف انتظار بود فعلاً هم اینجانب و هم رهبران هموطن کرد امیدوارند در ظرف همین چند روز مشکلات منطقه کردستان برای همیشه حل شود.

خبرنگار اعزامی کیهان از مهاباد اطلاع می‌دهد که حجت‌الاسلام کرمانی نماینده امام در غرب کشور از طرف سران کرد استقبال شایانی به عمل آمد و از دو راهی نقده تا مهاباد ایشان مورد استقبال عده کثیری از رهبران و کردهای منطقه قرار گرفت. هنگام ورود نماینده امام به مهاباد ملا رحیم عباس نماینده روحانیون، قهرمانی شهردار، فاضلی بخشدار و نماینده فرمانداری مهاباد و قاضی نماینده حزب دمکرات کردستان در سه راهی نقده از ایشان استقبال کردند (کیهان ۱۳۵۹/۱/۱۴)

جلسه نماینده امام با روحانیون جامعه روحانیت ارومیه نیز پس از بازگشت نماینده امام جلسه‌ای در منزل استاندار آذربایجان غربی با

حضور حجت الاسلام حاج شیخ حسین کرمانی نماینده امام در غرب کشور تشکیل داد در این جلسه مسایل مختلف مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت و مقرر شد روحانیت نظر خود را درباره مذاکرات نماینده امام با سران کردستان قاطعانه بیان کنند و موضع خود را در قبال مشکلات و درگیری‌های موجود در ارومیه و از خارج از این منطقه مشخص کنند. نماینده امام که این مطالب را با خبرنگار کیهان بطور اختصاصی در می‌ان گذاشت، اظهار داشت: نتیجه مذاکرات ما و اتخاذ تصمیم پس از جلسه‌ای که در استانداری تشکیل خواهد شد اعزام می‌شود.

خبرگزاری پارس نیز در مورد این مذاکرات گزارش داد در پایان مذاکرات روز دوشنبه حجت الاسلام حاج شیخ حسین کرمانی نماینده امام در غرب کشور با **دکتر عبدالرحمن قاسملو** دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران و چند تن از رهبران این حزب در مهاباد هر دو نتایج این مذاکرات را بسیار مفید، نوید دهنده و در محیط صمیمانه و با صفا اعلام کردند.

از سوی دیگر **دکتر عبدالرحمن قاسملو** در پایان این مذاکرات در گفت‌وگویی با خبرنگار اعزامی خبرگزاری پارس ضمن ابراز خوشحالی از ملاقات حجت الاسلام حاج شیخ حسین کرمانی گفت: وی خوشبختانه در مسایل کردستان بصیرت کامل دارد و استنباطی که از اوضاع کرده است ما را امیدوارتر ساخت که حرف‌های ما دقیقاً آنطوری که می‌خواهیم در محضر امام، شورای انقلاب و نزد رییس جمهوری منعکس خواهد شد ما مسایل را با صراحت کامل و حسن‌نیت مطرح کردیم. **دکتر قاسملو** افزود: در این

مذاکرات درباره دو مساله اساسی گفتگو شد، یکی متوقف ساختن درگیری‌ها و دوم طرح مسایل اساسی مشکل کردستان با تامین حقوق مردم کردستان به شکل خودمختاری. ما پیشنهادهایی در این زمینه تقدیم کردیم که امیدواریم با سرعت هرچه بیشتر به آن‌ها جواب داده شود. چون وضع کشور این امر را ایجاب می‌کند.

دبیر کل حزب دمکرات کردستان افزود: ما خوشحالیم که توانستیم یکبار دیگر این احساس را به وجود بیاوریم که به سرنوشت می‌هن عزیزمان ایران و استقلال کشور به رودرویی در مقابل توطئه‌ها علاقمندیم و آنچه مردم کردستان می‌خواهند در چارچوب کشور جمهوری اسلامی قبل تحقق است در ضمن از فرصت استفاده کردیم و یکبار دیگر پشتیبانی حزب دمکرات ایران را از رهبری امام امت اعلام کنیم.

خبرنگار خبرگزاری پارس از **قاسملو** سوال کرد شما فکر می‌کنید با مذاکرات امروز درگیری‌ها در منطقه متوقف بشود؟ وی گفت: ما علاقه داریم که درگیری‌ها متوقف بشود چون دلیلی برای درگیری‌ها نمی‌بینیم از نظر ما کافی است که ارتش از مناطق درگیری دور بشود در مورد پیشنهادهای طرح شده گفته شد امیدواریم در جلسات آینده به طور مشخص پیشنهادهای طرفین مورد بحث و تصمیم‌گیری قرار بگیرد. (کیهان ۱۳۵۹/۱/۱۴)

اعلام آمادگی قاسملو برای بحث تلویزیونی

عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران در

نامه‌ای به صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران آمادگی حزب دمکرات کردستان را برای شرکت در بحث آزاد در تلویزیون آزاد کرد.

به گزارش خبرنگار خبرگزاری پارس متن نامه به این شرح است:

صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران پس از تقدیم سلام بدین وسله از طرف حزب دمکرات کردستان ایران آمادگی کامل خود را برای شرکت در بحث آزاد در تلویزیون درباره مشکلات کردستان در سراسر کشور اعلام می‌کنیم. نمایندگان حزب ما برای شرکت در این بحث آماده‌اند و منتظر تعیین وقت و معرفی نمایندگان دولت می‌باشند. با تقدیم احترام کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان ایران دبیر کل **عبدالرحمن قاسملو** (کیهان ۱۳۵۹/۱/۱۴)

قاسملو: ما علیه جمهوری اسلامی اسلحه برنداشته‌ایم.

در صورت برقراری دموکراسی عدم دخالت گروه‌های غیر مسوول و تامین حق خودمختاری حزب دمکرات به عنوان نخستین حزب سیاسی با هر گونه حمل اسلحه مخالفت می‌کند. مساله کردستان اگر حل نشود علی‌رغم تمایل درونی ما یکبار دیگر منفجر خواهد شد.

ما خودمختاری می‌خواهیم و در راه کسب آن مردم کردستان هزاران شهید داده‌اند.

دکتر عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان در یک گفتگو اختصاصی با خبرنگار اعزامی خبرگزاری پارس به مهاباد پیرامون علل درگیری‌های اخیر و مخالفت حزب دمکرات با خلع سلاح و مذاکرات وی با نماینده امام در غرب

کشور سخن گفت.

وی در مورد علل درگیری‌های اخیر آذربایجان غربی گفت: متأسفم یکبار دیگر مقامات رسمی واقعیت را تحریف می‌کنند ولی فکر می‌کنم مردم ایران هوشیارتر از آن هستند که گول بخورند. علت اصلی درگیری‌ها وضع است که در کردستان وجود دارد. این وضع نه جنگ و نه صلح نمی‌تواند برای مدت طولانی ادامه یابد. مساله کردستان جمع شده و اگر حل نشود تبدیل به عقده خواهد شد و علی‌رغم تمایل درونی ما یکبار دیگر کردستان منفجر خواهد شد.

دکتر قاسملو افزود: علت اصلی عدم توجه به خواسته‌های برحق مردم کردستان است و در این می‌ان عده‌ای فرصت‌طلب و ضد انقلاب از وضع موجود به سود خود و گروه خود استفاده می‌کنند و واقعیت این است که بیش از یک سال است که فئودال‌های ارومیه که اکثر روابط نزدیکی با ساواک داشته‌اند و حتی سردسته‌ی آن‌ها رشید بیگ جهانگیری از مقربین صیادیان رییس ساواک محلی آذربایجان غربی دهقانان را از خانه و کاشانه‌شان اخراج کردند و مقامات تاکنون به خواست اصلی آن‌ها برای مراجعت با ماوی و مسکن خود توجه نکرده‌اند. پس از این‌که آقای ظهیرنژاد مجدداً امکان فعالیت یافت و به ریاست ژاندارمری کل کشور منصوب گردید بلافاصله رشیدبیگ جهانگیری و دارودسته‌اش راه‌های بین اشنویه و سومای و برادوست را مسدود کردند و به آزار مردم پرداختند و دهقانان از این جریان کاسه‌ی صبرشان لبریز شد و علیه این فئودال‌ها قیام کردند و کوشش کردند تا راه‌ها را باز کنند. البته حزب ما هم‌چنان که در برنامه‌اش است به کمک دهقان‌ها

شتاف و در نتیجه درگیری‌هایی در منطقه ترگول و مرگول به وجود آمد که متأسفانه منجر به کشته‌شدن عده‌ای بی‌گناه شده البته موجب خلع سلاح عده‌ای از این مزدوران هم شد. وی گفت: نکته که مدتهاست مرکز توطئه به شمار می‌روند و به سرعت از این فرصت استفاده کرد و حمله را به سوی اشنویه آغاز نمود و در ده قلاتان جریان کشتار بی‌رحمانه قارنا به شکل دیگر تکرار شد و ۲۰ نفر در این ده به قتل رسید که ۱۷ نفر آن‌ها غیرمسلح بودند. نتیجه می‌گیریم درگیری در اطراف ارومیه عبارت است از برخورد بین نیروهای انقلابی و نیروهای ضد انقلاب که متأسفانه ارتش و ژاندارمری علناً از نیروهای ضد انقلاب پشتیبانی می‌کنند.

(کیهان ۱۳۵۹/۱/۱۶)

چگونگی درگیری‌های اشنویه و دره قاسملو

قاسملو در پاسخ به این سؤال که شما و آقای حقگو هر دو به فئودال‌هایی که در منطقه غرب ارومیه هستند حمله کرده و عدم درگیری را وجود فئودال‌ها دانستید ولی درگیری‌های **دره قاسملو** و اشنویه چه ربطی با منطقه غرب داشت و چه طور شد که افراد مسلح حزب شما جلوی ارتش را در **دره قاسملو** سد کردند. گفت: وقتی که هواداران ما از اشنویه به کمک دهقانان ترگور و مرگور رفتند ارتش و ژاندارمری تصمیم گرفتند که راه کمک به دهقانان را قطع کنند به همین جهت نزدیک‌ترین راه را که بین اشنویه و ارومیه است انتخاب کردند که از **دره قاسملو** می‌گذرد و علی‌رغم هشدارهایی که ما به شخص استاندار دادیم و خواستیم که در

شرایط کنونی ارتش نقل و انتقالاتی به عمل نیامورد. نیروهایی مجهز ارتش به کمک تانک و هلی‌کوپتر به سوی **دره قاسملو** به حرکت درآمدند و در نتیجه در این‌جا درگیری‌هایی به وجود آمد که بر خلاف ادعای ستاد ارتش و آقای استاندار ضربه‌های زیادی به ارتش وارد آمد. ما همیشه اعلام کرده‌ایم و عملانشان داده‌ایم که حزب دمکرات مخالف نقل و انتقالات ارتش نیست به شرطی که مقصود از این نقل و انتقالات استقلال در مناطق استراتژیک برای حمله به مردم کردستان نباشد و همیشه پیش‌مرگان ما در این نوع نقل و انتقالات مسالمت‌آمیز ارتش را همراهی کرده‌اند ولی با صراحت کامل اعلام می‌کنیم که در شرایط حساس فعلی هر نوع نقل و انتقالات که مقصود از آن اشغال نقاط استراتژیک به منظور سرکوب خلق کرد باشد رد می‌کنیم و البته مسوولیت عواقب وخیم چنین کاری را به عهده‌ی مقامات ارتشی می‌گذاریم. و این چیزی است که در روز ۱۵ آذر سال ۵۸ در اعلامیه آتش‌بسی که از طرف جنوب داده‌ایم و هیات ویژه دولت با آن موافقت کرده است اعلام کردید. مجدداً سؤال شد به غیر از درگیری‌های چند روز اخیر ارتش کبار هم در شهرستان سلماز که برای مانور رفته بود مورد هجوم قرار گرفت. این به آن معنا نیست که شما مخالف هر نوع حرکت ارتش در منطقه هستید.

قاسملو گفت: نخیر ما موافق این هستیم ارتش در پادگان‌ها در مناطقی که مستقر شده به نقل و انتقالات معمولی خود ادامه بدهد ولی نباید به چنان نقل و انتقالاتی دست بزنند که موجب تحریک احساسات مردم و موجب درگیری

بشود و این همان چیزی است که در اعلامیه آتش بس ما آمده است. (کیهان ۱۳۵۹/۱/۱۶)

شرایط خلع سلاح حزب دمکرات سؤال شد: شما اعلام کردید که مردم کرد اسلحه را بر زمین نخواهند گذاشت مگر این که خودمختاری بدهند در حالی که ما می‌دانیم مردم کرد جزو ملت ایران است. حالا که ملت ایران خواهان خلع سلاح تمام گروه‌هاست. شما به چه دلیل با خواست ملت مخالفت می‌کنید؟

قاسملو گفت: خواست کدام ملت؟

خبرنگار گفت: ملت ایران

قاسملو گفت: ما به عنوان خلق کرد سال‌هاست در راه حقوق اصلی به شکل خودمختاری در چارچوب ایران مبارزه می‌کنیم ما علیه جمهوری اسلامی اسلحه برنداشته‌ایم ولی از آغاز انقلاب ایران تاکنون بارها مردم کردستان مورد حمله‌ی به سختی گروه‌های غیر مسوول و متاسفانه ارتش و ژاندارمری قرار گرفته‌اند و در نامه‌ی سرگشاده خود هم به آقای دکتر بنی‌صدر نوشته‌ایم که اگر ما اسلحه بر زمین بگذاریم آیا ایشان تضمین می‌کنند که قارنای دیگری یا چند قارنای دیگر به وجود نیاید و ایشان تضمین می‌کنند همچنان که در کامیاران اتفاق افتاد گروه‌های غیر مسوول مردم کردستان را قتل عام نکنند. به این ترتیب تقاضای ما خیلی ساده است: اولاً ما نظرمات این است که اسلحه‌ی را که مردم کردستان در اختیار دارند می‌توانند کاملاً در خدمت جمهوری اسلامی و در مبارزه علیه امپریالسم قرار بگیرد. آنچه ما می‌خواهیم امنیت داخلی به عهده مردم کردستان واگذار شود. ارتش در صلاحیت دولت مرکزی است و الان هم در سراسر کردستان مستقر است و کسی هم معترض

ارتش نمی‌شود. ثانیاً ما خودمختاری می‌خواهیم - م و در راه که سبب خودمختاری مردم کردستان هزار نفر شهید داده‌ایم. در یک جنگ سه ماهه ارتش و ژاندارمری و پاسداران با تمام نیروی خود مردم کردستان کوبیدند. حال بدون مقدمه از ما می‌خواهند اسلحه را بر زمین بگذاریم و ما در جواب می‌گوییم وقتی که اصول دمکراسی در ایران برقرار شد و گروه‌های غیر مسوول حق دخالت در سرنوشت کشور را نداشته باشند وقتی حق خودمختاری برای مردم کردستان تامین گردد و انتظامات داخلی کردستان به دست پیشمرگان کرد سپرده شود آن گاه ما به عنوان نخستین حزب سیاسی آماده‌ایم با هرگونه حمل اسلحه از طرف هر مقام غیررسمی مخالفت کنیم چرا که در این صورت این خود مردم خواهند بود که حکومت خواهند کرد و اما اگر کسی به زور بخواهد در کردستان مردم را خلع سلاح بکند باید کاملاً آگاه باشد که این سرآغاز جنگ و برادرکشی است.

سوال شد شما با کدامیک از کشورها در ارتباط هستید و اسلحه و مهمات خود را از کجا تامین می‌کنید زیرا گفته می‌شود با کشورهای خارج در ارتباط هستید.

دبیر کل حزب دمکرات کردستان گفت: این اتهامات واهی و پس مانده رژیم شاهنشاهی است این اتهامات به اندازه‌ای پوچ است که احتیاج به جواب ندارد پشتیبان اصلی ما مردم کردستان هستند ما خود را ایرانی می‌دانیم و از ایران به عنوان وطن خود از استقلال ایران و از دستاوردهای انقلاب و از مرزهای می‌هن عزیزمان همیشه آماده‌ایم در مقابل تجاوز خارجی از هر کجا که باشد دفاع کنیم.

سؤال شد: امروز نماینده امام در غرب کشور به مه‌باد آمده و ملاقاتی با شما داشته نتیجه ملاقات را شما چگونه می‌بینید؟

قاسملو گفت: وقتی که درگیری‌ها داشت شدت می‌یافت من از طرف کمیته مرکزی حزب تلگرامی به حضور امام فرستادم و تقاضا کردم خود امام در این مساله دخالت کنند چرا که در غیراین صورت خطر جنگ سراسری در کردستان می‌رود. خوشبختانه همانطور که انتظار می‌رفت امام به خواست ما جواب مثبت دادند و به ما خبردادند که حضرت آیت‌الله کرمانی برای ملاقات به مه‌باد خواهد آمد و ما عمیقاً خوشحالیم. به ویژه که ایشان در گذشته نیز با مسایل کردستان به طور واقع‌بینانه‌ای برخورد داشته‌اند. امیدواریم این ملاقات منجر به توقف درگیری‌ها بشود و ثانیاً برای یافتن راه حل اساسی برای مساله کردستان که همان تامین حق خودمختاری کردستان است کمک نماید.

در پایان سؤال شد اخیراً تعدادی از خانواده‌های متعلق به دشت بیل بین اشنویه و ارومیه غارت شده‌اند و گفته می‌شود این غارت‌ها را افراد مسلح حزب دمکرات کرده‌اند.

قاسملو پاسخ داد: من فکر می‌کنم مردم ارومیه در یک سال گذشته دریافته‌اند که اعضای حزب دمکرات کردستان بر خلاف تبلیغات سوء آدم‌های غارت‌گری نیستند و البته ممکن است کسی به اسم حزب ما چنین کاری کرده باشد و در جریان برخورد و جنگ معمولاً از این اتفاقات سیارمی‌افتد ولی با همه‌ی آن‌ها اگر ما به عنوان حزب بفهمیم که کسی از هوادارانمان یا اعضای حزبمان خانه‌ی کسی را غارت کرده یا اگر حتی این شخص آن‌طور که ما

می‌گوییم مزدور هم باشد با همه‌ی این‌ها حتماً اموال پس داده خواهد شد.
(کیهان ۱۳۵۹/۱/۱۶)

نظر حزب دمکرات در مورد مذاکره با نماینده امام

خبرنگار کیهان در مورد مذاکره دموکراتیک که در مهاباد از طرف رهبران حزب دمکرات در جریان بود به علت نبودن **دکتر قاسملو** در محل کارش با حسن‌زاده عضو کمیته مرکزی حزب دمکرات کردستان تماس گرفت و از ایشان نظر خواهی کرد وی در این مورد گفت: که مذاکرات با نماینده حضرت امام بسیار مفید و ثمربخش بود راستی ایشان اطلاعات زیادی در مورد کردستان داشته‌اند به طوری که خودشان اظهار نظر می‌کنند ۱۸ سال در کردستان زندگی کرده و از این لحاظ با خواسته‌های مردم کردستان آشنایی زیاد داشته و مسایلی را که ما مطرح کردیم همان است که در اصول شش‌ماده است که به آقای رییس‌جمهور هم تقدیم کرده بودیم و کاملاً ایشان قبول دارند و در واقع بین ما و ایشان هیچگونه اختلاف نظری وجود ندارد و به ایشان قول دادیم که در بازگشت به تهران سعی کنند در اولین فرصت به حضور امام برسند و این مسایل را با نظر خودشان و همراه با نظرات ما به حضور امام امت برسانند و سعی بکنند که امام این‌ها را رسماً از زبان خودش اعلام بفرماید تا محیط سالمی برای مذاکرات به وجود بیاید ایشان قول دادند صدای اعتراض خود را علیه اقدامات جنگ‌افروزانه نیروهای ضد انقلابی بلند کنند. یک سخنگوی جمعیت کردهای مقیم مرکز در رابطه با انتشار اطلاعیه‌ای

و بحران را فراهم کردیم که انشاءالله هیاتی از تهران برای ادامه مذاکرات و کلیه‌ی بحران به منطقه خواهد آمد.
(کیهان ۱۳۵۹/۱/۱۶)

دکتر قاسملو در یک مصاحبه اختصاصی با خبرنگار کیهان: سیاست حزب ما، سیاست دفاع از استقلال کشور است

اشاره:

بی‌نظمی عدم امنیت اختلاف گروهان‌گیری و وجود خطر برای کسی که به کردستان می‌رود. این بود نظر ما قبل از آن که به آن منطقه برویم اما ما که برای دیدن مسایل کردستان از نزدیک و گفتگو با مردم آن دیار و مصاحبه با رهبران آن‌ها همه خطرات را پذیرا شده بودیم راهی کردستان شدیم. ما حاصل مسافرتمان که منفی شده است، دور از هرگونه تعصب گروهی و پیش‌داوری باشد در زیر آمده است. اولین شهری که مورد بازدید قرار گرفت، مهاباد بود. در نزدیکی شهر افراد پیشمرگه ماشین‌ها و سرنشینان آن را بازدید می‌کنند. در شهر پیشمرگان مسلح فراوانی رفت و آمد می‌کنند که شهر یک حالت نه جنگ و نه صلح را داشته است. اکثریت پیشمرگان را افراد حزب دمکرات تشکیل می‌دهند. تپه‌ای مشرف به شهر را ارتش با تانک‌های مستقر در آن در اختیار دارد. افراد ارتش به طور غیر مسلح می‌توانند در شهر آزادانه حرکت کنند. مامورین راهنمایی و رانندگی که افراد بومی می‌باشند. نظم ترافیک را به عهده دارند. در گوشه‌ای از شهر و بازار اسلحه فروشی است که سلاح‌های مختلف مانند ژ-۳ و کلت

حزب دمکرات کردستان در مورد توطئه آغاز کشتار دیگر در منطقه کردنشین گفت: از اول فروردین‌ماه اخبار متعددی در مورد آغاز جنگ برادرکشی در کردستان به دفتر جمعیت رسیده است و ارتش نیز روز به روز در سراسر شهرها کردستان و نقاط کردنشین تقویت می‌شوند. وی افزود: ما ضمن درخواست از امام خمینی برای جلوگیری از جنگ افروزی عوامل امپریالیسم در کردستان از همه‌ی خلق‌های ایران و نیروهای ضد امپریالیستی درخواست می‌کنیم که بر علیه این توطئه صدای اعتراض خود را بلند کنند.

ارومیه حقگو استاندار آذربایجان غربی در تماس با خبرنگار پارس ارومیه وضع منطقه آذربایجان غربی را تا حدودی آرام خواند. وی اعلام داشت تا ساعت ۱۲ دیروز گزارشی از درگیری‌های احتمالی به وی نرسیده است. در همین حال حاج شیخ کرمانی نماینده امام در منطقه غرب کشور که بار دیگر برای گفتگو با سران حزب دمکرات و شخصیت‌های مذهبی به مهاباد رفته بود به ارومیه بازگشت.

حجت‌الاسلام کرمانی نماینده امام در غرب کشور در تماسی با خبرنگاری پارس مذاکرات عصر دیروز و دیشب در مهاباد را بسیار مفید خواند. کرمانی اعلام کرد که در این گفتگوها موافقت شد درگیری‌ها هر چه زودتر قطع شود و من امروز برای تقدیم گزارش از وضع منطقه به حضور امام و رییس‌جمهور عازم تهران هستم. نماینده امام افزود: آن‌چه که برای من روشن شد این بود که حزب دمکرات کردستان موافق درگیری با ارتش نیست و ما در این درگیری‌ها زمینه مذاکرات اساسی و خاتمه دادن به درگیری‌ها

و... در آن به سهولت خرید و فروش می‌شود.

برای مصاحبه آدرس منزل **دکتر قاسملو** را جويا می‌شویم. تقریباً بیشتر پیشمرگه‌ها از محل اقامت **قاسملو** اظهار بی‌اطلاعی می‌کنند. اما دکتر نظامی و دکتر سیاسی حزب نهایت همکاری را با ما می‌کنند و مصاحبه انجام می‌شود.

در زیر رگبار شدید و تگرگ راه‌پیمایی ضد امپریالیستی به دعوت حزب دمکرات با قطارهای ضد آمریکایی و حمل پلاکارت‌هایی به طرفداری از امام خمینی برگزار می‌شود.

در نمایشگاه عکس که حزب دمکرات بر پای کرده بود با چند عضو حزب کمونیست عراق برخوردیم وقتی که چگونگی این رفت و آمد را پرسیدیم به ما گفتند که در مرز طرفداران این حزب با نشان دادن کارت حزب کمونیست عراق می‌توانند به ایران بیایند و ما هم می‌توانیم به کردستان عراق برویم.

در گفتگویی که در مساجد با مردم داشتیم آن‌ها از این جمله آقای بنی‌صدر که گفته بود (در کردستان اسلام، غریب است) گله می‌کردند و می‌گفتند ما به جای به نوبت شما در شبانه‌روز ۵ بار به مسجد می‌آییم و با وجود ۲۴ مسجد که به طور آزادانه هر فرد می‌تواند در آن‌ها رفت و آمد کند باز هم اسلام غریب است!؟

در شهر بوکان کومله طرفداران بیشتری نسبت به مه‌باد دارد ولی با این حال نماینده این شهر در پاسخ با ۵۷ درصد از آرا از دمکرات‌ها انتخاب شده‌اند.

نکته جالب این‌که عده‌ای از مردم در کردستان چریک‌های فدایی خلق و کومله را مسلمان می‌دانند در حالی که خود این گروه‌ها کمونیست بودن خود را قبول دارند، ریشه‌یابی

این طرز تفکر برای ما می‌سر نگردید. در اینجا نیز مثل مه‌باد مردم با پاسداران عیداً مخالفتند. علت را جويا می‌شویم به غیر از اسلامی رفتار کردن بعضی از افراد سپاه و تبلیغات به گروه‌های سیاسی می‌رسیم.

در شهر سنندج که به تازگی جو دیگری بر آن جا حکم‌فرما شده است، مردم بیشتر تحت‌تاثیر حزب کومله قرار گرفته‌اند عقیده بعضی‌ها بر این است که آقای شیخ عزالدین بیشتر از حزب کومله حمایت می‌کند و برای این منظور تدارکی نیز که نشان‌دهنده حمایت ایشان از کاندیداهای کومله است ارائه می‌دهند.

در ساعت ۵ بعدازظهر شنبه ۲۲ فروردین ماه سخنرانی آقای شیخ عزالدین حسینی در می‌دان آزادی شهر با شرکت عده کثیری از مردم برگزار می‌شود و آقای عزالدین حسینی ضمن بررسی تاریخیچه مبارزه خلق کرد با محکوم کردن امپریالیسم آمریکا و عراق می‌پردازد و نیز مخالفت خود را از خلع سلاح پیشنهادی آقای بنی‌صدر ابراز می‌دارد. شهر «بخش» کامیاران در دست پیشمرگان مسلمان کرد می‌باشد در این شهر روابط بین مردم سنی و شیعه بسیار حسنه است. مردم راجع به پیشمرگان کرد می‌گویند هر کس نظم و امنیت را به ما بدهد مورد تایید ما می‌باشد.

در مورد خودمختاری می‌گویند ما خودمختار اتحاد کلیدی کردها زیر پرچم ایرانی می‌باشیم با این وضع اکثر مردم طرفدار حزب دمکرات می‌باشند.

یکی از پیشمرگان مسلمان دلیل محکومیت خود را تحویل دادن مقداری سلاح به ارتش می‌داند و دیگری نامه‌هایی را که نشان‌دهنده اجازه‌نامه مسافرت مادرش برای

مدت دو روز از سنندج به کامیاران می‌باشد.

(کیهان ۱۳۵۹/۱/۲۷)

- آن‌چه خواندید مقدمه‌ای بر گزارش شتاب‌زده از کردستان و خصوصاً مه‌باد است که لزوماً نمی‌تواند گویای همه مسایل این منطقه باشد. اما سایه روشن مسایل کردستان را می‌توان لابلای گفت و شنود کیهان با **دکتر قاسملو** دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران و شیخ عزالدین حسینی از رهبران مذهبی این منطقه ترسیم کرد. نخستین بخش از این سری گفتگوها را امروز می‌خوانید.

س: نظرتان راجع به درگیری‌های اخیر در مرز ایران و عراق چیست؟

ج: قبل از همه، ما تهدیدهای زمام‌داران عراق را با قاطعیت رد می‌کنیم و البته هر تجاوزی که به ایران می‌هن ما بشود با همه‌ی نیرو در مقابل آن تجاوز مقابله خواهیم کرد. این تجاوز از طرف هر کس که می‌خواهد باشد. در ضمن ما عمل اخراج ایرانیان را از جمله که تعداد زیادی کرد هم در می‌ان آن‌ها می‌باشد و به طور کل عمل اخراج را عملی غیرانسانی می‌دانیم و محکوم می‌کنیم. ما فکر می‌کنیم که به طور کلی در طول تاریخ کردها مرزداران بسیار خوبی بوده‌اند و حالا هم که ضرورت ایجاب می‌کند با تمام نیرو از مرزها دفاع خواهند کرد و مطلب دیگر از گفته‌های آقای بنی‌صدر بسیار ناراحت و بسیار دلگیر می‌باشیم برای این‌که ایشان گفته‌اند ما نمی‌توانیم ارتش را به پیش بفرستیم و گروه‌های مسلح از پشت‌علیه آن توطئه بکنند. این را ما از طرفی توهین به خودمان می‌دانیم. اگر مقصود آقای بنی‌صدر ماها هستیم، که متأسفانه هستیم،

دفعه‌ی اول نیست که این چنین در این باره صحبت می‌کند، و ثانیاً ما فکر می‌کنیم در شرایط فعلی چون ایشان فرمودند که باید اول کشور را از وجود این گروه‌ها پاک کرد، بگویم ما گروه نیستیم، شما بفرمایید در باره‌ی کردستان بگویند تا یک ملیت پنج، شش می‌لیونی هستیم و مسلح. ما یک گروه نیستیم در کردستان، صدها هزار مسلح هستیم ما در نامه‌ی سرگشاده به آقای بنی‌صدر نوشتیم و حالا هم تکرار می‌کنیم برای دفاع از استقلال ایران و تمامیت ارضی آن با همه‌ی قوا آماده هستیم، در برابر تجاوز هر کشور خارجی که باشد مقاومت خواهیم کرد و قدرت طور کلی ملتی است و وطن‌دوست و پشتیبان سیاست حزب ما که سیاست آن دفاع از استقلال کشور است. ولی در ضمن اگر قرار باشد که این مبارزه علیه امپریالیسم که احتیاج به وحدت دارد بهانه قرار داده شود که به ما یا دست‌آوردهای انقلاب حمله شود، هم‌چنین که بارها گفتیم و حالا هم تکرار می‌کنیم اجازه‌ی چنین کاری را نخواهیم داد. س: شما اقداماتی برای مقابله با تجاوز عراق از لحاظ نیرو کرده‌اید؟

ج: ما نیرو داریم. در مرز فکر نمی‌کنیم جایی که ما نیرو داریم کسی جرأت کند به آن قسمت حمله کند، چون هر حمله‌ای با شدت هر چه بیشتر جواب داده خواهد شد و بعد هم ما بارها گفتیم وقتی ارتش با حسن‌نیت به شهر مهاباد آمده و چندین بار اتفاق افتاد که ارتش را ما اسکورت کرده‌ایم و حتی با گروه‌ها تا حد برخورد پیش‌رفته‌ایم، و وقتی که آقای کرمانی نماینده امام این‌جا بود خود ایشان از طرف فرمانده پادگان رسماً از ما تشکر

کردند. به ما خبر دادند که دیروز ارتش از رفقای ما خواهش کرد تا در خانه و پیرانشهر در مرز عراق برود، و رفقای ما با ارتش رفتند و گفتند که حاضرند افراد هم برای دفاع در اختیار ارتش بگذارند. رفتند با هم شناسایی کرده‌اند و با همکاری کامل برگشته‌اند نه برخوردی و نه نزاعی شده است و پس این ما نیستیم که برخورد ایجاد می‌کنیم اگر این برخورد ارتش نسبت به ما باشد، به نظر من کوچکترین برخوردی نخواهد بود، ولی اگر مثل این باشد که ۱۵ روز پیش اتفاق افتاد و برای دفاع از یک مشیت فئودال ساواکی سابق ارتش علیه دهقانان و علیه نیروهای سیاسی دست به اقدامات و عملیات نظامی بزند و ژاندارمری مخصوصاً، آن وقت معلوم است که مردم از خودشان دفاع خواهند کرد. هم‌چنان که دفاع کرده‌اند.

س: آقای ظهیرنژاد چندین بار از شما دعوت به مناظره‌ی تلویزیونی کرده است؟

ج: ما با آقای رییس‌جمهور مناظره‌ی تلویزیونی خواهیم داشت نه با افرادی مثل ظهیرنژاد. او کسی نیست که قابل مناظره با من باشد.

س: نظر شما درباره طرح خلع سلاح گروه‌های سیاسی چیست؟

ج: در پیاده کردن طرح خلع سلاح بدون تحقق بخشیدن به تامین خواسته‌های دمکراتیک یا دمکراسی و قبول کردن حق خودمختاری و سپردن انتظامات داخلی به پیشمرگان کرد و غیر از این طرح خلع سلاح برای خود آقای بنی‌صدر هم یعنی برادرکشی و هیچ معنای دیگری هم نمی‌دهد.

س: طرح شش‌اصلی که شما پیشنهاد کرده‌اید در رابطه با هیات حسن‌نیت و نماینده امام تا چه اندازه

موفق بوده و اختلاف شما با دولت بر سر چه موضوعی می‌باشد؟

ج: متأسفم که این حرف را می‌زنم، من نمی‌دانم که با چه کسی طرف هستیم. چندین ماه از روز اعلام آتش‌بس، تا حالا طرف ما هیات ویژه دولت برای کردستان بوده، این هیات آمد و رفت. هر چه ما گفتیم، هر چه ما سعی کردیم که به یک توافقی برسیم همین که آقای صباغیان از کردستان خارج شدند مثل این‌که همه را فراموش کرد و عملاً به اشکال تراشی و کارشکنی پرداخت. روز اول گفتند با نمایندگی خلق کرد وارد مذاکره نمی‌شوند که این را ما بهانه‌ی بیشتر نمی‌دانیم. بعداً حتی خود ما و خیلی از گروه‌های دیگر به ما اتهام وارد کردند که چرا تنها با دولت وارد مذاکره شده‌اید و ما برای این‌که علاقه و عقیده داریم و هنوز هم بر سر عقیده‌ی خودمان هستیم که مساله‌ی کردستان راه حل نظامی ندارد باید نشست و مذاکره کرد و بدین جهت نشستیم و آن شش اصل را دو ماه پیش به امام دادیم. در همان زمان گفتند که موافقت شد و بعد متأسفانه مساله‌ی بیماری امام پیش آمد و قرار بود هیاتی از طرف خود امام به کردستان بیاید. این هیات نیامد و بعد رییس‌جمهور انتخاب شد و ما به آقای بنی‌صدر رای ندادیم ولی وقتی انتخاب شد رییس‌جمهور آن کسانی نیست که به آن رای دادند بلکه رییس‌جمهور، کشوری است و ما به عنوان یک مقام رسمی به ایشان رجوع کردیم، تماس گرفته‌ایم. آقای حسن‌زاده که عضو دفتر سیاسی ما هستند جزو هیاتی بودند که رفتند با خود ایشان مذاکره کردند و آقای رییس‌جمهور این ۶ اصل را قبول کردند. اگر تصریحاً و یا صراحتاً قبول نکرده باشد، تلویحاً

قبول کرده‌اند و ما گفتیم که اگر این ۶ اصل را عنوان نکنیم آن وقت دیگر نیازی به مذاکره نیست. ما پشتیبانی می‌کنیم از ریاست شما و ما عقیده داریم که اگر این ۶ اصل تصویب بشود اکثریت قریب به اتفاق ملت کرد از این ۶ اصل طرفداری می‌کنند چرا که خواسته‌های خلق کرد در این ۶ اصل گنجانده شده است. یعنی می‌خواهیم نتیجه بگیریم که ما حداکثر کوشش خودمان را برای اینکه از طریق مسالمت‌آمیز مساله را حل نکنیم به کار بردیم وقتی که درگیری‌های ارومیه پیش آمد خوب ما متوجه شدیم که عملاً هم آقای استاندار که در حرف طوری نشان می‌داد که مخالف درگیری است و عملادر درگیری‌ها شرکت داشت و هم کسانی که چندین بار در واقع درگیری به وجود آوردند آقای حسنی با آقای ظهیرنژاد بودند و این درگیری‌ها درست دو روز بعد از این که آقای ظهیرنژاد به فرماندهی کل ژاندارمری منصوب شد شروع شد و تصادفی نبود، به نظر من ما واقعاً دیدیم که دارند یک جنگ برادرکشی راه می‌اندازند از آقای بنی‌صدر هم که خبر نشد، در نتیجه هیچ راه دیگری که مجدداً به خود امام مراجعه نکنیم نداشتیم این بود که تلگرافی فرستادیم به حضور امام و در روزنامه کیهان هم چاپ شد و تماماً به همان صورتی که مطرح کردیم و خوشبختانه امام بلافاصله جواب داد و آقای حجت‌الاسلام کرمانی را فرستاد برای مذاکره و در واقع ایشان برای مذاکره با حزب دمکرات این جا آمدند و در جلسه‌ای که داشتیم و ۹ ساعت به طول انجامید، مذاکره کردیم و تقریباً به توافق کامل رسیدیم و ایشان این توافق را اعلام هم کردند و اخیراً که

این جا بودند پیشنهادهای شخصی را که داده بودیم و اصل این اعلام همان ۶ اصل که از طرف خود امام بود با خودشان بردند. قرار بود که برگردند. در عرض همین هفته که گذشت خبری به ما بدهند ولی متأسفانه که از ایشان خبری نشد. این وضعی است که الان وجود دارد. وضع نه جنگ و نه صلح که البته با آن اقداماتی که عده‌ای توطئه‌گر، در ارومیه، در نقده و در کرمانشاه جمع شده‌اند و امکانات زیادی هم در اختیار دارند. با این وضع خطر جنگ برادرکشی همیشه هست و حالا هم در شرایط فعلی که مبارزه با امپریالیسم آمریکا در واقع گسترش بیشتری یافته ما نظرمان را در اعلامیه‌ای بیان کردیم که برای تحکیم جبهه‌ی داخلی باید اول مبارزه شود. امپریالیستی را همه‌جانبه و به صورت پی‌گیر، پیش برد.

چهار اصل برای مبارزه با امپریالیسم مبارزه را نمی‌توان با شعارهای متعدد، ادامه داد. باید علیه نفوذ سیاسی، اقتصادی، نظامی و فرهنگی امپریالیسم مبارزه کرد و این نفوذ را اصلاً ریشه کن ساخت. حالا فرصتی است پیش آمده باید این کار را کرد. مثلاً فرض این که قطع مبارزه با امپریالیسم آمریکا بسیار کار خوبی است و حتی گفته شده که جشن هم می‌گیریم و این که اگر این قطع رابطه این قدر خوب است چرا ما خودمان زودتر این کار را نکردیم و حالا هم به نظر ما مبارزه را باید خیلی پیش برد و بر همه‌ی جوانب آن به ویژه تمام قراردادهای دو جانبه‌ی اسارت‌آور که هنوز هم اعتبار دارند، همه را ملغی کرد با آمریکا و بعد باید اجازه داد به همه‌ی نیروهای ضد امپریالیستی راستین بیایند می‌دان. به همین جهت باید آزادی‌های دمکراتیک را

برای همه تامین کرد و برای اتحاد واقعی باید حق خلق‌های ستمدیده را داد. این دو تا نفع دارد: یکی اینکه جبهه‌ی داخلی را واقعاً تقویت می‌کنند. دوم اینکه چون خلق‌های ستمدیده‌ی ایران در مرزها ساکن هستند جلوی هر توطئه را می‌گیرند و سدی در مقابل هر تجاوز خارجی می‌باشد. بعد هم بالاخره وقتی انقلابی، مردمی ست که برای زحمت‌کشان ره‌آوردی داشته باشد. این چهار اصل مبارزه پیگیری علیه امپریالیسم، ایجاد آزادی و امکان برای تمام نیروهای راستین ضد امپریالیستی. به رسمیت شناختن حقوق خلق‌های ستمدیده به شکل خودمختاری و برآوردن حقوق زحمت‌کشان. اگر واقعاً به آن توجه بشود مبارزه ضد امپریالیستی یک محتوای غنی پیدا می‌کند که توده‌های چند می‌لیونی کشور ما را هم بسیج می‌کند و آن وقت می‌شود در مقابل همه‌ی توطئه‌های امپریالیست از محاصره‌ی اقتصادی گرفته تا دخالت نظامی برای مدت زیادی یا درازمدت مقابله کرد.

س: طرح شش ماده‌ای شما آیا مورد توافق گروه‌های دیگر می‌باشد و اگر شخص یا گروهی با آن‌ها اختلاف دارد بر سر چه مسایلی می‌باشد؟
ج: ما وقتی که هیات نمایندگی خلق کرد را تشکیل دادیم اولین بیانیه‌ای که دادیم ۸ اصل داشت، این ۹ اصل از آن ۸ اصل می‌باشد.

آن‌ها یکی از اعطای خودمختاری می‌باشد و یکی از آن‌ها آزادی دموکراتیک در سرتاسر ایران است که اگر دو تا از آن‌ها را که گفتم شش اصل باقی می‌ماند. و از این ۹ اصل است که طرح ۲۹ ماده‌ای مشتق شدند که به عنوان طرح قانونی پیشنهاد شده است و این دو

تا با هم در واقع شاید دو جزئیات متفاوت داشته باشد، چون طرح ۲۹ ماده‌ای مفصل می‌باشد و این شش اصل همه یا کل خودمختاری را شامل است، ما عقیده‌مان این است که اگر این ۶ اصل قبول بشود (که ما با دولت به گفتگو پرداختیم و آن‌ها گفتند که طرح قانونی را نمی‌شود تصویب کرد و مجلس باید تصویب بکند). چارچوب خودمختاری قبول شده است، و از طرف دولت و نماینده امام این پیام را داده‌اند که ما اصول خودمختاری را قبول می‌کنیم. امام اعلام می‌کند، با دولت اعلام می‌کند بعد طرح قانونی آن می‌رود مجلس به این ترتیب این ۶ اصل پیشنهاد شده است، ما فکر می‌کنیم اختلاف اساسی نیست و بعد من خیلی صریح می‌خواهم عرض بکنم که اگر این ۶ اصل مورد قبول قرار بگیرد و اعلام بشود هیچ گروهی در کردستان نمی‌تواند با این شش اصل مخالفت بکند و از هر گروهی با آن مخالفت بکند البته از مردم به طور کلی دور خواهد شد و کاری هم از دستش بر نخواهد آمد.

س: در مورد مسلح کردن فئودال‌ها که شما فرموده‌اید آیا مدارکی هم دارید و اگر دارید چرا آن‌ها را ارایه نمی‌کنید؟

ج: بله دقیقاً شماره‌ی عدد آن‌ها را دارید ولی در جریانی که اتفاق افتاده خودشان اسلحه را آوردند و تحویل ما دادند و حالا مرتب تحویل می‌دهند و البته گفتیم که دولت می‌خواهند با حزب دمکرات اسلحه بدهد، می‌دهد به فئودال‌ها و باشد به حزب دمکرات هم و بعد به حزب دمکرات هم می‌گوید بروید و از آن‌ها بگیرید. ولی خیلی چیز جالبی که من برای آقای اشراقی و آقای کرمانی نماینده امام تعریف کردم که همان آقای فئودال‌ها

طبق صورتی که ما داریم ۹۳۵ قبضه اسلحه گرفته بودند در ارومیه، ۹۴۸ قبضه اسلحه هم از عراق برایشان آمده است. حالا این ۷ عده نمی‌دانم کجاست و چه کسی کش رفته است. ولی همان مقدار اسلحه هم از عراق آمده بود که به دستشان نرسید. (کیهان ۱۳۵۹/۱/۲۷)

دکتر قاسملو در مصاحبه اختصاصی با خبرنگار کیهان:

حفاظت از مرزها، فقط در صلاحیت دولت مرکزی است

دکتر قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان ایران در بخش پایانی گفت‌وگوی اختصاصی خود با کیهان، نقطه‌نظرهایش را پیرامون مسایل کردستان، مجلس سپاه پاسداران، ارتش، هیات نمایندگی خلق کرد و اقتصاد و تقسیم بودجه اعلام کرد. گفت وگو با دکتر قاسملو از جمله سری گفت‌وگوهای اختصاصی کیهان با رهبران کردستان است که بتدریج بچاپ می‌رسد.

س: در تاریخ ۵۸/۱۰/۲۵ آقای شیخ عزالدین حسینی شما را محکوم به خلع سلاح و غارت یک ستون از ارتش کردند در می‌اندوآب و بوکان و گفتند حزب دمکرات برتری گروهی خودشان را به خلق کرد ترجیح می‌دهند، نظر شما چیست؟

حزب دمکرات یک گروه نیست

ج: اگر کسی در این جا اصلا به برتری گروهی فکر نکند این حزب دمکرات می‌باشد. اولاً این حرف حرفی است ناصحیح چون حزب دمکرات با خلق کرد چنان به هم آمیختند که نمی‌شود از هم جدا کرد. شما نتایج انتخابات را نگاه کنید ببینید در همین شهر مهاباد که حتی ما یک می‌تینگ

هم برای انتخابات نداریم هشتاد و دو درصد مردم به حزب ما رأی دادند. در پیرانشهر ۹۱ درصد و آقای مصطفی هجری که عضو کمیته مرکزی حزب ما هستند و کاندیدای نکرده هم بودند که ترک‌زبانند. یک چنین حزبی دیگر نمی‌شود گفت: که گروه است. گروه آن‌هایی هستند که ۵۰۰ رأی

آوردند و هم‌چنین ادعا داشتند که بوکان سنگر کومله است و حتماً نماینده کومله انتخاب خواهد شد. من خودم در آنجا بودم یک روز قبل از انتخابات یکی از افراد بسیار جدی گروه کومله می‌گفت: کومله آن جا بین ۵۵ تا شصت درصد آرا را خواهد آورد و واقعاً کاندیدی هم که داشتند یک طبیعی هست با شخصیت، که سال‌های سال است در آن جا فعالیت می‌کنند. کاندید ما با وجود این که اهل بوکان بود و یک ماه بیشتر نبود که به بوکان برگشته بود ما پنجاه و هفت درصد آرا را آوردیم و در دور اول هم انتخاب شدیم. ما اطمینان قاطع داریم که اگر در مریوان و در سنجع هم انتخابات بشود ما پیروز خواهیم شد و این نامه‌ی است که خود آقای عزالدین حسینی با خط خودشان نوشته‌اند در تایید کاندید کومله در منطقه تکاب شاهنژ با همه‌ی این‌ها نماینده ما در آن جا ۲۰۰ هزار رأی را آورد و نماینده ایشان و کومله هم با هم ۵ هزار.

س: شما همیشه آقای شیخ عزالدین حسینی را در همه جا تایید کرده‌اید و آقای شیخ عزالدین حسینی زمانی که حزب خلق مسلمان در تبریز رادیو تلویزیون را گرفتند آن‌ها را حمایت کرد. این مساله را چگونه توجیه می‌کنید؟

ما می‌خواستیم آقای عزالدین حسینی بی‌طرف باشد.

ج: ما به عنوان حزب دمکرات با آقای

شیخ عزالدین حسینی همکاریمان این است که ایشان رییس هیات نمایندگی خلق کرد می‌باشد و در این چارچوب همکاری داریم، وگرنه ما نه مسوول گفته‌های ایشان هستیم نه عمل ایشان. البته در مسایل بسیاری نظر مشترک داریم، و آن چه بیشتر ما را از هم جدا می‌کند در شیوه کار و فعالیت و شیوه برخورد نسبت به مسایل است. سابقاً ایشان را پشتیبانی کنند ولی عملاً این نامه نشان می‌دهد (البته این نامه منحصر به فرد هم است در جاهای دیگر هم از این نامه‌ها می‌باشد) که ایشان از نماینده کومله پشتیبانی می‌کنند. البته حق مسلم خودشان است ما ادعایی نداریم ولی ما حاضر و آماده‌ایم درباره‌ی مسایل مشترک با ایشان همکاری بکنیم. زمان جنگ ما بودیم که می‌جنگیدیم

آن شعارهای تندی را که گروه‌ها می‌دهند و گاهی هم عملابعضی از کارها را می‌کنند که به نظر ما به نفع مردم کردستان نیست ما این کار را نمی‌کنیم ما می‌دانیم که اگر درگیری یا خدای نخواستہ مجدداً جنگ برادرکشی بوجود نیاید این ما هستیم که طرف اصلی خواهیم بود همانطور که در گذشته هم بودیم. و شعار دادن در زمان صلح و در خانه نشستن در زمان جنگ و جنگ راه‌انداختن کار آسانی است ولی ما مسولیت داریم. در زمان جنگ ما بودیم که جنگ می‌کردیم و حالا زمانی است که نمی‌خواهیم جنگ بشود و الان اختلاف ما با دوستان بر سر آمدن ارتش است و زمانی که ارتش به ما خبر می‌دهد که فرض کنید از ارومیه می‌رود به مهاباد چرا جلوگیری کنیم. ارتش می‌خواهد بیاید، می‌خواهد

برود ولی می‌خواستیم این را دوستان خوب درک بکنند که ما با ایشان در این مورد اختلاف نظر داریم که می‌بینیم ارتش می‌خواهد با زور به این منطقه بیاید. چرا با زور می‌خواهید بیایید؟

من این را به آقای استاندار گفتم، گفتند: «ارتش می‌خواهد در اشنویه مانور بدهد» گفتم قربان حالا که در اشنویه درگیری هست، درست در آن منطقه می‌خواهد مانور بدهد و بروید پشت سر فئودال‌ها و از آن‌ها پشتیبانی کنید؟ شما چند روز صبر کنید و بعد هر کجا که ارتش می‌خواهد، برود. برخورد ما با ارتش این است.

سیاست حزب دمکرات در مجلس س: مسلم شده است که تعدادی از نمایندگان شما به مجلس خواهد رفت. سیاست کلی کاندیداهای شما در مجلس چه خواهد بود؟

ج: سیاست ما همان چهار اصل است، مبارزه علیه امپریالیسم مبارزه برای آزادی و دمکراسی برای ایران و مبارزه برای خودمختاری و مبارزه به نفع حوق زحمت‌کشان. این چهار اصل را کنگره تعیین کرده است. (کنگره چهارم حزب ما که دو ماه پیش تشکیل شد) این سیاست برای حزب ما تعیین شده و کاندیداهای ما که امیدواریم بتوانند به مجلس بروند از این چهار اصل دفاع خواهند کرد.

س: شما می‌دانید که سپاه پاسداران که از تمام مردم ایران می‌باشند یک اصلی است در قانون اساسی، برای این که بین پاسداران و پیشمرگان کرد یک تفاهمی بوجود بیاید چه باید کرد؟

ج: من فکر می‌کنم که خیلی ساده است. خواست‌های خلق کرد قبول بشود. بعد اگر قرار است پاسدار باشد

از خود پیشمرگ‌ها پاسدار درست بکنند شما می‌بینید که پاسداران اصفهان نه برای جنگ با هلی‌کوپتر و تانک، ولی بیایند بعنوان مهمان ببینند چه استقبالی خواهد شد.

س: سپاه هم مانند ارتش است و ارتش همه جا می‌رود و باید سپاه هم یک چنین نقشی در کشور ما داشته باشد و حالا نظر شما درباره سپاه چیست؟

ج: ما نظرم آن در این باره روشن است ما درحالی که در این اصل می‌بینید که ارتش و حفاظت مرزها فقط در صلاحیت دولت مرکزی است حفظ انتظامات داخلی باید بدست خود مردم باشد این اگر عملی نشود حساسیت به وجود می‌آورد مخصوصاً این واقعه‌ای که در چند روز پیش رخ داده، پس باید چند مدتی فاصله داد تا این اطمینان بوجود بیاید، والله ما به عنوان حزب دمکرات کردستان برخلاف گفته‌های فرمانده عملیات پاسداران، علیه پاسداران کوچکترین غرضی یا انزجاری نداریم، برعکس پاسدارها باید یک نهاد انقلابی برای حفظ دستاوردهای انقلاب باشند نه برای سرکوب مردم، و یکی از معاونان فرمانده سپاه پاسداران منطقه غرب مصاحبه‌ای کرده بود در روزنامه که من حض کردم، هر چه آن جا گفته بود مورد قبول ما بود و اتفاقاً این مساله را گفته بود که چطور باید کاری کرد که تفاهم متقابل بوجود بیاید، من اتفاقاً آن زمان خیلی کوشش کردم تلفنی با ایشان تماس بگیرم ولی متأسفانه ممکن نشد. خواستیم تبریک به ایشان بگوییم واقعاً حرف‌هایی که ایشان زدند کاملاً همان حرف‌هایی است که ما می‌زنیم.

س: آیا شما پاسداران را شکنجه می‌

دادید؟

ج: متأسفانه سه چهار نفر بیشتر نبودند، این پاسدارها که رفتند و این حرف‌ها را زدند، به طور کلی نه نسبت به پاسدارها، اصولاً شکنجه را در هر لباسی باشد محکوم می‌کنیم، ولی ایشان یک چیزهایی می‌گفتند که تا حدی واقعیت داشت و آن این که فرض کنید غذایشان خوب نبود جایی که می‌خواستند بد بود ولی ای کاش آنوقت شما می‌آمدید و ما را در کوهستان می‌دید که ما هم همان وضع را داشتیم.

ولی باور بفرمایید هر چه ما می‌خوردیم پاسدارها هم می‌خوردند، من گفتم که در اوایل یکی از کسانی که مسوول زندان بود و بد رفتاری می‌کرد با عده‌ای از پاسداران، بلافاصله عوض کردیم.

س: دو نفر از جهادسازندگی به نام ناصر ترکان و یک نفر دیگر که محاکمه شده بودند می‌شود بگویید جرمشان چه بود؟

ج: من نمی‌دانم.

در این جا یکی از همراهان آقای دکتر قاسملو توضیح داد که پنج شش نفر را از دهات کردنشین گرفتند و آوردند پیش ما و ما کارت او را دیدیم. یک‌رو کارت جهادسازندگی بود و طرف دیگر سپاه پاسداران و اگر ایشان می‌گفت که مال جهادنبوده، ایشان عملاً در جنگ بوده و در جنگ ستیز شده بود.

دکتر قاسملو در ادامه سخنان خود افزود: رفقای ما از بانه خبر دادند که جهاد سازندگی آن جا می‌خواهد در حدود هزار تا دوهزار نفر را استخدام بکند به عنوان کارگر و آن‌ها آنجا کارکنند. گروه‌های دیگر مخالفت کردند. ما گفتیم تمام کوشش‌مان برای این است که روزی کشورمان را آباد کنیم و گفتیم چرا نکنیم و حالا

آن‌ها کار می‌کنند جهادسازندگی هم هست و وقتی که من رفتم بانه، آن‌ها آمدند پیش ما گفتند ما می‌خواهیم در می‌تینگ شما شرکت بکنیم، گفتیم چه بهتر از این بعد دیدیم هزار تا دوهزار و پانصد نفر همگی بیل‌هایشان روی دوششان بود آمدند در می‌تینگ هم شرکت کردند و ما هم خیلی خوشحال شدیم. و ما تمام گله‌ای که داریم این است که چرا بودجه‌ای نمی‌دهند و کار عمرانی نمی‌کنند دلیل آن‌ها این است که در مهاباد امنیت نیست، وقتی که یک نفر کار کوچکی انجام می‌دهد بزرگش می‌کنند و رادیو هم نیز می‌گوید شما می‌خوانید در درود برخورد شده بود، و پانزده روز پیش در جای دیگر، من می‌خواهم بگویم در همه جا هست، این فقط مربوط به کردستان نیست، ولی چرا مال کردستان باید بزرگ شود. اگر جهادسازندگی بیاید با ما همکاری بکند همه امکاناتمان را در اختیارشان می‌گذاریم و امنیت‌شان را هم کاملاً تامین می‌کنیم و هر کار سازندگی که می‌خواهد بکند، بکند.

س: آیا افرادی از جهادسازندگی بعنوان گروگان در پیش شما هستند یا نه؟

ج: تا به حال افرادی را آورده‌اند و دیدیم به عنوان جهاد می‌باشد آزاد کرده‌ایم و ما این اواخر کسی را نمی‌گیریم ما کاری به کسی نداریم.

س: یک مساله‌ای که در امر خودمختاری مبهم مانده است وضع اقتصادی می‌باشد، بفرمایید به چه صورت پیاده خواهد شد؟

ج: آقای بنی‌صدر بی‌لطفیشان خیلی زیاد بود برای این که ایشان دکتر اقتصاد می‌باشند از این نقطه‌نظر ما همکار می‌باشیم، من هم رشته اقتصاد کار کرده‌ام. ایشان می‌فرمایند که این آقایان خودمختاری می‌

خواهند، پلیس از خودشان باشد، ژاندارمری از خودشان باشد، ارتش از خودشان باشد، (که البته ما چنین چیزی نخواستیم)، بعد پول هم از ما می‌خواهند.

نظر **قاسملو** در مورد تقسیم بودجه اولاً این مساله ما و شما، مگر ما همگی هموطن نیستیم. ما و شما یعنی چی؟ یعنی پولی که آقای بنی‌صدر می‌خواهد بدهد در کردستان خرج بشود پول ایشان می‌باشد، پول همه ایران است یا فقط مال خوزستانی‌ها می‌باشد ما می‌خواهیم این روشن شود، اگر پول تمام مردم ایران است، ما هم ایرانی هستیم، پس منتهی نداریم، اگر مال خوزستانی‌ها می‌باشد چرا در تهران خرج می‌شود. مساله دوم این که طوری پیشنهاد کرده بودیم و فکر می‌کنیم که ایران اگر بخواهد از نظر اقتصادی پیشرفت بکند باید بودجه معمولی را با بودجه سازندگی آن جدا بکند، برای این که می‌دانیم دستگاه اداری ما چنین دستگاهی است که بودجه سازندگی صرف حقوق مدیر کلی و آمد و شدها شود و چیز دیگری به جا نماند. می‌شود سازمان برنامه یک بودجه‌ای مخصوص خود داشته باشد، برای پیشرفت کشور جدا از بودجه اداری و این بودجه معمولاً از پول نفت و پول و درآمدهای مس سرچشمه و غیره تأمین بشود یعنی بصورت ارز اکثراً وقتی که ما این پول را که کاری به اداره آن ندارم همه استان‌ها چطور اداره می‌شود از لحاظ اداری همه مناطق ایران، کردستان هم همان طور اداره بشود، ولی وقتی که این بودجه سازندگی جمع شد این را ما بیایوریم بصورت سرانه تقسیم بکنیم فرض کنیم که پنج هزار تومان به هر نفری می‌رسد، در ایران به طور متوسط ما فکر می‌کنیم که

باید در ایران کار دیگری کرد. چون سطح اقتصادی استان‌های مختلف خیل با هم فرق می‌کند کردستان یکی از عقب‌افتاده‌ترین استان‌ها می‌باشد، ولی عقب‌افتاده‌تر از کردستان نیز داریم، ما فکر می‌کنیم که آنوقت باید طوری تقسیم کرد که برای هر نفری مثلاً در بلوچستان ماهی ۶۰۰۰ تومان چون از همه عقب‌افتاده‌تر می‌باشد، در کردستان ۵۵۰۰ تومان، مثلاً کاشان ۵۰۰۰ تومان متوسط بعد در تهران ۴۰۰۰ تومان چیزی که ما پیشنهاد می‌کنیم این است و ما هیچ امتیاز خاصی هم برای کردستان قایل نیستیم در فکر همه‌ی ایران هم هستیم ولی فکر می‌کنیم صحیح نیست که هر پولی که از نفت می‌آید در تهران و مازندران و بعضی مناطق معین خرج بشود و طوری خرج بشود که فرق سطح اقتصادی کم‌کم از بین برود البته کار یک‌روز و دو روز نیست حالا اگر آن ۵۰۰۰ هزار تومان نبود پانصد تومان هرچقدر بود این بودجه سازندگی بصورت سرانه تقسیم شود، که ظلم نشود واقعاتاً حالا درست برعکس آن بوده است.

س: ترکیب هیات خلق کرد به چه صورت است؟

آنطور که ما با مردم صحبت کردیم اکثراً طرفدار حزب دمکرات هستند و انتخابات نیز آن را نشان داد.

ج: رییس هیات نمایندگی آقای شیخ‌عزالدین حسینی است، و بعد این هیات سخنگو دارد و سخنگوی هیات حزب دمکرات است و دو گروه دیگر در جلسات وقتی می‌توانند نظر بدهند که از سخنگو اجازه بگیرند، یادداشت بدهند، یا سخنگو حرف آن‌ها را بزند، یا سخنگو اگر صلاح دید اجازه دهد آن‌ها شرکت کنند، ما به این شرط حاضر شدیم در این طرح شرکت کنیم، در واقع مسایلی

را قبلاً آماده می‌کنیم، بعد می‌رویم با هیات دولت می‌نشینیم و البته یک جلسه هم بیشتر نشستیم که آقای صباغیان گفت: که دولت با آن دو گروه حاضر نیست صحبت بکند. از آن موقع آقای فروهر تنفس دادند و تا حالا تنفس ادامه دارد.

در حال حاضر عده زیادی از حزب ما هم اعتراض دارند که نمایندگی خلق کرد به این ترتیب جوابگو یا بازتاب جامعه کرد نیست، برای این که حزب دمکرات به تنهایی هشتاد درصد مردم پشتیبان آن هستند، و این جا سه گروه آمدند و شریک شدند و برای این که ما از درگیری جلوگیری کنیم و آن زمان هیات دولت آتش بس داد و بعد دیگران هم مجبور شدند تبعیت کنند حالا هم همین طور هست، عده‌ای که ممکن است کار مثبت انجام بدهند، این همیشه هست این است که ما گفتیم همکاری بکنیم و به طور کلی این گروه‌ها را می‌شود در چارچوب نمایندگی با آن همکاری کرد مثل اتحادیه کمونیست‌ها، مثل پیکار، مثل طوفان، این نوع گروه‌ها این جا هستند که ما به هیچ وجه نمی‌توانیم با آن‌ها همکاری داشته باشیم.

س: شما پیامی دارید که برای ملت ایران بگویید؟

ج: من آرزو دارم که حرف‌های ما را منعکس بکنید، خیلی خوشحال خواهیم شد. برای این که ما فریادمان گاهی به مرکز نمی‌رسد. ولی پیام ما پیامی است که بارها گفتیم ما آرزو داریم که هم مردم سراسر ایران و هم زمامداران و مسوولین بالاخره دریابند که مردم کردستان سرچنگ با برادران خود را ندارند، ما می‌خواهیم در چارچوب ایران برادروار زندگی بکنیم به عنوان حزب دمکرات کردستان جنگ را رد می‌کنیم. راه حل نظامی

را راه حل نمی‌دانم آن چیزی که آقای کرمانی نماینده امام در غرب کشور گفت و برای ما قابل قبول بود ایشان گفت: قبل از جنگ احتمالی دیگری بنشینیم و مذاکره بکنیم و نظرشان این بود که اگر ده سال جنگ کنیم و یک می‌لیارد خسارت بدهیم و یک می‌لیون نفر کشته بشوند، بالاخره باید بیاییم دور یک می‌ز بنشینیم حالا که این طور است چرا این کار را نکنیم ما اسلحه را برای برادران فارس و ترک و بلوچ و عرب و ترکمن برنداشتیم، ما اسلحه را برای دفاع از انقلاب برداشتیم و به عنوان یک حزب سیاسی و یک حتی وقتی که امنیت داخلی کشور به دست خود مردم سپرده شد، خواسته‌های ما آن طور که گفتم برآورده شد، اولین حزبی هستیم که مخالف این خواهیم بود که یک فرد رسمی و غیرمسوول اسلحه حمل کند این نظر ماست و قاطعانه گفتیم.

(کیهان ۱۳۵۹/۱/۲۸)

کنفرانس مطبوعاتی

پیرانشهر خبرنگار بامداد:

عبدالرحمن قاسملو دبیر حزب دموکرات کردستان ایران به پیرانشهر وارد شد و در یک کنفرانس که در مسجد جامع این شهر برگزار شده بود، شرکت کرد.

قاسملو در این کنفرانس گفت: «ما هیچگاه تابع جنگ و خونریزی نبوده و نیستیم و با وجود آنکه مدت آتش بس گذشته ولی ما همچنان آتش بس را حفظ کرده‌ایم».

قاسملو در قسمت دیگری از سخنانش گفت: «ما طالب خودمختاری هستیم و باید حق خودمختاری شناخته شود و در قانون اساسی نیز به ثبت برسد».

دکتر قاسملو در بخشی دیگری

تا درگیریها خاتمه پیدا کند. هر گونه عدم توجه و تاخیر در ایجاد تصمیم جدی به منظور جلوگیری از جنگ برادرکشی می تواند عواقب وخیمی به بار آورد. با درود فراوان مخلص

عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان.
(جمهوری اسلامی ۵۸/۱۱/۱۴)

از سخنانش ضمن اشاره بطرح خودگردانی هیئت ویژه گفت: «این طرح با پیام امام خمینی تطبیق نمیکند و بصالح ما نیست که مذاکرات را ادامه دهیم و چون هیئت برای کوچکترین مسئله می بایست با تهران و قم تماس بگیرد، ما باید مستقیماً با امام خمینی وارد مذاکره و گفتگو شویم.
(بامداد ۱۲/۱۰/۱۳۵۸)

تلگرام عبدالرحمن قاسملو به حضور امام

از سوی دیگر به گزارش خبرگزاری پارس دیروز از طرف عبدالرحمن قاسملو دبیر کل حزب دمکرات کردستان تلگرامی به حضور امام خمینی مخابره شد در قسمتی از این مخابره آمده است:

حضرت آیت الله العظمی خمینی دامت برکاته، یکبار دیگر توطئه وسیعی علیه انقلاب ایران و رهبری آن حضرت و مردم کردستان در حال تکمیل است پس از حمله پاسداران به کامپاران کشتار مردم بیگناه هم اکنون درگیری شدیدی در منطقه پاوه جریان دارد در این درگیریها که از طرف پاسداران ایجاد شده هلیکوپتر و تانک و حتی فانتوم شرکت کرده و روستاهای بی دفاع را بمب باران نموده اند خانه های بسیاری ویران شده و زنان و کودکان معصوم را قتل عام کرده اند.

در گوشه دیگری از این تلگرام آمده است من با احساس مسوولیت و با اصرار از حضرت امام خواهش می کنم دستور فوری و جدی برای جلوگیری از گسترش درگیریها صادر فرمایند دستور بفرمائید که پاسداران به محلهای استقرار خود مراجعه نمایند

◆ Behzad Khoshhali

Dr **Qasemlu** and **Kurdistan**